

လယ်တီပဏ္ဍိတ

ဆရာဦးမောင်ကြီး ရေးသားစီစဉ်

အပ်သော

အနတ္တစတုကျမ်း

ရန်ကုန်မြို့

ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇာကတ်ပုံနှိပ်တိုက်

၁၉၅၆-ခု

ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်
၃၅၇ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့
တအုပ် ၁ ကျပ် ၅၀ ပြား

လယ်တီပဏ္ဍိတ-ဆရာ ဦးမောင်ကြီး

ရေးသားစီစဉ်အပ်သော

အနတ္တစက္ခုဗျာဓိ

[အနတ္တသဘောကို ပေါ်လောပေါ်အောင်
တရားဟောပုံအသွားနှင့် ရေးသား
ထားပါသည်။]

ရန်ကုန်မြို့

ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇာကန်ပုံနှိပ်တိုက်

၁၉၅၆

အမ် (မ) အေ-မဟာဝိဇ္ဇာ
လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး

နိဒါန်း

ဘုန်းတော်ခြောက်မည် ရောင်ခြည်ခြောက်ဆူ ပိုင်စိုး
 တော်မူပေသော သုံးလူတို့ထွတ်ထား သဗ္ဗညုရှင်တော်မြတ်
 ဘုရား ထွန်းကားပွင့်လင်းတော်မူလာရာ တည်ထွန်းသော
 သာသနာဝယ် လွန်စွာအရေးကြီးသော အချက်သည်ကား
 ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌ငါငါဟုစွဲလမ်းမှတ်မှားသော အတ္တတရား
 ကိုပယ်လှန်၍ အနတ္တဉာဏ်ပေါက်စေရန် အရေးကြီး ဖြစ်
 ပေသည်။

ဤကဲ့သို့အရေးကြီးလှသဖြင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာ
 တော်ဘုရားကြီးသည် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဒေသစာရီကြူချိ၍
 မြို့ပြည်အရပ်ရပ်တို့၌ တရားစည်ကြီးကို တီးခတ်တော်မူခဲ့
 ရာ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြိုဖျက်ပယ်လှန်၍ အနတ္တဉာဏ်ပွင့်လင်းစေမှု
 ကို အရေးတခု-အလေးပြုကာ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပေ
 သည်။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်
 ဘုရားကြီး နည်းနာနိဿယအတိုင်း အလုံးစုံသောရုပ်နာမ်
 တို့၌ အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ်—ပေါ်ပေါက်ရေးကို အလေးပြုကာ
 ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိပေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ၁၂၉၄-ခု တန်ဆောင်မုန်းလက စ၍
 တပို့တွဲအထိ သုံးလကျော် လေးလနီးနီး လယ်တီတိုက်
 ကြီးသို့သွားရောက်၍ သီတင်းသီလများကို စောင့်သုံးလျက်
 အနတ္တဝိဇ္ဇာ-ဝိပဿနာဉာဏ်ပွင့်လင်းကြောင်းများကို စွမ်း
 အားရှိသမျှကြိုးစားအားထုတ်၍နေစဉ် တလလျှင်လေးသီ
 တင်း တရားနာရန်ရောက်လာကြသော ပရိသတ်အပေါင်း

နိဂါန်း

သူတော်ကောင်းတို့အားလည်း အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ် ပေါ်ပေါက်ရန်ဖြစ်သော တရားများကိုသာ ဟောကြားခဲ့ပေသည်။

ထိုဟောခဲ့သမျှသော တရားများကို အစဉ်ကြည့်ရှုမှတ်သားကြရန် စာအုပ်တစ်ခုပြုလုပ်ပေးပါဟု တောင်းပန်ကြသဖြင့် ဟောပုံအတိုင်းအချုပ်ရေးသား၍ “အနတ္တ စက္ခု” ဟူသောအမည်ဖြင့် ဤစာအုပ်ကို ရေးသားရိုက်နှိပ်ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အနတ္တအချက်ကို တိုတိုနှင့်ဉာဏ်ပိုင်အောင် ရိပ်မိလိုကြပါလျှင် ဤစာအုပ်ကို လက်ကိုင်ထား၍ လေ့လာကြည့်ရှုကြစေရန် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းပါသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတ-ဆရာ ဦးမောင်ကြီး။

မုံရွာ-လယ်တီတိုက်။

၁၂၉၄-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၉-ရက်နေ့။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
------	-------------	-----------

ပဏာမကဗျာများ

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်သင့်ကြောင်း

၁။ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်ရန်ခဲယဉ်းပုံ	...	၁
၂။ အတ္တဒိဋ္ဌိပြုတ်မှ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ပုံ	...	၄
၃။ ဝိစိကိစ္ဆာပြုတ်မှ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ပုံ	၅
၄။ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါလေးပါး	...	၉
၅။ အတ္တဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်ရန်အရေးကြီးပုံ	...	၁၀

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းတရားတော်

၁။ သတိပေးချက်	၁၆
၂။ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းဂါထာ	၁၇
၃။ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်း၌လိုရင်းအချက်ကြီးလေးပါး	၁၈

ပရသဘောဆင်ခြင်ပုံ

၄။ ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်ခွဲခင်း	...	၂၁
---------------------------	-----	----

သုညသဘောဆင်ခြင်ပုံ

၅။ ရူပက္ခန္ဓာ	...	၃၂
၆။ အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့်သုညကိန်းကြီးဖော်ပုံ	...	၃၆
၇။ အဘိဓမ္မာဓာတ်ခွဲကိန်း	၄၁
၈။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ	...	၄၆
၉။ သညာက္ခန္ဓာ	၄၉
၁၀။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ	၅၀
၁၁။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ	...	၅၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း	၅၇
၁၃။	သုညသဘောဟောကိန်းတနည်း	၅၉
၁၄။	ပရမတ္ထဓာတ်ခွဲပညာ	၅၉
၁၅။	စာနဲ့စိတ်ကိန်း	၆၀
၁၆။	အနိစ္စဖြင့်သုညဖော်ပုံ	၆၀
၁၇။	နာမ်တရားတို့၏သုညသဘော	၇၂
၁၈။	သုတော်ကောင်းတရားခုနစ်ပါးတို့၏သုညသဘော	၇၀
၁၉။	သညာ, ပညာနှစ်ပါးတို့၏သုညသဘော	၇၉
၂၀။	အချုပ်အားဖြင့်မှတ်ဘွယ်	၈၃

အသာရသဘောဆင်ခြင်ပုံ

၂၁။	မြက်ပင်ဥပမာ	၉၀
၂၂။	ရူပက္ခန္ဓာ၌အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၂
၂၃။	အကြောင်းအားဖြင့်အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၄
၂၄။	သဘောအားဖြင့်အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၄
၂၅။	မှီရာအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၅
၂၆။	နာမ်ခန္ဓာ၌ အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၇
၂၇။	သဘောအားဖြင့်အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၀
၂၈။	မှီရာအားဖြင့်အနှစ်သာရမရှိပုံ	၉၀
၂၉။	နာမ်ခန္ဓာအနှစ်သာရမရှိပုံတနည်း	၉၉

အဝသဝတ္တနသဘောဆင်ခြင်ပုံ

၃၀။	ရုပ်ခန္ဓာ၏အလိုမလိုက်ပုံ သုတ္တန်နည်း	၁၂၀
၃၁။	အဘိဓမ္မာနည်း	၁၂၃
၃၂။	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏အလိုမလိုက်ပုံသုတ္တန်နည်း	၁၂၀
၃၃။	အဘိဓမ္မာနည်း	၁၂၉
၃၄။	သညာက္ခန္ဓာစသည်တို့၏အလိုမလိုက်ပုံ	၁၃၃

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ နိဂုံးနှင့်ဥပယောဇဉ်	စာမျက်နှာ
၃၅။	အတ္တဒိဋ္ဌိ၏အဝိဇ္ဇာမဟာမိတ်ကြီး	... ၁၃၆
၃၆။	အနတ္တသမ္မာဒိဋ္ဌိတရင်ကြီး	... ၁၃၇
၃၇။	အနတ္တဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီး	... ၁၃၉
၃၈။	အဆုံးသတ်ဥပယောဇဉ်ဂါထာ	... ၁၃၉
	နိဂုံးကဗျာများ	... ၁၄၁
	ခန္ဓာငါးပါးရှစ်လုံးဘွဲ့ကဗျာများ	... ၁၄၂

အနတ္တစက္ခုကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သဗ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမကဗျာများ

- ၁။ ရှေ့ဉာဏ်ထက်မြက်၊ အတ္တစက်၊ ဖြိုဖျက်ဘိန္နုတိ။
- ၂။ ဉာဏ်တော်စိုးပိုင်၊ မြတ်ဘုန်းလှိုင်၊ ညွတ်ယိုင်
ဝန္ဓာမိ။
- ၃။ လယ်စာဘုန်းဝှံန၊ ဉာဏ်ထွတ်စွန်၊ အကျွန်နမာမိ။
- ၄။ အနတ္တဉာဏ်၊ ဘွင့်ပေးရန်၊ ဘန်ဘန်၊ ယာစန္ဒိ။
- ၅။ ထို့ကြောင့်အားသွန်၊ ဤကျမ်းမွန်၊ အကျွန်လိခါမိ။
- ၆။ ဆင်ခြင်သမှု၊ ဉာဏ်မြင်ရှု၊ စက္ခုလဗ္ဗတိ။

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်သင့်ကြောင်း

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်ရန်ခဲယဉ်းပုံ

ကဲ-အနတ္တတရားအချက်ကြီးကို ဟောကြားရန်တောင်း
ပန်တိုက်တွန်းကြတဲ့အတိုင်း မြန်မာစကားပြင် သက်သက်
နှင့် အနတ္တအချက်ပေါ်အောင် ဟောကြစို့။

အနတ္တဆိုတဲ့စကားက အတ္တ၏ဆန့်ကျင်ဘက် စကားလုံး အတ္တကို ဖြိုဖျက်တဲ့ စကားလုံးကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသတိထားကြရမယ်။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတွေ မှန်သမျှ အနတ္တဉာဏ် မပေါက်နိုင်ကြတဲ့ အတွက်ကြောင့် “ငါ-ငါ” ဟူသော အထင် အမြင်ကြီးဟာ အစဉ်သဖြင့် စွဲလမ်းငြိတွယ်၍ နေကြတာကလား။ သို့ကလို “ငါ-ငါ” ဟူသော အထင်အမြင်အစွဲအလမ်းကြီးကို သတ္တာယ ဒိဋ္ဌိလို့ လဲခေါ်တယ်။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်လို့ လဲ ခေါ်တယ်။ အတ္တစွဲကြီးရယ်လို့ လဲခေါ်တယ်။

သည်လို စွဲလမ်း နေတဲ့ အတ္တစွဲကြီးကို ဖြိုဖျက်ရန် ဘယ့်ကလောက်များ ခဲယဉ်းသလဲလို့ ဆိုတော့- မြင်းမိုရ်တောင်ကိုဖြိုသော်လဲ ဖြိုနိုင်ရာပါသေးရဲ့၊ မဟာပထဝီမြေကြီးကိုဖြိုသော်လဲ ဖြိုနိုင်ရာ ပါသေးရဲ့၊ မဟာ သမုဒ္ဒရာကြီးကို ဖျက်ဆီးသော်လဲ ဖျက်ဆီးနိုင်ရာပါသေးရဲ့၊ အနန္တကောင်းကင်ကြီးကို ဖျက်ဆီးသော်လဲ ဖျက်ဆီးနိုင်ရာပါသေးရဲ့ အတ္တအစွဲအလမ်းကြီး၊ ငါ, သူတပါး, ယောက်ျား၊ မိန်းမ ထင်နေတဲ့ အထင်ကြီးကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အချက် မှာတော့ ထိုထက်ပင် ခဲယဉ်းသေးတယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးကို ဖျက်ဆီးရတာထက် မခဲယဉ်းဘဲ နေပမလား။ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးတည်တာက- ဘာမျှ မကြာသေးဘူး။ ကမ္ဘာဦးအခါကမှစ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အတ္တဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်းကြီးဟာကတော့- အနမတဂ္ဂ အစမထင်တဲ့ သံသရာကြီးက စွဲလမ်းလာတဲ့ အစွဲကြီးဖြစ်တာကိုး။ အဲ-သို့ကြောင့် ဖြိုဖျက်ခြင်းငှါ အခဲယဉ်းကြီး- ခဲယဉ်းတာပေါ့။ သတ္တဝါတို့ဖြစ်ပုံဟာ အစမထင်ဘူးလို့ ဟောတော်

မူတူ ဒေသနာတော် အတိုင်း “ငါ-ငါ” ဆိုတဲ့အစွဲ အလမ်းကြီးဟာလဲ အစမထင်ဘူးလို့မှတ်ရမယ်။ ပုထုဇဉ်နှင့်အတ္တအစွဲအလမ်းဆိုတာ ကမ္ဘာနှင့် မြေဇာဆိုတာလို ခွဲခွာလို့ရနိုင်တဲ့သဘောမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ငါ, သူတပါး, ယောက်ျား, ခိန်းမဆိုတဲ့ အတ္တအစွဲအလမ်းကြီးကို မဖြိုမဖျက်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး သံသရာ ဝင်ဒုက္ခနယ်က ဘယ်တော့မှ မထွက်နိုင်ဘူး။

သံသရာခေါ်တဲ့ဝင်ဘုံ, ဝင်မြို့, ဒုက္ခချုပ်ကြီးထဲမှာ တစ်လယ်လယ်နှင့်နေအောင်ချည်နှောင်ထားတဲ့သံကြီးကြီးဟာ ဘာလဲလို့ ဆိုတော့—သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိသံကြီးကြီးဘဲလို့ အမြဲမှတ်ကြရမယ်။ ပိပဿနာဉာဏ်ကို မထူထောင်နိုင်သမျှ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ သံကြီးကြီးဟာ ဘယ်အခါမှ မပြတ်နိုင်ဘူး။ သံသရာကြီးဆိုတဲ့ ကျောက်တိုင်မှာ အခိုင်အမြဲချည်နှောင်ထားတဲ့ ဒိဋ္ဌိသံကြီးကြီးဖြစ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဖြိုဖျက်ရန်, ဖြတ်တောက်ရန် အလွန်တရာမှခဲယဉ်းတယ်လို့ဆိုရတာပေါ့။ သာမညဖြစ်တဲ့ နှောင်ကြီးအဖွဲ့မျိုးဆိုလျှင် သို့ကလောက်ဖြိုဖျက် ဖြတ်တောက်ရန် ခဲယဉ်းပမလား။ အဲ-သို့ကလောက်ပင် အတ္တအထင်အမြင်နှင့်အတ္တအစွဲအလမ်းကို ခွဲဖြိုရန် ခဲယဉ်းကြောင်း ဟောဆိုလတ္တံ့သော ဂါထာဖြင့် ဆင်ခြင်ကြပေတော့။

သိနေရုံ ဘိန္ဒိတုံ သက္ကာ၊
 ပိသိတုဉ္စ မဟာမဟိံ။
 သောသေတုံ အဏ္ဏဝေ တောယံ၊
 န သက္ကာ အတ္တမညနံ။ ။

အနက်ကား။ သိနေရုံ၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်
 ပြန် ဆောင်သော တောင်တို့သနင်း မြင်းမိုရ်မင်းကို။
 ဘိန္ဒုတုံ၊ ပျက်အောင်မြို့ခွဲခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ မခဲယဉ်းသာ
 စွမ်းနိုင်ပါ၏။ မဟာမဟိ၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်းထူပေါင်း
 ခိုင်ပြီး ဤမြေကြီးကို။ ပိသိတုဉ္စ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ခွဲဖျက်
 ကြိတ်ချေခြင်းငှါလည်း။ သက္ကာ၊ မခဲယဉ်းသာ စွမ်းနိုင်
 ပါ၏။ အတ္တဝေ၊ နက်ရှိုင်းလှစွာ အတ္တဝါပြင်ကျယ် ပင်လယ်
 ကြီး လေးခု၌။ တောယံ၊ အတိုင်းမသိ များဘိစတောင်း
 ရေအပေါင်းကို။ သောသေတုံ၊ သွေ့သွေ့ခြောက်၍ ကုန်
 ပျောက်စေခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ မခဲယဉ်းသာ စွမ်းနိုင်ပါ၏။
 အတ္တမညနံ၊ ငါငါသူသူ လူတဲနတ်တဲ အလွဲကြီး လွဲ၍ နေ
 သော အတ္တအထင်ကြီးကို။ ဘိန္ဒုတုံ၊ ပျက်အောင် မြို့ခွဲ
 ခြင်းငှါ။ ပိသိတုံ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ခွဲဖျက်ကြိတ်ချေခြင်း
 ငှါ။ သောသေတုံ၊ သွေ့သွေ့ခြောက်၍ကုန်ပျောက်စေခြင်း
 ငှါ။ နသက္ကာ၊ လူရောနတ်ရော သောသောဂုတ်ဂုတ် စွမ်း
 အားထုတ်လည်း နောက်ဆုတ် မှိုင်ကာ မတတ်သာသဖြင့်
 လွန်စွာခဲယဉ်းလှသည်သာလျှင်တည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်မှသောတာပန်ဖြစ်နိုင်ပုံ

“ငါ-ငါ”ဆိုတဲ့အတ္တအစွဲကြီးကိုပင်လျှင်အပါယ်လေးပါး
 ၏ မျိုးစေ့ပီဇာကြီးရယ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ အတ္တ အစွဲမကင်း
 သမျှ အပါယ်လေးပါးစခန်းနှင့် မခွဲစတမ်းဆိုတဲ့ မဟာ
 မိတ် စာချုပ်ကြီး အပြီးချုပ်ဆိုကာ လက်မှတ်ထိုးထားတာ
 နှင့်တပိုထဲတူတယ်။ ကမ္မပထမြောက်တဲ့ အကုသိုလ်တွေဆို
 တာလဲ အတ္တအစွဲရှိခြင်းကြောင့် မစဲမစဲ တဖွဲဖွဲ ဖြစ်နေကြ

တယ်၊ အတ္တအစွဲကုန်ဆုံး၍ ကိစ္စတုံးတဲ့ အခါကျလျှင် ဘယ်လိုအကုသိုလ်မျိုးမျှ ကမ္မပထ မြောက်အောင် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အချုပ်အားဖြင့်-ပြောပြမယ်လေ၊ သတ္တဝါတွေ၏အညစ်အကြေးတွေမှန်သမျှ-အဆိုးအယုတ်တွေ မှန်သမျှ စက်ဆုပ်စရာ၊ ထို့စရာတွေမှန်သမျှ အတ္တအစွဲကြီးက ဒလဟောစီးကျဖြစ်ပေါ်နေကြတယ်လို့သာ မှတ်ကြပေတော့။

ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်သန်လို့ ရုပ်,နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံများကို အထင်အရှားသိမြင်လာတဲ့အခါကျတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အထင်အမြင်တွေဟာ လေတိုက်ခတ်၍ တိမ်ပုပ်တွေတစတစ လွင့်ပါးသွားသလို ပျောက်လွင့်ကင်းစင်ခြင်းသို့ ရောက်သွားတယ်၊ စင်စင်ကြယ်ကြယ်ကြီးအတ္တအစွဲ ပျောက်ကင်းသွားတဲ့အခါမှာပင် သောတာပန် အဖြစ်သို့ရောက်တယ်လို့ခေါ်ရတယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာဖြုတ်မှ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်ပုံ

သောတာပန်ဆိုတဲ့-ပဌမအရိယာ စခန်းသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးဆိုမှဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိအစွဲကင်းရော၊ဆိုးဝါးတဲ့အစွဲကြီး ကင်းသည်နှင့်တပြိုင်နက် သို့လောသို့လော တွေးတော ယုံမှားခြင်းဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ တရားဆိုးကြီးလဲ ကင်းကွာသွားတယ်၊ သို့လောသို့လော တွေးတောယုံမှားတယ်ဆိုတာက အခြားဟာကိုဆိုတာမဟုတ်ဘူး။

- ၁။ ငါလေလော၊
- ၂။ သူတပါးလေလော၊
- ၃။ ငါဖြစ်ခဲ့ပြီလော၊

၄။ ငါဖြစ်နေဆဲလော၊
 ၅။ ငါဖြစ်ရလတ္တံ့လော၊
 စသည်ဖြင့် အတ္တအစွဲနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ ယုံမှားခြင်းတွေ
 ကို ဝိစိကိစ္ဆာရယ်လို့ခေါ်ဆိုတယ်။

သို့ကလို--ယုံမှားခြင်း မျိုးစေ့ကြီးရှိနေတဲ့အတွက်--

- ၁။ ဘုရားမှန်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား၊
- ၂။ တရားမှန်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား၊
- ၃။ သံဃာမှန်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား၊

အဲ-သို့ကလို ယုံမှားခြင်းတွေဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဘုရားမှန်၊ တရားမှန်၊ သံဃာမှန်တွေရဲ့အပေါ်မှာ သို့ကလိုယုံမှားတဲ့ သဘောနှင့် သို့လော သို့လော တွေးတောနေခြင်းဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကြီးဟာ- လွန်စွာ နစ်နာတာကလား။ သည်လို ဝိစိကိစ္ဆာများ ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး “ဘုရားမမြဲသေးဘူး၊ တရားမမြဲသေးဘူး၊ သံဃာမမြဲသေးဘူး၊ ဘုရားလွဲကိန်းကြီးဆိုတဲ့ ဘေးဆိုးမှ မလွတ်သေးဘူး” လို့ အမှန်ဆိုရလိမ့်မယ်။

ဘုရားလွဲပြီ ဆိုမှဖြင့် တရားရော၊ သံဃာရော ဒလဟော တလျှောက်လုံး လွဲကုန်ပါရော။ သို့ကလို ဒလဟောကြီးလွဲပြီဆိုမှဖြင့် သံသရာကြီးပါလွဲမှား၍ အပါယ်လေးပါးဆိုတဲ့ လမ်းပေါက်ကြီးတွေဟာ ဒလဟောပွင့်ကုန်ပါရော။ အဲ-သို့ကြောင့် ဘုရားမှားခြင်းဆိုတာ လွန်စွာနစ်နာတဲ့အချက်ကြီးဘဲလို့ ကျမ်းဂန်တို့ကမိန့်ဆိုတော်မူကြတယ်။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးမကြာမကြာသတိပေး၍ ဟောကြားတော် မူလေ့ရှိတာက

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုမြတ်သင့်ကြောင်း

“နာနာသတ္တာရဥလ္လောကန ဘေးကြီးဆိုတာ လွန်စွာကြောက်စရာ ကောင်းတယ်၊ ဘုရားမမြဲနိုင်ဘဲ ဟိုဘုရားလိုလို၊ သည်ဘုရားလိုလို ဘုရားယောင်ယမ်းနေခြင်းကို နာနာသတ္တာရ ဥလ္လောကနဘေးကြီးခေါ်တယ်၊ ဘုရားမြော်တဲ့ ကိန်းကြီးဘဲ”

လို့ သတိပေးသောအားဖြင့်မကြာမကြာ ဟောကြားလေ့ရှိတယ်။ ဘုရားမမြဲဘူးဆိုတာက ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့-အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာမျိုးစေ့ နှစ်ခုကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သည်မျိုးစေ့ကြီးနှစ်စေ့ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံးလူရော နတ်ပါ မြဟွာမကျန် ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ ဘယ်သတ္တဝါမှ ဘုရားမမြဲသေးဘူးလို့မှတ်ကြရမယ်။

ဘုရားမမြဲဘူး ဆိုတာက သည်ဘဝမှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ဘုရားကို ကိုးကွယ်တယ်၊ နောင်ဘဝကျတော့ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ဘုရားကိုပစ်ပယ်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘုရားတွေကို ကိုးကွယ်တယ်။ ယခုဘဝမှာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံဂစ္ဆာမိတွေ့ကို နေ့တိုင်းပင်ရွတ်ဆိုနေသော်လဲ ဟိုနောက်ဘဝကျတော့ ဗုဒ္ဓံ သရဏံဂစ္ဆာမိကို မုန်းပြီး စကားအသုံးတမျိုးနှင့် ကိုးကွယ်တဲ့ဘုရား ပြောင်းသွားတယ်။

အဲ-သို့ကလို့ဖြစ်ပုံတွေကို ဘုရားမမြဲဘူးလို့ ဆိုတာပေါ့၊ ဘုရားလွဲပြီဆိုမှဖြင့် တရားရော၊ သံဃာရော ချော်တော့ဝေါ့ ပြီး လွဲကုန်ကြပါရော၊ “လွဲစရှိလျှင်-လွဲချင်ချင်တည်း” ဆိုတဲ့ အတိုင်း ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တဲ့ဘုရားက အစပြုပြီး လမ်းလွဲပြီဆိုမှဖြင့် တာရှည်တာမျော ဒလဟောကြီး လမ်းလွဲကုန်ပါရော၊ တဘဝလောက် လမ်းလွဲသွားပြီဆိုမှဖြင့် လမ်းမှန်သို့

အနတ္တကျကျမ်း

တဖန်ကျအောင်ဟာ အလွန်တရာမှ ခဲယဉ်းတာကလား၊ တမှားထဲ မှားကုန်တော့တာဘဲ၊ အဲ-သို့ကြောင့် ဘုရားလွဲခြင်း၊ ဘုရားအမျိုးမျိုးကို မြော်ခြင်းဆိုတဲ့ နာနာသတ္တာရ ဥလ္လောကန ဘေးကြီးဟာ လွန်စွာကြောက်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ဟောကြားတော်မူတာပေါ့။

ဘုရားမြော်ခြင်း ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ကတော့- မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဝိစိကိစ္ဆာမျိုးစေ့ကြီးရှိနေတဲ့ အတွက်ကြောင့်

- ၁။ ယခုတွေ့တဲ့ဘုရားဟာမှန်မှ မှန်ပါလေရဲ့လား။
- ၂။ ဟောကြားတဲ့ တရားတွေဟာ မှန်မှ မှန်ပါလေရဲ့လား။
- ၃။ သံဃာတွေဟာမှန်မှန်ပါလေရဲ့လား။

အဲ-သို့ကလို ယုံမှားခြင်းတွေနှင့် ဇဝေဇဝက် ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ သို့ကလို ဇဝေဇဝက် ဖြစ်နေတဲ့အခါ ဘုရားတမျိုးကိုမြော်ပါရော၊ ဘုရားမြော်တဲ့ ကိစ္စနှင့်ပင် သံသရာတခွင်မှာ လမ်းမဆုံးနိုင်ဘဲ တဝဲလယ်လယ်နှင့် မျောနေကြရတယ်၊ ယခုဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပတဲ့အခါ ကာလသမ္ပတ္တိခေတ်ကြီးထဲမှာပင် အချို့လူများက ယခုဘုရားကိုအားမကိုးသေးဘဲ နောင်ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ ဘုရားတွေကိုအားကိုးပြီး အမျိုးမျိုး မြော်လင့် နေကြပုံများကိုလဲ အထင်အရှား ကြားဘူး တွေဘူးကြတယ် မဟုတ်လား။

ဘုရားမမြဲဘူးဆိုတာလဲ သဒ္ဓါမမြဲဘူး-ဆိုတာနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်တယ်၊ သဒ္ဓါမငြိမ်သက်ဘူး၊ အကြည်ညို တိမ်

ကောတယ်၊ အယုံကြည်နဲ့တယ်၊ သဒ္ဓါလှုပ်ရှားတယ်- လို့လဲ ဆိုနိုင်တယ်၊ ခိုင်မြဲတဲ့သဒ္ဓါတရားကို အစလ သဒ္ဓါရယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ သို့ကလို-ခိုင်မြဲစွာ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ယုံ ကြည်တဲ့ အခါကျတော့ ဘုရားလွဲခြင်း မရှိနိုင်တော့ဘူး၊ နိယာမဓာတ်အားဖြင့် ဘုရား ခိုင်မြဲခြင်းသို့ ရောက်သွား တယ်။

ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စ ပသာဒေန သမ္ပန္နာဂတော-

စသည်ဖြင့် ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေ သနာတော်ကြီးဟာ ခိုင်မြဲတည်တံ့စွာ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညို ခြင်းဖြင့် ယုံကြည်တာကိုပင်ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ပေတယ်။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရားမှန်၍၊ အဝေစ္စပသာဒေန၊ မယိမ်းမယိုင် ခိုင်ခံ့တည်တံ့သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမ္ပန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။

အဲ-သို့ကလို မယိမ်းမယိုင် ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့်ကြီး ဘုရားကို ကြည်ညို ယုံကြည်ပြီဆိုမှဖြင့် ထိုနည်းတူစွာ ခိုင်မြဲစွာနှင့် တရားကိုလဲ ကြည်ညိုယုံကြည်တယ်၊ သံဃာကိုလဲကြည်ညို ယုံကြည်တယ်၊ မိမိကျင့်ဆောက်တည်တဲ့ သီလကိုလဲကြည် ညိုယုံကြည်တယ်။

သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါလေးပါး

သည်လိုစူးစူးစိုက်စိုက်ကြည်ညို ယုံကြည်ခြင်းကိုပင်လျှင် သောတာပတ္တိယင်္ဂတရား လေးပါးရယ်လို့ ခေါ်တာပေါ့၊ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အင်္ဂါလေးပါးကို၊ သောတာပတ္တိ ယင်္ဂ တရားလေးပါးရယ်လို့ ခေါ်တယ်။

- လေးပါးသရုပ်ကို အချုပ်အားဖြင့် ပြောကြပါအုံးစို့။
- ၁။ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းတပါး။
- ၂။ တရား၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းတပါး။
- ၃။ သံဃာ၌ မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းတပါး။
- ၄။ မိမိကျင့်ဆောင်တဲ့ သိက္ခာသီလ၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းတပါး။

သည်လေးပါးကိုပင် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အကျင့်ကောင်း အင်္ဂါလေးပါးရယ်လို့ မှတ်သားကြ၊ မှတ်သားတဲ့အတိုင်းလဲ အယုံကြည် မြဲမြံနှင့် သဒ္ဓါစွဲအောင် အားထုတ်ကြ။

အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ဖြုတ်ရန်အရေးကြီးပုံ

အတ္တ အစွဲကြီး ပြုတ်အောင် ဖြုတ်တဲ့ ကိစ္စကြီးမှာလဲ သောတာပတ္တိယင်္ဂ် တရားကြီးလေးပါးကို လက်ကိုင် အမြဲထားရတယ်။ အယုံကြည်နဲပါးလျှင်လဲ တရားကိုအားထုတ်လို့မရနိုင်ဘူး-ဆိုတဲ့ အချက်ကိုလဲ နက်နက်နဲနဲကြီး စွဲမြဲမှတ်ပိုက်ကြရမယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာပြုတ်ပြီဆိုမှဖြင့် အပါယ်ဘေးကြီးမှလဲ လုံးလုံးကြီးကင်းဝေးတယ်။ ဘုရားမြော်စရာမရှိဘဲ မြဲစွဲတဲ့ ကိုးကွယ်ရာရှိခြင်းသို့ ရောက်တယ်။ အပါယ်လေးပါးနှင့်လွဲပြီး ဘုရားမြဲပြီဆိုမှဖြင့် ယောက်ျား ဘသား အားအတက်ကြီးတက်ပြီး လက်ခမောင်း ခတ်စရာကြီးပေါ့။ သံသရာတစ်ခုမှာ အစဉ်သဖြင့် ကြောက်လာရတဲ့ အချက်ကြီးနှစ်ချက်ကို လွန်မြောက်ပြီဆိုမှဖြင့် ဘာကြောက်စရာရှိတော့မလဲ။

အဲ-သို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာကြီး ထွန်းလင်းတဲ့အခါ မှာ သံသရာထဲမှ ပြုံးကနဲနာလံထူပြီး တလူလူနှင့် အောင် လံစိုက်ရတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြိုဖျက်ကိန်းကြီး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစစ်ပွဲ ကြီးကို အားခဲပြီး တိုက်ခိုက်ဖြိုဖျက်ရန် အရေးကြီးကြတယ် မဟုတ်လား၊ တခြားကိစ္စတွေဆိုတာ သံသရာနှင့်အမျှ လုပ် ဘူးကိုင်ဘူး တွေဘူးလှကြပါပြီ၊ စစ်ပွဲ အမျိုးမျိုးကို ဆင်၍ အောင်မြင်အောင် တိုက်ခိုက်ဘူးလှကြပါပြီ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ဖြို ဖျက်နင်းနှိပ်တဲ့ စစ်ပွဲကြီးကိုတော့ ဘယ်အခါမှ အောင်ပွဲ ရအောင် မတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရသေးပါဘူး။

အဲ-သို့ကြောင့် ယခုလို ခေတ်ကောင်းကြီး ကြိမ်၍ တ ထိန်ထိန် တဝါဝါနှင့် သာသနာထွန်းလင်းတုန်းအခါ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတိုက်ခိုက်ရန် လက်နက်တွေ အစုံအလင် ရှိတဲ့အ ခါ ဗာဟိရဖြစ်တဲ့ကိစ္စ အနှောင်အတွဲတွေကို မျက်နှာအ ကုန်လွှဲပြီး သဲသဲမဲမဲ ခဲခဲကြိတ်ကြိတ် ဆိုသလို ပြုလုပ်အား ထုတ်ကြရန် အသင့်ဆုံးမဟုတ်ကြပါလား။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခွာကိန်း တရားတော်ကြီးဟာ ဘယ့်က လောက် အရေးကြီးစွာ ဟောတော်မူပါသလဲလို့ ဆိုတော့- တရားနာ ပရိသတ် အပေါင်းတွေ ကောင်းကောင်းကြီး စဉ်းစား ကြစမ်းပါ။ ရင်လယ် တည့်တည့်၌ လှုံ့မကြီးစူး စိုက်နေတဲ့သူဟာ အသက်ချမ်းသာအောင် စူးစိုက်နေတဲ့ လှုံ့ကို မြန်မြန်နှုတ်ဖို့ အရေးကြီးသလို ဦးခေါင်းထက် ဆံ ပင်တွေကို လောင်မီးစွဲနေတဲ့အခါ လျင်မြန်စွာငြိမ်းအောင် အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးသလို မိမိတို့သန္တာန်မှာ အနမ တဂ္ဂသံသရာက အစဉ်တစိုက် အမြဲ လောင်မြိုက်လာတဲ့

သက္ကာယဒိဋ္ဌိလောင်မီးကြီးကို အပြီးတိုင်ငြိမ်းစေအောင်သတ်
 ဘို့ အရေးတကြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါ။ အနမတဂ္ဂ အ
 စမထင်တဲ့ သံသရာက မြဲမြံစွာ စူးဝင်နေတဲ့သက္ကာယ လုံမ
 ကြီးကို အပြီးတိုင်နုတ်ပယ်ဘို့ အရေးတကြီး ကျင့်ကြံ အား
 ထုတ်ကြပါလို့ ရှင်တော်ဘုရားက သနားကရုဏာဖြင့်
 ဥပမာဆောင်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးအတွက် ဟောတော်မူခဲ့
 ပေတယ်။ ဘယ်အတွက်ကြောင့် သို့ကလောက် အရေးကြီး
 စွာ ဟောကြားတော် မူရပါသလဲလို့ ဆိုတော့- သံသရာမှာ
 အချုပ်အခြာ မဏ္ဍိုင် ပနက်သဲကြီး ဖြစ်နေတဲ့ အတွက်
 ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုအရေးကြီးစွာ ဥပမာတို့ဖြင့်ဟော
 တော်မူခြင်း ဖြစ်ပေတယ်။ အချုပ်အခြာ မဏ္ဍိုင် ပနက်သဲ
 အစွဲကြီးပြတ်သွားပြီဆိုလျှင် သတ္တဝါတို့မှာကိစ္စပြီးငြိမ်းသွား
 တာဘဲ။ အပါယ်ဒုက္ခတွေဇာတ်သိမ်း၍ ချမ်းသာကိန်းကြီး
 တကိန်းပေါ်သွားတယ်။ ဘုရားမြဲ၍အယုံကြည်စွဲသွားတယ်။
 လမ်းလွဲဘို့ မရှိနိုင် တော့ဘူး။ အဲ-သို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 လောင်မီးနှင့် လုံမကြီးကို အပြီးတိုင်ငြိမ်းဘို့ နုတ်ဘို့ အလုပ်
 ကြီးထူထောင်ကာ အပူတပြင်း ခပ်တင်းတင်း ကျင့်ကြံအား
 ထုတ်ကြပါလို့ ဟောတော်မူတာပေါ့။ သည်ဒေသနာတော်
 အလိုအားဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်း အလုပ်ကြီးမှ တပါး
 အနန္တကမ္ဘာ့ကမ္ဘာမှာ ဘယ်အရာဘယ်အလုပ်မှ အရေး
 မကြီးဘူးလို့ မှတ်ကြရမည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ လူတကာလူတွေကို မေး
 ကြည့်လိုက်လျှင် အလုပ်ကိစ္စများလွန်းလို့ မအားနိုင်ဘူး။
 အချိန်မရနိုင်ဘူး-စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ပြောဆိုကြ
 တယ်။ ဘာကိစ္စတွေလဲလို့ မေးကြည့်တဲ့အခါ စားရေး၊ ဝတ်

ရေးနှင့် သားမယားကျွေးမှုကိစ္စတွေသာဖြစ်တယ်။ အချုပ်
မှာတော့-အိမ်ထောင်ရေး ကိစ္စတွေပေါ့တဲ့။ အဲ-သို့ကြောင့်
ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကလဲ ဃရာဝါသော-ဗဟုကိစ္စော-ရယ်
လို့ ဟောတော်မူခဲ့ပေတယ်။ ဃရာဝါသော၊ အိမ်ရာတည်
ထောင် လူတို့ဘောင်၌ နေထိုင်ရခြင်းသည်။ ဗဟုကိစ္စော၊
အချိန်မအားအောင် များပြားရှုပ်ပွေသော ကိစ္စရှိ၏။

သို့ကလို့ ဗဟုကိစ္စတွေဟာ ဘယ်နေရာမှာ အသုံးကျ
ပါသလဲလို့ သူတော်ကောင်းတို့၏ တွက်ကိန်းနှင့် တွက်
ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလျှင် ဘာတစ်ခုခုမျှ အသုံးမကျဘဲ
ပပဇ္ဇာပေါ်တဲ့ သံသရာ နယ်ချဲ့တဲ့ အပိုအလုပ်တွေ၊ ကိစ္စရှုပ်
တွေ အညစ်အကြေးထူပြောပြီး ကိလေသာတောထဲတွဲ
အလုပ်တွေသာဖြစ်တယ်။ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကြီးတွေ၊
ဆိုးဝါးကြမ်းတမ်းတဲ့ လောဘကြီးတွေ၊ ဒေါသကြီးတွေ၊
မာနကြီးတွေ၊ အင်္ဂါဇ္ဈာကြီးတွေ၊ ဣဿာနှင့် မစ္ဆရိယကြီး
တွေဆိုတာ သည်လိုအလုပ်ရှုပ်တွေထဲက ထွက်ပေါ်လာကြ
တဲ့ ကိလေသာဆိုးကြီးတွေဖြစ်ကြတယ်။

ဥပမာအားဖြင့်ဆိုလျှင်- တောချုံရှုပ်ပွေရာမှ မြွေဆိုး၊
ကျားဆိုးတွေ ထွက်ပေါ်လာသလို ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏
ဃရာဝါသဆိုတဲ့ အလုပ်ရှုပ်တွေထဲက မြွေဆိုး၊ ကျားဆိုး
တွေနှင့်တူတဲ့ ကိလေသာတွေ ထွက်လာတာဘဲလို့ အမြဲ
မှတ်သားကြပေတော့။ သို့ကလို့ အလုပ်ရှုပ်တွေမရှိပါလျှင်
ကိလေသာ အဆိုးအဝါးတွေ ထွက်ဘို့လမ်းပေါက် မရှိနိုင်
တော့ဘူးမဟုတ်လား။

သို့ကလို ကိလေသာတို့၏ ယိုစီးကြောင်းဖြစ်တဲ့ အလုပ် ရှုပ် ဗာလုဿုက္ကတွေနှင့် သံသရာတပြင်လုံး မဆုံးနိုင်ဘဲ ကျင်လည်ခဲ့ကြရတဲ့ သတ္တဝါတွေသာ များကြတယ်။ ကိလေ သာယိုစီး၍ သံယောဇဉ်မီးတောက်တဲ့ အလုပ်မျိုးတွေကိုပင် အဟုတ်ကြီးထင်ကာ-ထင်ကာနှင့် ဘဝသံသရာတွေ အနန္တ မျောခဲ့၊မြိုင်ခဲ့၊ အချိန်ဖြုန်းခဲ့ကြရတယ်။

မိမိတို့မှာ လွန်စွာ အရေးကြီးတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြိုဖျက် ကိန်း အလုပ်ကြီးဆိုတာကိုတော့ တခါလောက်မှ အိမ်မက် ကလေးမျှ မက်ဘူးကြမယ်လို့ မဟုတ်ဘူးနော်။ သံသရာ တခွင်မှာ မင်္ဂလာကြီးတွေ၊ ကြက်သရေကြီးတွေ ထင်ပြီး၊ ခင်မင်စွဲလမ်းစွာ လက်မလွှတ်နိုင်ဘဲ လုပ်ခဲ့ကြတဲ့ သံသရာ အလုပ်တွေဆိုတာ သက္ကာယပြုတ်ဘို့ နေနေသာသာ အတ္တ ဒိဋ္ဌိခိုင်မြဲသည်ထက်ခိုင်မြဲဘို့၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးထူ ပြော၍ သံယောဇဉ်ကြီးတွေကို ဗလရှုပ်ဗလပွေ့ခိုင်မြဲသည် ထက် ခိုင်မြဲဘို့သာလိုတယ်။

အဲ-သို့ကြောင့် ယခုလိုဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီးတည်းသီး တပြောင်ပြောင် အရောင်အဝါ ထွန်းလင်းနေတဲ့အခါကြီး များမှာ သံသရာတခွင် အရိုးအစဉ်ကြီး ဖြစ်နေတဲ့ ဗာ လုဿုက္က အလုပ်ရှုပ်များကို အားကျခြင်းမရှိဘဲ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြုတ်ကိန်းနှင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခြင်းဆိုတဲ့ သန္တိသုခ အ လုပ်ကြီး-အလုပ်မြတ်ကိုသာလျှင် အားထုတ် လုပ်ကိုင်သင့် ကြတယ်မဟုတ်လား။

သံသရာတခွင်မှာ အရိုးအစဉ်ဖြစ်တဲ့ လက်ကိုင် အလုပ် ရိုးကြီးတွေဆိုတာ ဘယ်အခါမှပြီးနိုင်တဲ့ကိစ္စမျိုးတွေမဟုတ်

ဘူး၊ ကမ္ဘာကြီးတွေ အသင်္ချေအသင်္ချာ ကြာချင်တိုင်းကြာ
 အောင် ပြုလုပ် အားထုတ်သော်လဲ ငါတို့မှာ ကိစ္စငြိမ်းပေါ့၊
 ချမ်းသာကိန်းကြီး ပေါ်ပေါ့၊ အငြိမ်းစား လမ်းကြီးသို့
 ရောက်ပေါ့လို့ ဘယ်တော့မှ ထင်စားစရာ မရှိကြဘူး၊
 “လှုပ်လေ မြုပ်လေ” ဆိုတဲ့ စကားမျိုးလို သံသရာလက်ရိုး
 အလုပ်ကြီးတွေဆိုတာ ကြာကြာကြီး လှုပ်လေလေ သံသရာ
 တွင် ကြာကြာကြီးမြုပ်လေလေသာ ဖြစ်ကြတယ်။

အဲ-သို့ကြောင့် သားကျွေးမှု၊ မယားကျွေးမှု၊ အိမ်
 ထောင်ရေးအမှု၊ အသက်မွေးမှု၊ တုရေး-ပရေး၊ ဂုဏ်ပြိုင်
 ရေး-အစရှိတဲ့ သံသရာလက်ရိုး အမှုကြီးတွေကို ဗာလုဿုက္က
 အလုပ်ရှုပ်ကြီး တွေရယ်လို့ ပညာရှိသူတော်ကောင်းကြီးတို့
 က မိန့်ဆိုတော်မူကြတာပေါ့။

ဗာလုဿုက္ကဆိုတဲ့ပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ပြုလုပ်ရပါလျှင်-ဗာလာ
 နံ ဥဿုက္ကာတိ ဗာလုဿုက္ကာ-ရယ်လို့ ဝိဂြိုဟ်ပြုရမယ်လို့
 ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြား
 တော်မူသည်များကို မကြာမကြာ ကြားရဘူးတယ်။ ဗာ
 လာနံ၊ ဘာမှန်းမှ မသိသော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏။
 ဥဿုက္ကာ၊ အပင်အပန်းခံကာ အဆမတန် ကုန်းရုန်း၍
 အရှုံးအဖတ်တင်အောင် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ
 တဿွာ၊ လို့ ကြောင့်။ ဗာလုဿုက္ကာ၊ ဗာလုဿုက္ကမည်၏။

[သို့ကလိုအနက်ပေး။]

သည်ဝိဂြိုဟ်၏အဓိပ္ပါယ်လိုရင်းကတော့- သံသရာလက်
 ရိုးအလုပ်ကြီးတွေဆိုတာ ဘာမှန်းမသိတဲ့ သတ္တဝါတို့၏အရှုံး
 အဖတ်တင်အောင် အပင်ပန်းခံပြီးလုပ်ရတဲ့ အလုပ်မှားတွေ

ရယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အလွန်မှန်တဲ့ ဝိဂြိုဟ်ပါပေဘဲ။ သံသရာလက်ရိုးဖြစ်တဲ့ အလုပ်မှားကြီးတွေဆိုတာ အပင်ပန်းခံပြီး အဆမတန် ကုန်းရုန်း၍ လုပ်ရသော်လဲ အဟုတ်အဟတ်ချမ်းသာကိုမရဘဲ အဆုံးကျတော့ အသုံးမကျတဲ့ အလေ့အတောအကျင့်ချည်းသာဖြစ်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ဒိဋ္ဌမြင်ပြီးသားတွေသာဖြစ်ကြတယ်။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်သင့်ကြောင်းပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းတရားတော်

သတိပေးချက်

သို့ကလို့ သံသရာ လက်ရိုးကြီးတွေဖြစ်တဲ့ အလုပ်မှားကြီးတွေကို ဗာလုသုတ္တဖြစ်ကြောင်းနှင့် ချွေထွင်၍ ဟောပြောခဲ့ရတာက ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ယခုလိုခေတ်အခါမှာ သာသနာ့လက်ရိုးဖြစ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်း အလုပ်ကြီးများကို လုပ်ကိုင်ချင်တဲ့ စေတနာ ကလေးများ ပေါ်ပေါက်ကြပါစေတော့လို့ ဟောပြောခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေတယ်။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းဆိုတဲ့ အလုပ်မြတ်ကြီးဆိုတာ ယခုလိုသာသနာတော်ကြီး အတွင်းမှာမှ လုပ်ခွင့်ကို ရနိုင်ကြတယ်။ အနုမတဂ္ဂသံသရာမှာ လွန်စွာတွေ့နိုင်ခဲ့တဲ့ အလုပ်ကြီးဖြစ်တယ်။ ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့ ခေတ်အခါကြီးကို လွန်စွာကြိုကြိုက်ခဲ့တဲ့ ဒုလ္လဘဆိုရသလို သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းဆိုတဲ့အလုပ်ကြီးကိုလဲ ဒုလ္လဘကြီးလို့ ပင်ဆိုရတယ်။ ဒုလ္လဘခေတ်ကြီးနှင့်ကြိုတဲ့အခါ ဒုလ္လဘသာသနာတော်ကြီးကို ခိုလှုံရတဲ့အတိုင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းကြီးခေါ်တဲ့ ဒုလ္လဘ

အလုပ်ကြီးကို အားထုတ်သင့်ကြကြောင်း ကောင်းကောင်း
ကြီးသတိပြုကြရမယ်။

ကဲကဲ-အတ္တ ဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းဆိုတဲ့ အနတ္တ စခန်းကြီးကို
နိကာယ် ကျမ်းကြီးတွေမှာ လာတဲ့အတိုင်း အများနား
လည်လွယ်အောင် မကျဉ်းမကျယ်ဟောကြအုံးစို့။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းဂါထာ

ပရတော သုညတော စေဝ၊
ပဿေ အဝသဝတ္တတော။
အသာရတော ဝိဒ္ဓါ ခန္ဓေ၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ ပဟာတဝေ။ ။

ဝိဒ္ဓါ၊ ဒိဋ္ဌိခွာခန်း စခန်းသိမြင် ပညာရှင်သည်။ အတ္တ
ဒိဋ္ဌိ၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ သံသရာက မကွာမကွဲ ခွဲကြီးစွဲ၍ အမြဲ
ကိန်းဝပ်၍ လာသော အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးကို။ ပဟာတဝေ၊
နင်လား၊ ငါလား ကြိမ်းဝါးမောင်းမဲ အားအန်ခဲ၍ ခွာရှဲ
နှင်ထုတ်ခြင်းငှါ။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို။
ပရတောစ၊ ငါနှင့်မဆိုင် ငါပိုင်မထား တခြားပြင်ပအားဖြင့်
၎င်း။ သုညတောစေဝ၊ ငါ၊ သူတပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ
ပုဂ္ဂလနှင့် ဒေဝ၊ မြဟ္မာ သတ္တဝါအထင်အမြင်မှ စင်စင်ကြီး
ဆိတ်သုဉ်းသောအားဖြင့်၎င်း။ အဝသဝတ္တတောစ၊ အလို
မလိုက် အကြိုက်မပါ ထင်ရာမြင်ရာ ဖြစ်ခြင်ရာ ဖြစ်တတ်
သောသဘောအားဖြင့်၎င်း။ အသာရတောစ၊ အနှစ်ဟူ၍
မြို့မရွှေ့တဲ့ ပြကတေ့အကာအတိ သဘောအားဖြင့်၎င်း။
ပဿေ-ဝိပဿေယျ၊ ဝိပဿနာ လျှိုဝါထွန်းညှိ ဉာဏ်မျက်စိ
ဖြင့် သိအောင်၊ မြင်အောင်၊ ထင်အောင် ရှုစားရာသတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်း၌ လိုရင်းအချက်ကြီး ၄-ပါး

သည်ဂါထာကို မာတိကာအရင်းထားပြီး တရားကိန်းကြီးဖွင့်ရလိမ့်မယ်။ တရားနာပရိသတ်အများက အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်းကြီးကိုလိုလားကြပါလျှင် သည်ဂါထာကို ကျက်မှတ်၍ နေယျတ္ထ အဓိပ္ပာယ်များကို မှတ်မှတ် သားသား ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ထင်ရှားအောင် ကြိုးစားကြရမယ်။ ငါအထင်ကိုခဝါချ၍ အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်ကိန်း တရားကြီးမှာ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ သဘောအချက်ကြီး လေးပါးကို ရှေးဦးစွာသိကြရလိမ့်မယ်။ သဘော အချက်ကြီး လေးပါး ဆိုတာက ဟောခဲ့တဲ့ဂါထာအတိုင်း သို့ကလို မှတ်သားကြရမယ်။

- (က) အတွင်း မဟုတ်၊ အပြင် အပ ဖြစ်သော ပရသဘောကြီး။
- (ခ) ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂလမှ ဆိတ်သုဉ်းသော သုညသဘောကြီး။
- (ဂ) အနှစ်မပါ အကာအတိ ဖြစ်သော အသာရသဘောကြီး။
- (ဃ) အလိုသို့မလိုက် အကြိုက်သို့မပါသော အဝသဝတ္တနသဘောကြီး။

အဲ-သည် သဘောအချက်ကြီး လေးပါးကို မာတိကာအနေအားဖြင့် မှတ်သားပြီး အသီးသီး ဖွင့်ပြကာဟောပြောရလိမ့်မယ်။

သည်သဘော အချက်ကြီးလေးပါး ဘွားဘွား ပေါ်လာပြီဆိုမှဖြင့် အနတ္တဆိုတဲ့သဘောကြီးဟာ လဝန်း၊ နေဝန်းကြီးတွေ ပေါ်လာသလို ထင်ရှားစွာ ဘွားဘွားကြီး ပေါ်

တော့မှာဘဲ၊ ဉာဏ်ကိုရွှေသွားပြီး မှတ်မှတ်သားသား နားစိုက်လို့နာလိုက်ကြနော်၊ သံသရာမှာ အလွန်တရာ ကြားနာရခဲတဲ့ အနှစ်သာရ ဒေသနာတော်ကြီးဖြစ်တယ်။

ပရသဘောဆင်ခြင်ပုံ

က-အပြင်အပ ပရသဘောဆိုတဲ့ ပဌမအချက်ကြီးကို ရှေးဦးစွာဟောကြစို့။

ဤလောကမှာ မိမိကိုယ်တိုင်က မွေးဘွားသော သားသမီးအစရှိတဲ့ဝတ္ထုတွေ၊ မိမိပိုင်ဆိုင်တဲ့ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေ၊ မိမိနှင့်ချစ်ခင်တဲ့ ဆွေမျိုး ဉာတိတွေ၊ အဲ-သို့ကလို ကိုယ်နှင့်ရင်းနှီးတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို အတွင်းသူ၊ အတွင်းသား ပစ္စည်းတွေရယ်လို့ ဆိုရတယ်။ တိုတိုပြောရမှာဖြင့် ကိုယ်နှင့်ဆိုင်သမျှတွေကို အတွင်းလို့ ဆိုတာပေါ့။ ကိုယ်နှင့်တစုံတရာမျှ စပ်ဆိုင်ခြင်းမရှိတဲ့လူတွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ ရွှေငွေတွေ၊ ဘဏ္ဍာတွေမှစ၍ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကိုတော့အတွင်းသူ၊ အတွင်းသား၊ အတွင်းပစ္စည်းများရယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ ကိုယ်နှင့်မဆိုင်တဲ့ ပြင်ပတခြားတွေရယ်လို့ ခေါ်ဆိုကြရတယ်။ သို့ကလိုခေါ်ဆို ထင်မှတ်ခြင်းတွေဟာလဲ ကမ္ဘာ့စဉ်လာ ဓမ္မတာ သဘောရိုးကြီးဘဲ မဟုတ်လား။

ဤလောကမှာအတွင်းသူ၊ အတွင်းသား၊ အတွင်းပစ္စည်းဆိုတော့ မိမိအပေါ်မှာညှာတာကြတယ်။ မိမိ၌အရေးရှိတဲ့အခါ ကူညီကြတယ်၊ အသုံးလိုတဲ့အခါ လွယ်စွာခဏရရှိနိုင်

တယ်။ သို့ကလို့သဘောရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်ဘဲ အတွင်းသူ၊ အတွင်းသား၊ အတွင်းပစ္စည်းများရယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတာပေါ့။ အတွင်းသူ၊ အတွင်းသား၊ အတွင်းပစ္စည်းများ ဆိုတော့ အားကိုး အားထားပြုကြရတယ်။ အားကိုးတဲ့ အတိုင်းလဲ အားကိုးရာရောက်တယ်။ အားပေးကူညီကြတယ်။ သို့ကလို့ ကူညီအားပေးဘော် ရတဲ့အတွက်ကြောင့်လဲ အတွင်းရယ်လို့ သဘောထားရတာပေါ့။

ကိုယ်နှင့်မစပ်တဲ့ အပြင်တခြားတပါးတွေဆိုတော့ ဝိဝိကိုလဲ မညာတာကြဘူး။ အရေးရှိတဲ့အခါမှာလဲ ကူညီဘော် မရဘဲ မျက်နှာလွဲ၍နေကြတယ်။ သူစိမ်းပြင်ပြင်ကြီး နေလိုက်ကြတာဘဲ။ အားလဲမကိုးရဘူး။ အားကိုးပေတယ်လို့ အားကိုးရာ မရောက်ဘူး။ အဲ-သို့အတွက်ကြောင့် အတွင်းမဟုတ် အပသက်သက် အစိမ်းသက်သက်တွေလို့ ဆိုတာပေါ့။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုလိုက်တော့- အတွင်းဆိုတာအားကိုးရတယ်။ ကြင်နာညာတာတယ်။ ကူဘော် လောင်ဘက်ရတယ်။ အားပေးတတ်တယ်။ မစိမ်းကားဘူး။ အပဆိုတာကတော့- အားမကိုးရဘူး။ မကြင်နာမညာတာဘူး။ အကူအညီ မရဘူး။ စိမ်းကားတယ်။ အဲ-သည်အတိုင်းဘဲမဟုတ်လား။

အဲ-သို့ကလို့ လောကီရေးမှာ- အတွင်းနှင့်အပ ဓပုတာနိယာမကြီးရှိတဲ့အတိုင်း “ငါ-ငါ” ဆိုတဲ့အတ္တစွဲကိန်းကြီးပွာလဲ အတွင်းသဘော၊ အပသဘောလို့ ထင်ရှားစွာပိုင်းစာ၍ ရှုဆင်ခြင်ကြရမယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိအားဖြင့် သတ္တဝါတွေ ထင်မှတ်ပုံက ဤကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ငါအမှန်ဘဲ၊ ငါအစစ်ဘဲ၊ ငါမဟုတ်ဘူးလို့ ဘယ်သူကဆိုမလဲ။ ငါဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်

သတ္တဝါတဦးတယောက်ဘဲ၊ ငါယောက်ျားဘဲ၊ ငါမိန်းမဘဲ။ အဲ-သို့ကလိုအထင်အစွဲမြဲကြီးမြဲနေကြတယ်။ သည်လိုစွဲမြဲ တာက ဘာတွေကို ငါထင်ပြီး စွဲမြဲနေသလဲလို့ ဆိုတော့ သည်ကိုယ်ကာယကြီးကို စွဲမြဲတယ်။ သည်ကိုယ်ကာယကြီး ဟာဘာတွေလဲလို့ စစ်လိုက်တော့ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် ရုပ်,နာမ်နှစ်ပါးသာဖြစ်တယ်။

ထို့ထက်အကျယ်ချဲ့လိုက်မယ်ဆိုပြန်တော့-ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်လာတယ်။ ထို့ထက်အကျယ်ချဲ့လိုက်ပြန်တော့ အာယ တန ၁၂-ပါး အစုံအဝေးကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ထို့ထက် အကျယ် ချဲ့လိုက်ပြန်တော့ ဓာတ် ၁၀- ပါးအစုံအခဲကြီး ဖြစ်လာတယ်။ အဘိဓမ္မာကျမ်းဂန်တို့က သည်ကိုယ်ကာယ ကြီးကို အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ခွဲဝေစိတ်ဖြာပုံတွေဟာ အများ ကြီးပါဘဲ။ သည်တရားမှာတော့ ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ လက် သုံးထားပြီး ဟောကြပါစို့ရဲ့။

ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်ခွဲခေတ်။ ငါဘဲ, သူဘဲ, လူဘဲ, နတ်ဘဲ။ အစွဲကြီးနေတဲ့ ကိုယ်ကာယကြီးထဲမှာ အဘိဓမ္မာဓာတ် ခွဲ နည်းအားဖြင့် ဘာတွေများ ရှိနေပါသလဲလို့ ခွဲခြမ်း၍ ကြည့်လိုက်ပါလျှင် ခန္ဓာငါးပါးကြီးတွေကို တွေ့လိမ့်မယ်။ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ-ဘာတွေလဲလို့ဆိုတော့-

- ၁။ အထယ်ဝတ္ထု၊ ခြိမ်သဏ္ဍာန်၊ အထယ်ခံ အမာခံ ကြီးဖြစ်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာတပါး၊
- ၂။ ချမ်းသာ, ဆင်းရဲကို ခံစားနေတဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တပါး၊

- ၃။ ထမင်း,ဟင်း,အမိအဘမှစ၍ လောက၌မှတ်သား ထားဘွယ် အမျိုးမျိုးတွေကို မှတ်သား ထားတဲ့ သညာက္ခန္ဓာတပါး၊
- ၄။ ကိုယ်မှု,နှုတ်မှု,စိတ်မှုမှစ၍ အမှုကိစ္စအမျိုးမျိုးတွေ ကိုစေ့ဆော် ဆောင်ရွက်နေတဲ့သင်္ခါရက္ခန္ဓာတပါး၊
- ၅။ ထင်လာထိခိုက်လာတဲ့ အာရုံအမျိုးမျိုးတွေကို သိ တတ်တဲ့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတပါး၊

အဲ-သို့ကလိုဤကိုယ်ကြီးကို ဓာတ်ခွဲလိုက်တဲ့အခါ ခန္ဓာ ငါးပါးတွေ ဘွားဘွားကြီးထင်မြင်လာလိမ့်မယ်။ ခန္ဓာငါး ပါးဆိုတာက- အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိ၊ တကယ်ရှိ၊ အရှိကြီးရှိ နေတာဖြစ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်အမြင်သန်အောင်ကြည့် ရှုလေလေ ခန္ဓာငါးပါး ဘွားဘွားကြီး ပေါ်လေလေဖြစ် တာပေါ့။ ငါဘဲ,ကိုယ်ဘဲ, ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တဝါဘဲလို့ အစွဲကြီးစွဲ နေကြတာ သည်ခန္ဓာငါးပါးမှတစ်ပါး တခြားအထယ်ဝတ္ထု ဟူ၍တခုမျှမရှိဘူး။ သို့ရာတွင်အန္ဓပုထုဇဉ်တွေကတော့-သည် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါစွဲပါတယ်လို့ မသိကြဘဲကိုး။

အန္ဓပုထုဇဉ်တို့အထင်မှာတော့-ခန္ဓာသော,အာယတန သော ဘယ်လိုမှ မပြောပါနှင့်။ သည်ကိုယ်ကြီးဟာ ငါ မဟုတ်ဘူးလား၊သတ္တဝါမဟုတ်ဘူးလားလို့ ကြောင်တောင် ကြီးငွတ်အတင်းပြောကြမှာပေါ့။ သည်လို ကြောင်တောင် ပြောတဲ့ ငွတ်အပြောကြီးတွေဟာ မိရိုးဘလာ သံသရာက ခန္ဓာမှန်းမသိတဲ့သူတို့၏ ပြောရိုး ဆိုရိုးကြီးပါဘဲ။ အဆန်း မဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ-ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ထွန်းပေါ်တဲ့ ဒုလ္လဘအခါမှာမှ ကြားရတဲ့စကားမျိုးပါ။

အနုမတဂ္ဂသံသရာမှာ သတ္တဝါလုပ်လာကြတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေ ဆိုတာသည်ကိုယ်ကို ဘယ်အခါမှာမှ ဓာတ်ခွဲလို့ ကြည့်ဘူး ရှာကြတာမဟုတ်ဘူး။

အ- သို့ကလို့ ပရမတ္ထဓာတ်ဉာဏ်ဖြင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာကြီး ကိုဓာတ်ခွဲ၍ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို အထင် အရှားတွေပါရော၊ ဉာဏ်အမြင်နှင့်တွေ့ရတဲ့ခန္ဓာငါးပါးတွေ ဟာ အတွင်းသူ အတွင်းသား အဖြစ်ဖြင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး အားကိုးရတဲ့ တရားတွေလား၊ သို့တည်းမဟုတ် စိမ်းစိမ်း ကားကားနှင့် အားမကိုးရတဲ့ပြင်ပ၊ တွေလားလို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရန်ရှိတယ်။ တကယ်စင်စစ်အားဖြင့်ဆိုတော့- သည် ခန္ဓာငါးပါးတွေဟာ အတွင်းသူအတွင်းသား အားထားရ တဲ့ မှီခိုရာတွေမဟုတ်ဘူး၊ ရက်စက်စိမ်းကား၍ အားမကိုး ရတဲ့ သူစိမ်းပြင်ပြင်ကြီးတွေ အစစ်သာဖြစ်ကြတယ်။

အတ္တဒိဋ္ဌိအထင် အမှားမြင်ပုံကတော့ - သည်ကိုယ် ကြီးဟာ ငါ၏အတွင်းဆုံးဖြစ်တယ်၊ ငါပိုင်တယ်၊ သည်ကိုယ် ကြီးထက်အတွင်းကျတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းဟာ ဤလောကမှာ တစ်ခုတရာမျှ မရှိတော့ဘူးလို့ ထင်နေတယ် မဟုတ်လား၊ အချစ်ဆုံးမှာလဲ မိမိကိုယ်ကြီးဟာ အချစ်ဆုံး၊ အခင်ဆုံးဘဲ၊ မိမိကိုယ်ထက် ချစ်ခင်တဲ့ဟာ ဘယ်အရာမှ မရှိတော့ဘူး၊ တခြား ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို ချစ်ခင်စွဲလမ်း ရတယ်ဆိုတာ အတွင်းဆုံး အရင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ သည်ကိုယ်ကြီးကို ချစ်ခင်လို့ သာ ကိုယ်၏အတွက် ချစ်ခင်စွဲလမ်းရတာကလား၊ သည် ကိုယ်ကြီးကို အတွင်းဆုံးအရင်းဆုံးထင်၍ ချစ်ခင်စွဲလမ်း၍ နေခြင်းဟာလဲ အချစ်မှား၊ အခင်မှားကြီးသာ ဖြစ်တယ်။

တကယ်ဆိုတော့ - သည်ကိုယ်ကြီးဟာ၊ အတွင်း မဟုတ်၊ အရင်းမဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လိုအတွင်း မဟုတ်သလဲ၊ ဘယ်လိုပြင်ပဖြစ်သလဲ ဆိုလျှင်-သည်ကိုယ်ကြီးခေါ်နေတဲ့ ခန္ဓာတွေဟာ ငါပြုလုပ် ထားတာတွေလဲ မဟုတ်၊ ငါစုဆောင်းထားတာတွေလဲ မဟုတ်၊ ငါ့အလိုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတာတွေလဲ မဟုတ်၊ ပရမတ္ထသဘာဝ အစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်တဲ့ အတိုင်း သူ့အကြောင်းနှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဓာတ်တရား တွေသာ ဖြစ်ကြတယ်။

ဓာတ်ဆိုတာက ဘယ်သူ့မျက်နှာကိုမှ ထောက်ထား မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်း ပင့်ထောက်လျှင် သူ့အလို အလျောက်ဖြစ်တဲ့ တရားတွေသာ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်သူ့၊ ဘယ်သတ္တဝါ၏ အတွင်းပစ္စည်းမှလဲမဟုတ်ဘူး။

အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေတိတိ ဓာတု။

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ ။ဓာတုသဒ္ဒါကို သို့ကလို ဝိပြိုက်ဆိုရတယ်၊ ဘယ်သူ့ဘယ်နတ်နှင့်မှ မစပ်ဆိုင်ဘဲ သူ့သဘောနှင့် သူ့အကြောင်းတိုက်ဆိုင်ရာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့သဘောတွေဘဲ၊ ရူပက္ခန္ဓာ တခုထဲမှာပင် ဆင်ခြင်လို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အချို့ရုပ်များသည်ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်တွေ၊ အချို့ရုပ်များသည်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေ၊ အချို့ရုပ်များသည် ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဥတုဇရုပ်တွေ၊ အချို့ရုပ်များသည် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အာဟာရဇရုပ်တွေ၊ အဲ-သို့ကလို သူ့

အကြောင်းနှင့်သူဖြစ်ပေါ်နေကြပုံများကို ထင်ရှားစွာသိမြင်ရလိမ့်မယ်။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က ပြုလုပ်တဲ့ ရုပ်၊ ဘယ်သူ့အလိုနှင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ရုပ်ကယ်လို့ တခုမှမရှိဘူးမဟုတ်လား။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးမှာလဲ မှီရာဝတ္ထုဆိုတဲ့ အကြောင်း၊ အာရုံဆိုတဲ့ အကြောင်း၊ သို့ကလို အကြောင်းတွေနှင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ဓာတ်တွေသာ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူ့အတွက်ကြောင့် ဘယ်သူ့ကြောင့်မှ ဖြစ်ပေါ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို “မပျက်စီးပါနှင့်အံ့၊ အရှည်အကြာတည်တံ့နေစမ်းပါအံ့” လို့ ပြောဆိုတောင်းပန်လို့လဲ မရ၊ ခြိမ်းချောက်တားဆီးလို့လဲမရ၊ သူ့သဘာဝ အလျောက် ကွယ်ပျောက်ချိန်တန်တဲ့အခါ အနိစ္စသဘောအားဖြင့်ရှေ့လျော့ပျက်စီးကုန်တော့တာပဲ။ အဲ-သို့ကလို သူ့သဘာဝ အလျောက်ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ဓာတ်တရားတွေကို ဘယ်လိုဒိဋ္ဌိမျိုးနှင့် ငါ၏အတွင်းသားတွေပါလို့ စွဲလမ်းသော်လဲ စွဲလမ်းတဲ့အတိုင်း အတွင်းသားအဖြစ် တည်နိုင်ပမလား။

ဥပမာအားဖြင့်-လူတို့နှင့် မဆိုင်တဲ့ တောတောင်ဂနိုင်း စုံမြိုင်ပိတ်ပေါင်းကြီးတွေ၊ မြေဥတု ပြုစု ထောက်ပံ့ကြတဲ့အတိုင်း သူ့သဘာဝအလျောက် ပေါက်ပွားနေတဲ့ သစ်ပင် မြက်ပင်တွေကို ငါပိုင်ပစ္စည်းတွေ၊ ငါ၏အတွင်းဝတ္ထုတွေ၊ ငါအားကိုးရတဲ့ဘဏ္ဍာတွေရယ်လို့ များ စွဲလမ်းနေမယ်ဆိုလျှင် ထိုသူကို ဘယ်လိုဆိုကြလိမ့်မှာလဲ။ ခပ်ရိုင်းရိုင်း ပြောရမှာဖြင့် အရူးရယ်လို့ ဆိုကြမှာပေါ့။ အဲ-သို့ကလိုဘဲ သူ့အ

ကြောင်းနှင့်သူ့ဘာသာဖြစ်ပြီး သူ့အချိန်တန်တဲ့အခါ သူ့
ဘာသာချုပ်နေတဲ့ခန္ဓာငါးပါးတွေကို ငါပိုင်တွေပေါ့၊ ငါ
အတွင်းပစ္စည်းတွေပေါ့၊ ငါဆိုတာ သည်ဟာတွေပေါ့တဲ့လို့
စွဲလမ်းလျှင်ဖြင့် သည့်ထက်မှားတဲ့အမှားဟာ ရှိနိုင်ပါအုံး
တော့မလား။

အဲ-သို့ကြောင့် သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးအတွင်းမှာရှိတဲ့ခန္ဓာ
ငါးပါးတွေဟာ ဥပမာပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တောတောင်ဂနိုင်
စုံမြိုင် ပိတ်ပေါင်းကြီးတွေ အတွင်းမှာ သူ့ဘာသာ အ
လျောက်ပေါက်ရောက်ကြီးပွားပြီး ပျက်စီးချိန်တန်တဲ့အခါ
သူ့ဘာသာပျက်စီးနေတဲ့ သစ်ပင်ချုံနွယ်တွေ၊ ထင်းတွေ၊
မြက်တွေနှင့်မခြားမနား တစားထဲတူမျှတယ်လို့သာ မှတ်
ကြပေတော့၊ ပြဆိုခဲ့တဲ့သစ်ပင်ချုံနွယ်တွေ၊ ထင်းတွေ၊ မြက်
တွေဟာ အတွင်းဟုမဆိုရ၊ အပတွေ ဖြစ်သလို သည်ကိုယ်
ကာယ၌ရှိရှိသမျှသော ခန္ဓာတရားတွေဟာလဲ အားကိုး
ဘွယ်ရာ၊ အတွင်းဆိုဘွယ်ရာဘာတခုမျှမရှိဘဲ သူစိမ်းပြင်ပြင်
တွေဘဲ။

အဲ-သို့ကလိုဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်အောင် ရှုနိုင်ပါလျှင်
အတွင်းသဘော အားဖြင့် ငါထင်တဲ့ အတ္တအထင်ကြီး
ပျောက်ကင်း လိမ့်မယ်၊ အတ္တအထင်ကြီး ပျောက်တော့၊
အနတ္တဝိဇ္ဇာဉာဏ် ပေါ်ပေါက် လာတာပေါ့၊ သည်အခါ
ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာရယ်လို့ တွယ်တာဘို့မရှိဘဲ တစိုးတစိ စိုးရိမ်
ဘို့မရှိ ပူဆွေးဘို့မရှိ၊ သာယာခြင်းပြယ်ပြီး တွယ်တာခြင်း
ကင်းတော့တာဘဲ၊ ယခုလိုဟောခဲ့တာပါဠိတော်အထောက်
အထားမပါဘဲ အတ္တနောမတိအားဖြင့် ဟောကြားတာ

မမှတ်ကြနှင့်၊ အတ္တဖြုတ်ကိန်းဖြစ်တဲ့ ထေရဂါထာ ပါဠိ
တော်ကြီးကို အမှီတံကဲ သတဲပြုလုပ်၍ ဟောခဲ့ခြင်း ဖြစ်
ပေတယ်။

တိဏကဋ္ဌသမံ လောကံ၊
ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
မမတ္တိံ သော အသံဝိန္ဒိ၊
နတ္ထိံ မေတိ န သောစတိ။ ။

[ထေရဂါထာပါဠိတော် အဓိမုတ္တထေရဝတ္ထု။]

ယော၊ အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကံ၊ ဤကိုယ်
ကြီးနှင့် တကွသော လောကကြီးကို။ တိဏကဋ္ဌသမံ၊
တောတောင်စုံမြိုင် ဂနိင်တလျှောက်တွင် အလိုလိုပေါက်
ပွားဖြစ်ပျက်၍နေသော မြက်တွေ့ထင်းတွေနှင့် တူအောင်။
ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ပညာယ၊ ရုပ်ခဲ-နာမ်ခဲ ဓာတ်ခွဲစိတ်
ဖြာ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ မကျန်မကြွင်း အလင်းထင်
ထင် သိမြင်ပိုင်းခြားနိုင်လေ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သော၊
ထိုအတ္တပယ်ရှင်း၍ အလင်းဓာတ်ပေါက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ မမတ္တိံ၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာနှင့် ငါ့ဘိသုဘ
အတ္တစွဲကြီးကို။ အသံဝိန္ဒိ-အသံဝိန္ဒန္တော၊ တစွန်းတစ ရှာ
မရသည်ဖြစ်၍။ မေတိ၊ ဤလျှင်ငါ့ဘိ သူလဲဤသို့ ငါ့ဘို့ငါ့
ဟာ ငါ့ဥစ္စာတွေပါတကားဟူ၍။ နတ္ထိံ၊ စွဲလမ်းခြင်းမရှိဘဲ
ပကတိစင်ကြယ်လွတ်ကင်းလေ၏။ နသောစတိ၊ ငါ့ကိုယ်
ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု ငါငါ့ဟူသောအရေးကြောင့် ပူဆွေးစိုး
ရိမ်ခြင်းမရှိနိုင်တော့ပြီ။

အဲ-သို့ကလို ထေရဂါထာ ပါဠိတော်ကြီး၌ အထင်အရှားဟောကြားတော်မူအပ်တဲ့အတိုင်း ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့် တကွသောလောကကို ငါပိုင်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာနှင့် ငါ့တံဆိပ်တွေခတ်ခတ်ပြီး ငါအမှတ်ကြီးမထားဘဲ ငါအထင်များကို ပယ်ရှားကြရမယ်။ လူတို့ဌာနနှင့် မဆိုင်တဲ့ တောတောင်စုံ မြိုင်ဂနိုင်ကြီးတွေအတွင်းက ထင်းတွေ၊ မြက်တွေ၊ အမှိုက်သရိုက်တွေနှင့်တူအောင် ဤကိုယ်ကြီးကို ရှုဆင်ခြင်ကြရမယ်။

ရုပ်ခဲ၊ နာမ်ခဲကို ဓာတ်ခွဲစိတ်ဖြာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ငါငါထင်မြင်တဲ့အတ္တအစွဲကြီးကို ဖောက်ခွဲချေဖျက်၍ အတွင်းစက်သဘောမထားဘဲ တခြားပြင်ပ ပရ-အနေအားဖြင့် ရှုမြင်နိုင်တဲ့အခါ ငါပိုင်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာနှင့် ငါငါ-ဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်းတွေကို ရှာဖွေလို့ မရနိုင်တော့ဘူး။ ငါတံဆိပ်ကြီးတွေ ပျက်ဆုံး၍ ငါလုံးတွေ ပြုတ်ပြိုဆိုမှဖြင့် သာယာဘွယ်ဆိုတာ ဘယ်မှာမှရှာမရတဲ့ပြင် ငါငါ-ဟူသောအရေးကြောင့် ပူဆွေးစိုးရိမ်ဘွယ်ဆိုတာလဲ မရှိနိုင်တော့ဘူး။ အဲသည်အခါကျတော့ ဝိရာဂသုဒ္ဓိဓာတ်ဖြင့် အမြတ်ဆုံးသော ချမ်းသာကို ရတော့တာဘဲလို့ စွဲမြဲမှတ်သားကြရမယ်။

သည်မှတစ်ပါး ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက ဤကိုယ်နှင့်တကွ ရှိရှိသမျှ သင်္ခါရတွေကို အတွင်းသဘောရယ်လို့ မထားဘဲ စိမ်းစိမ်းကားကား တခြားပြင်ပအားဖြင့် ရှုကြရမည့် အကြောင်းကိုလဲ သို့ကလိုဟောတော်မူပြန်တယ်။

သင်္ခါရေ ပရတော ပဿ၊
ဒုက္ခတော နော စ အတ္တတော။ ။

သင်္ခါရေ၊ ပြုပြင်မှုကြောင့် ရုံးစုဖြစ်ပွား သင်္ခါရ သဘောတရားတွေကို။ ပရတော၊ ကိုယ်နှင့်မဆိုင် ကိုယ်ပိုင်မမှန် ပြင်ရုံစိမ်းကား တခြားတပါး အနေအားဖြင့်။ ပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်အောင်ရှုစားလေလော့။ ဒုက္ခတော၊ ထင်တိုင်းမပါ ဘယ်ခါမအေး အမြဲပင် ဒုက္ခပေးသောအနေအားဖြင့်။ ပဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်အောင် ရှုစားလေလော့။ အတ္တတော၊ အတွင်းကျကျ အားကိုးရ၍ အတ္တနှင့်ဆိုင် အစိုးပိုင်သောအနေအားဖြင့်။ နောစပဿ၊ ဘယ်တခုကိုမျှ မရှုမဆင်ခြင်ပါလေလင့်။

အဲ-သို့ကလိုမိန့်ဆို ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဒေသနာတော်တွေဟာ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို တခြားပြင်ပ ပရ-အနေထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်ရှုစားရမယ်လို့ ဟောတော်မူတဲ့ ဒေသနာတော်တွေဖြစ်တယ်။ အချုပ်အားဖြင့် မှတ်သားကြရန်မှာတော့- ခန္ဓာငါးပါးကို အတွင်းကိုယ်ပိုင်ထား၍ ထင်မြင်ရှုစားလျှင် အတ္တအထင်ကြီးစွဲထင်နေတယ်လို့ မှတ်ကြ။ အတွင်း ကိုယ်ပိုင်ရယ်လို့ သဘောမထားဘဲ မြက်တွေ၊ ထင်းတွေ၊ အမှိုက်သရိုက်တွေနှင့်တူစွာ စိမ်းစိမ်းကားကား တခြားပြင်ပအားဖြင့် ရှုဆင်ခြင်နိုင်လျှင် အတ္တအထင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ “အနတ္တ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်” ပေါက်တယ်လို့ မှတ်ကြ။

- ပရ-ဆိုတာ အတ္တ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တယ်။
- ၁။ အတ္တ-ဆိုတာက အတွင်းသဘော၊
- ၂။ ပရ-ဆိုတာက အပြင်သဘော၊

အတွင်းလို့ ထင်နေတဲ့အစွဲကို အပြင်အပ, ပရအနေ အားဖြင့် ပြောင်းပြန် လန်အောင် ရှုဆင်ခြင်မှုကိုပင်လျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်ရယ်လို့ ခေါ်တယ်။ သတ္တဝါတို့၏ မိမ္မေ့ တိုင်း၊ ဘမ္မေ့တိုင်း အထင်အမြင်ကတမျိုး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ၏အထင်အမြင်ကတခြား၊ အများအထင် ကမ္ဘာအထင် အမြင် မှောက်မှားတာတွေကို ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောင်းပြန် လန်အောင် ရှုဆင်ခြင်နိုင်လေလေ ဝိပဿနာဉာဏ်ထက် သန်လေလေဘဲ။ သို့ကလို ဉာဏ်အမြင်ထက်သန်မှ အနန္တ ကမ္ဘာ့ ကမ္ဘာက စွဲခဲ့တဲ့ အတ္တအစိုင်အခဲကြီးကို ဖြိုခွဲချေ မှုန်းနိုင်ကြမယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။ က-ပရ-အနေအားဖြင့် အနတ္တရှုကိန်းကြီးကို သည်တွင်ရပ်ကြအုံးစို့။

သုညသဘောဆင်ခြင်ပုံ

ငါ, သူတပါး, ယောက်ျား, မိန်းမ, ပုဂ္ဂလမှ ဆိတ်သုဉ်း ခြင်းသုညသဘောကြီးကို ဟောကြအုံးစို့ရဲ့။

ဤလောက၌ ဝဏန်းသင်္ချာကိန်းများတွင် “သုည” ဆို တာ တစ်, နှစ်, သုံး, လေး-အစရှိတဲ့ဝဏန်းအရေအတွက်မှ ကင်းဆိတ်တယ်။ သုညကို ဘယ်လိုဝဏန်းရယ်လို့ မခေါ် ဆိုရဘူး။ အဲ-သည်လို ဝဏန်း အရေအတွက်ကိန်းမှ ဆိတ် သောကြောင့် “သုည” ရယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။ ဘယ်လို ဝဏန်း အရေအတွက်မှ ဆိတ်သုဉ်းသလဲ ဆိုတော့-တစ် ဝဏန်း နှစ်လုံးကိုပေါင်းလျှင် နှစ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ နှစ်ဝဏန်း လေးလုံးကိုပေါင်းလျှင် ရှစ်-ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိုးဝဏန်းနှစ်လုံး ကိုပေါင်းလျှင် ဆွဲရှစ်-ဖြစ်နိုင်တယ်။ မြောက်ကိန်း, စား

ကိန်းတွေမှာလဲ သို့ကလို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ပြောင်းလဲဖြစ် ပွားနိုင်တယ်။

“သုည” ဆိုတော့ ဘယ်လိုပင်ပေါင်းပေါင်း၊ ဘယ်လို ပင်မြောက်မြောက်၊ ဘယ်လိုပင်စားစား၊ ထူးထူးခြားခြား ကိန်းတမျိုးမဖြစ်နိုင်ရှာဘူး၊ ဘယ်မှာဖြစ်မှာလဲ၊ သုညကို က-ရေတွက်တဲ့ဂဏန်းကိန်းမှ ဆိတ်သုဉ်းနေတာကိုး၊ သုည နှစ်လုံးပေါင်းလျှင် ဘာဖြစ်လာသလဲ၊ ဘာမှမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သုညပေါင်း ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း၊ သန်း ပေါင်းသော်လဲ ဘာဂဏန်းမှမဖြစ်လာဘူး၊ သုညဆိုတာ သုညဘဲ၊ သုည တလုံးကို သုညတလုံးနှင့်မြောက်၊ ဘယ်လိုဂဏန်းမှမထွက် လာဘူး၊ သုညကို သုညနှင့်စား၊ ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ မစား နိုင်ဘူး။

အဲ-သို့ကလို ဂဏန်းရေတွက်ကိန်းတို့မှ ဆိတ်သော ကြောင့် သုညခေါ်ရသည်နှင့်တူစွာ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ဟာလဲ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ- ဆိုတဲ့ သဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဆိုတဲ့သဘော၊ အသက်ရှင်နေ ခြင်းဆိုတဲ့ ဇီဝသဘော၊ ဤသဘောတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ကြောင့် သုညရယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။ သတ္တဝါတွေရဲ့အထင် ကတော့-ခန္ဓာငါးပါးအစိုင်အခဲကြီးဖြစ်တဲ့ ဤကိုယ်ကြီးကို ပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါဘဲ၊ သူဘဲ အထင်လွဲနေကြ တယ်။ သို့ကလိုအထင်လွဲမှုကို သုညဖြစ်အောင် ရှုဆင်ခြင် နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာဖြင့် ဖြိုဖျက်ကြရမယ်လို့ ရှင်တော်မြတ် ဘုရားက ဟောကြား ဆုံးမတော်မူတယ်။

သုညမှန်ကြောင်းကို မိန့်ဆိုဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒေသ နာကို “သုညတဒေသနာ”လို့ ခေါ်တယ်။ သုညထင်မြင်

အောင် ဆင်ခြင်ရှုစားနိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို “သုညတဒေသနာနုပဿနာ” လို့ခေါ်တယ်။ သုညတ ဒေသနာဆိုတာ- ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်ကြီးမှာလွန်စွာနက်နဲတဲ့ ဒေသနာတော်ကြီး ပေပေ၊ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတွေဟာ သုညတ ဒေသနာတော်ကြီး များသာဖြစ်ကြတယ်။

ရူပက္ခန္ဓာ

ကဲ-သုညရူကိန်းကြီးကို ဖော်ကြအုံးစို့၊ ခန္ဓာငါးပါး ထဲမှာ ရုပ်ခန္ဓာကြီးကစပြီး သုညကိန်းကြီးတွေကို ဖော်ရ လိမ့်မယ်။ သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ဓာတ်လေးပါး ခွဲခင်းကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းဟောတဲ့ ဒေသနာမှာတော့-ဒွတ္တိံ သာကာရ ဒေသနာ-ကာယဂတာသတိလမ်းကြီး ဖြစ်ပေတယ်။ ကေ သာ,လောမာ-အစရှိတဲ့ ကောဋ္ဌာသအစုတွေဟာ ရူပက္ခန္ဓာ ထဲက မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါးပေါ့၊ သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ဤကိုယ်ကာယကြီးသည် မြေအစု, ရေအစု, မီးအစု, လေ အစု-ဆိုတဲ့အစုကြီးလေးလီ ပေါင်းတွဲစိုင်းခဲနေတဲ့ အစုအခဲ ကြီးမျှသာဖြစ်တယ်။ သည်မှတစ်ပါး ဘာတွေမျှမရှိဘူး၊ ရတ နာတွေလဲမဟုတ်ဘူး၊ ကြက်သရေရှိ-ဂုဏ်ရှိတဲ့ အထယ် ဝတ္ထုတွေကို စုထားတာကြီးလဲမဟုတ်ဘူး၊ ပုပ်တတ်, သိုး တတ်, ညှီလောင်တတ်တဲ့စက်ဆုပ်ဘွယ်တွေစုပုံနေတဲ့ချုံပုတ် ကြီးဘဲမဟုတ်လား။

သည်ကိုယ်ရုပ်မျိုး အပုပ်အိုးကြီးထဲမှာ- ဆံပင်, မွေး ညှင်း-အစရှိတဲ့ ကောဋ္ဌာသသုံးဆွဲနှစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြည့်လျ့် နေတယ်။ထို့ပြင်တစ်ပါး ပူနွေး, လှုပ်ရှားခြင်းဆိုတဲ့တေဇော, ဝါယောတို့ဖြင့် ပြည့်လျ့်နေတယ်။ သို့ကလို မဟာဘုတ်

အစိုင်းအခဲကြီးတွေဖြစ်တဲ့-ဆံပင်, မွေးညှင်း စသည်တို့၏ စုဝေးရာကြီးကိုပင်လျှင် အတ္တအစွဲ အမြဲကြီးခြံပြီး သူ့ဘဲ, ငါဘဲ ထင်နေကြတယ်မဟုတ်လား။

ထင်မြင်တဲ့အတိုင်းဘဲရှိပါစေအုံးတော့၊ သည်ကောဋ္ဌာသတွေမှာ ဘယ်ဟာကို ငါ-ခေါ်ပါသလဲ စစ်ဆေးတဲ့အခါ အသေအချာ ငါ-ကလေးတွေ ပေါ်ပေါက်လို့ လာလျှင် ကြေနှပ်စရာရှိပါသေးရဲ့၊ တစ္ဆန်းတစ ငါ-ရယ်လို့ ရှာမရလျှင် ဘယ်ကလာပြီး မဆိုင်ရာတွင် ငါ-ကလေးဝင်နေသလဲလို့ ဆွဲထုတ်ပစ်ကြရမယ်မဟုတ်လား၊ ဆံပင်ကို ငါ-ခေါ်ပါသလား၊ ဆံပင်ဟာ ငါ-အစစ်အမှန်ဘဲလားလို့ အသေအချာစစ်ဆေးပါလျှင် ဆံပင်က ကျွန်ုပ်-ငါ-မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆံပင်အစစ်ပါ၊ ပထဝီ အစိုင်းအခဲပါ၊ ငါ-စွဲတာကို ကျွန်ုပ် မခံနိုင်ပါဘူး-လို့ အမှန်အစစ်ခံရှာမှာဘဲ။

ဆံပင်ထဲမှာ ဓာတ်ခွဲ၍ ကြည့်ပြန်လျှင်လဲ အဋ္ဌကလာပ်ခေါ်တဲ့ ရုပ်ရှစ်ပါးကိုသာ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ ငါဆိုတာကို ဘယ်နေရာမှာမှ တွေ့ရမယ်မဟုတ်ဘူး၊ အဲ-သည်လို ဖြစ်တော့-ဆံပင်ထဲမှာ ငါမရှိကြောင်း ထင်ရှားလာရောပေါ့၊ ဆံပင်ထဲမှာ ငါမရှိကြောင်းထင်ရှားလျှင် တခြားကောဋ္ဌာသတွေထဲမှာ ငါရှိကောင်း ရှိလိမ့်မလားလို့ အဘန်ဘန် အထပ်ထပ် စစ်ဆေးချင်တိုင်း စစ်ဆေးပေစေတော့၊ အဘိဓမ္မာရှာပုံတော်ကြီးနှင့် ငါ-မတွေ့ တွေ့အောင်ရှာချင်တိုင်း ရှာစေအုံးတော့၊ ဘယ်အခါကာလမှာမှ ငါဆိုတဲ့ အတ္တသဘောကို တွေ့နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး၊ ဘာတွေကိုတွေ့လိမ့်မလဲ ဆိုလျှင် အစစ်ရှိ, အမှန်ရှိ, တကယ်ရှိတဲ့ ဓာတ်လေးပါးကြီးတွေ ကိုသာတွေ့ရမှာအမှန်ဘဲ၊ ကောဋ္ဌာသတွေရှိသမျှ စေ့

အောင် ဆံပင်နည်းအတိုင်းသာ ပထျာဖြန့်၍ နွဲ့အောင် ဆင်ခြင်ကြပေတော့။

ကောဠာသ ၃၂-ပါးတွေမှာ ငါရှာ၍ မတွေ့ဘဲ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း-ဆိုတဲ့ တေဇောဓာတ်နယ်ထဲမှာ ငါဆိုတဲ့ အတ္တ သဘောကိုတွေ့အောင် ရှာပါအုံးမယ်လို့ ဆိုသော်လဲ စိတ် သာချပေတော့ ဒိဋ္ဌ ငါ-ကိုတွေ့နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး၊ တေဇော ဓာတ်က ကျွန်ုပ်ဟာ-ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂ လနှင့် ဇီဝမဟုတ်ပါဘူး၊ ပူနွေးခြင်းကိစ္စဖြင့် ဘိဇ္ဇနသဘော ဖြစ်တဲ့တေဇောအစစ်ပါလို့ ဝန်ခံရှာလိမ့်မယ်၊ ထိုနောက် တဘန် သွားလာ လှုပ်ရှားခြင်း အစရှိတဲ့ အမူအရာကို ပြုတတ်တဲ့ ဝါယောနယ်ထဲမှာ ငါ-ဆိုတဲ့အတ္တကိုတွေ့အောင် ရှာပြန်ပါလျှင်လဲ စိတ်သာချပေတော့ ဒိဋ္ဌ ငါ-လုံးကိုတွေ့ မှာမဟုတ်ဘူး၊ ဝါယောဓာတ်က ကျွန်ုပ်ဟာ-ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တ ဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမမဟုတ်၊ လှုပ်ရှားခြင်း ကိစ္စဖြင့် ဘိဇ္ဇန သဘောဖြစ်တဲ့ ဝါယောအစစ်ကြီးပါလို့ ဝန်ခံရှာလိမ့်မယ်။

အဲ-သည်လို သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် သုံးဆဲ့ နှစ်ပါးသော ကောဠာသကြီးတွေကို အသီးသီး စစ်ဆေးတဲ့အခါ ငါဆို တဲ့ အတ္တ သဘောကလေးကို ဘယ်မှာမှ- ရှာလို့ ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ရနိုင်ပါရိုးလား၊ ကောဠာသတွေ ဆိုတာက- ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ-ဆိုတဲ့ အတ္တသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းတာကိုး၊ အဲ-သို့ကလို အတ္တ သဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းခြင်းကိုပင် သုညရယ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

တနည်းတဖုံအားဖြင့်-ကောဠာသ အသီးသီး တွေမှာ ငါရှာလို့ မရှိချင်နေပါစေတော့၊ ကောဠာသတွေ သူ့နေရာ

နှင့်သူ ဟန်ကျ၊ ပန်ကျ စုံဝေးနေကြတဲ့ ကိုယ်ကြီးကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ-အစစ် တွေပါလို့ အတ္တသမားတွေက ဆင်ခြေ တက်အုံးမလား၊ တက်ချင်တက်ပေစေ၊ ဖြေလုံးကို ပြလိုက်အုံးမယ်၊ ဥပမာ- သံပွင့်များသည် ဆီမထွက်နိုင်တာအမှန်ဘဲနော်၊ သို့ကလို့ မူလသဘောအားဖြင့် ဆီမထွက်နိုင်တဲ့ သံပွင့်ပေါင်းများစွာ တွေကိုတင်းနှင့်ခြင်ပြီး ဆီဆုံထဲမှာထည့်၍ပွတ်လျှင် ဆီထွက် နိုင်ပါအုံးမလား၊ စိတ်သာချ ပေတော့ ဒိဋ္ဌ ဆီမထွက်နိုင် ဘူး၊ ထွက်နိုင် ပါရိုးလား၊ မူလရင်းကိုက ဆီထွက်တဲ့သဘော မှမရှိဘဲကိုး၊ ဥပမာ တနည်းအားဖြင့်- သုညတလုံးသည် တစ် လဲမဟုတ်၊ နှစ်-လဲမဟုတ်၊ ဘာဂဏန်းမှမဟုတ်၊ သည် လိုသုညတွေကို များစွာ ပေါင်းတဲ့အခါ တစ်၊ နှစ်- အစရှိ တဲ့ ဂဏန်းများဖြစ်လာမလား၊ ဘယ်တော့ဖြစ်နိုင်မှာလဲ၊ မူလရင်းကိုက ရေတွက်ကိန်းမှာပါဝင်တဲ့ ဂဏန်းသဘောမှ မရှိဘဲကိုး။

အဲ-သို့ကလို့ ဆံပင်သည် ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမမဟုတ်၊ မွေးညှင်းအစရှိတဲ့ ကောဠာသတွေဟာလဲ ထိုနည်းတူစွာ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမမဟုတ်၊ စင်စစ်မှာတော့-ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော-ဆိုတဲ့ ဓာတ်စုဓာတ်ခဲတွေသာအမှန်ဖြစ်ကြတယ်၊ မူလရင်းကိုက အတ္တ-ဇီဝ သဘောမရှိတဲ့ ကောဠာသတွေကို များစွာ စု ပေါင်းထားလိုက်ပါသော်လဲ ဘယ်မှာပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဖြစ် နိုင်ပါမလဲ၊ ဖြစ်နိုင်ပါရိုးလား၊ မူလရင်းကိုက အတ္တသဘော မှဆိတ်သုဉ်းကြတာကိုး၊ ယခုလို စစ်ပုံအတိုင်း ကောဠာသ တွေကို သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် အသီးသီး စစ်ဆေးလိုက်ပါ

လျှင် ငါဆိုတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးဟာ ဘယ်မှာမှ ဒိုအောင်းနိုင် စရာမရှိတော့ဘူး။ သည်အတိုင်း ထင်မြင်ပါလျှင် ငါဆိုတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးဟာ လွင့်စင်အောင် ထွက်ပြေးရောပေါ့။ အတ္တ အထင်ကြီးကို ထွက်ပြေးအောင် နှင်ထုတ်ခြင်းကိုပင်လျှင် အနတ္တဝိပဿနာထင်မြင်လာတယ်လို့ ဆိုရတယ်။

တနည်းတဖုံအားဖြင့်-အတ္တသမားတွေက အတ္တမဟုတ် ဘူးဆိုလျှင် လူတကာလူတိုင်း ဘာကြောင့် အတ္တအထင်ကြီး ထင်နေကြပါသလဲလို့ မေးအုံးမလား။ မေးချင်သလိုမေးပေ စေ အဖြေကိုပြလိုက်မယ်။ အတ္တစွဲလမ်းနေတဲ့သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ငြောင့်ကြီးတွေက အပြီး တိုင်စူးဝင်နေတယ်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့- စုံန်းမကြီးတွေ၊ ဘီလူးသရဲကြီးတွေက အမြဲမပြတ် ပူးဝင်နေကြတယ်။ အတ္တ ထင်မြင်အောင် အစဉ်မပြတ် ပယောဂတိုက်တွန်း နေကြ တယ်။ အဲ-သို့ကြောင့် အတ္တအစွဲ အမြဲကြီးမြဲပြီး ငါဘဲ၊ သူဘဲ ဆိုတဲ့ အထင်လွဲအမြင်လွဲကို ခွာလို့ မရနိုင်ဘဲရှိတာပေါ့လို့ ဖြေရမယ်။ အတ္တထင်မြင်နေတာ မှန်သလား၊ မှားသလားလို့ ဆိုလျှင်- ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်သာ ဆင်ခြင်ပေတော့။ ပါစင် အောင်မှားတဲ့အမှားကြီးပါဘဲ။ အလွဲတကာအလွဲမှာ အတ္တ အစွဲလောက်လွဲတာ ဘယ်မှာမှရှာလို့ မတွေ့နိုင်ဘူးလို့ သာ အမြဲမှတ်ကြပေတော့။

အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် သုညကိန်းကြီးဖော်ပုံ

ကဲ-အဘိဓမ္မာ နည်းအားဖြင့် အတ္တကင်းငြိမ်း၍ သုည ကိန်းကြီးတွေပေါ်ပုံကို ဟောကြအုံးစို့။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ရုပ်ခန္ဓာ,နာမ်ခန္ဓာရယ်လို့ ရှေးဦးစွာနှစ်ပါးထဲခွဲလိုကြည့်ရမယ်။ သို့ကလို့ ခွဲပြီးတော့ အစိုင်အခဲ လုံးရပ်သဏ္ဍာန် သဘောကြီးဟာ ရူပက္ခန္ဓာဘဲလို့ ရှုလုံးရပ်သဏ္ဍာန်မှာ သိတတ်,မှတ်တတ်,ခံစားတတ်, ပြုပြင်တတ်တဲ့သဘော ကလေးတွေ ကိန်းအောင်း၍နေကြတယ်။ သည် သဘောများဟာ အစိုင်အခဲ, လုံးရပ် သဏ္ဍာန် သဘောမရှိ၊အကောင်အထယ်မမြင်ရတဲ့ နာမ်ဓာတ်-နာမ်ခန္ဓာသက်သက်ဘဲလို့ရှု။

- ၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် သိမြင်မှတ်သားနိုင်တဲ့သဘောမရှိ။
- ၂။ နာမ်ခန္ဓာများသည် သွားလာနိုင်တဲ့ အစိုင်အခဲ, အကောင်အထယ်သဘောမရှိ။

ရုပ်,နာမ် ခန္ဓာနှစ်ပါးစုံ နေရာတကျ နိဿယ, နိဿိတ အနေအားဖြင့် ပေါင်းစပ်လိုက်ကြတဲ့အခါကြတော့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါယောင်ယောင်, ဘာလိုလို,ညာလိုလို,မိန်းမလိုလို, ယောက်ျားလိုလိုဆိုတဲ့-လိုလိုသဘောတွေ, ယောင်ယောင် သဘောတွေပေါ်လာကုန်တယ်။

ရုပ်,နာမ်နှစ်ရပ်ပေါင်းစပ်လိုက်တဲ့အခါ သွားနိုင်,လာနိုင်,ပြောနိုင်,ဆိုနိုင်,သိနိုင်,မြင်နိုင်, ကြံနိုင်, ဖန်နိုင်-ဆိုတဲ့ ထင်ယောင်ထင်မှားသဘောတွေ ပေါ်လာတယ်။ အဲ-သို့ကလို့ ထင်ယောင်ထင်မှား သဘောတွေ ပေါ်လာတာကိုပင် ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့သဘောက တွေးတော ဆင်ခြင်ခြင်းမရှိဘဲ သည် ရုပ်,နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ အစုံအပေါင်းကြီးကို ပင်လျှင် ငါဘဲ, သူဘဲ, ယောက်ျားဘဲ, မိန်းမဘဲ, ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ, သတ္တဝါဘဲရယ်လို့ အခိုင်အမြဲ သဲသဲမဲမဲကြီး စွဲလမ်းလိုက်ပါရော။ သည်လို စွဲ

လမ်းတာကိုပင်လျှင်အတ္တဒိဋ္ဌိ အထင်မှားကြီးရယ်-လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။

ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ဆိုတာ-လွန်စွာသဘောတိမ်တယ်။ ဉာဏ်ပညာနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဉာဏ်မျက်စိ ဆိုတာ လုံးလုံးမှမပါဘူး။ သို့ကလို ဉာဏ်ပညာနှင့်တဘက်တလမ်း-ပြောင်းပြန် ကျနေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဆင်ခြင်မှုဆိုတာဝေးရော၊ ထင်ယောင်ထင်မှားကလေးဆိုလျှင် တခါထဲပြီး အတ္တအစွဲဖြင့် စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်လိုက်ပါရော။ သတ္တဝါတွေကလဲ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် မဟာမိတ်ကြီးတွေ အခိုင်အမြဲ ဇွဲစည်းထားတဲ့အတိုင်း ဒိဋ္ဌိသွန်သင်တဲ့လမ်းကိုဖြင့် တန်းတန်းမတ်မတ်ကြီး လိုက်ကြတယ်။ အတ္တသွန်သင်တာကိုမှ သဘောနှစ်ခြိုက်ကြတယ်။ ဉာဏ်ပညာက မှန်ရာကို သွန်သင်တာကိုတော့ မလိုက်နာချင်ကြဘူး။ အဲ-သို့အတွက်ကြောင့် ဒိဋ္ဌိဘက်ကိုယိုင်လဲပြီး ပါနေကြတာပေါ့။

အကျိုးနှင့်အကန်းဥပမာ

ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ နှစ်ရပ်ကို ပေါင်းစပ်ပြီး ထင်ယောင်ထင်မှား ပြုလုပ်ပုံများကို အဋ္ဌကထာကျမ်းဂန်ကြီးတွေက သည်လိုဆိုတယ်။

- ၁။ ကျိုးတဲ့လူတယောက်၊
 - ၂။ ကန်းတဲ့လူတယောက်၊
- ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ နှစ်ယောက် ဆုံမိကြသတဲ့။ သည်အခါ-

၁။ ကျိုးတဲ့လူက ခင်ဗျားနှင့်တွေ့ရတာ နေရာကျပေါ့၊ ကျွန်တော့မှာ ကျိုးနေတဲ့အတွက် မထနိုင်ပါ။ မျက်စိတော့ဖြင့် ကောင်းကောင်းမြင်ပါရဲ့၊ မိတ်ဆွေနှင့်ပေါင်းရလျှင် လူကောင်း ဖြစ်တော့မှာဘဲလို့ ပြောတယ်။

၂။ ကန်းတဲ့လူက ကျွန်တော်လဲ မိတ်ဆွေကြီးနှင့်တွေ့ရတာကို အပုံကြီး ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့မှာလဲ စက္ခုအလင်းမရတဲ့အတွက် ဘယ်လမ်းကိုမှ တယောက်ထဲ မသွားနိုင်ပါ။ မျက်စိကောင်းတဲ့လူနှင့် တွဲရလျှင်ဖြင့် ကျွန်တော်လဲ လူဟုတ်ကြီးတယောက် ဖြစ်မှာပါဘဲလို့ ပြောတယ်။

အဲ-သို့ကလို လူကန်းနှင့်လူကျိုး အမျိုးမျိုး ကျေးဇူးတင်ကာ (ကျိုးကန်းအသင်းဖွဲ့ပြီး) မခွာမခွဲဘဲနေထိုင်ကြပါရော၊ တစုံတရာ သွားလို့၊ လာလို့၊ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လိုတဲ့ ကိစ္စများရှိလျှင် လူကျိုးက လူကန်းကို ခွစီးတယ်။ လူကန်းက လူကျိုးလမ်းပြတဲ့အတိုင်း ဆောင်ကြဉ်း၍သွားတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ပေါင်းပြီး ကောင်းကောင်းကြီး အလုပ်-လုပ်လိုက်ကြတာ ဖြောင့်နေတာ ပေါ့လေ၊ လူနှစ်ယောက်ပေါင်းလိုက်ကြတဲ့အခါ လူတယောက်စာ လုံလုံလောက်လောက်ဖြစ်သွားတာကိုး၊ အဲ-သို့ကလိုဘဲ၊ ရုပ်နှင့်နာမ် အသင်းဖွဲ့ပြီး ပေါင်းလိုက်ကြတဲ့အခါ အရာရာတိုင်း ဖြောင့်သွားတာပေါ့။

- ၁။ ရုပ်ခန္ဓာက-သူကန်းနှင့်တူတယ်။
- ၂။ နာမ်ခန္ဓာက-သူကျိုးနှင့်တူတယ်။

ရုပ်ခန္ဓာက မြင်ကြားတွေထိခြင်းအစရှိတဲ့ နာမ်ကိစ္စတွေကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ နာမ်ခန္ဓာက အကောင်အထည်နှင့် သွားလာ လှုပ်ရှားခြင်း အစရှိတဲ့ ရုပ်ကိစ္စတွေကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ အချင်းချင်းပူးပေါင်းလိုက်တဲ့ အခါ သတ္တဝါပြီပြီသသကြီး ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်စရာကြီးပေါ့လေ၊ သို့အတွက်ကြောင့်လဲ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးက သတ္တဝါ ထင်မြင်ပေသပ။

က-စစ်တမ်းထုတ်လိုက်ကြစို့။" အတ္တ ဒိဋ္ဌိ ထင်မြင်ပုံက ဤကိုယ်ကြီးဟာ ငါတခုလဲ၊ ငါတယောက်လဲ၊ ယောက်ျားဘဲ၊ မိန်းမဘဲလို့ ကေဂုဏ်ကိန်းဖြင့် စွဲလမ်းနေတယ်၊ ကိုယ်တကိုယ်မှာ ငါနှစ်ငါမရှိဘူး၊ တကယ်တမ်းအမှန် ဖြစ်နေပုံကတော့-သူကျိုးနှင့်သူကန်းတဲ့စပ်ထားတာလို ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပေါင်းစပ်ထားတဲ့အတွက် ရုပ်ရော၊ နာမ်ရော၊ ငါပါဘဲ၊ သတ္တဝါပါဘဲလို့ ဆိုလျှင် ကိုယ်တကိုယ်မှာ ငါနှစ်ငါ၊ သတ္တဝါနှစ်ကောင်ဖြစ်နေရလိမ့်မယ်၊ ငါထင်တဲ့စွဲလမ်းတာပါကို ငါနှင့်ဆိုကတဲက အတ္တရောက်မသွားဘူးလား၊ စဉ်းစားကြပါ။ ရုပ်ကိုသာငါဟု စွဲလမ်းပါတယ်လို့ ဆိုလျှင် အကောင်အထည်သာရှိ၍ အသိအမြင်တွေဗလာကင်းနေရလိမ့်မယ်၊ နာမ်ခန္ဓာကိုသာ ငါပါဘဲလို့ ဆိုပြန်လျှင်လဲ အကောင်မရှိဘဲ ရေတွဲလဲနှင့်ဗူးကို မီးလောင်သွားသလိုဖြစ်နေလိမ့်မယ်၊ ရုပ်ရောနာမ်ပါ ငါပါဘဲလို့ ဆိုပြန်လျှင်လဲ ငါနှစ်ခုတွဲနေလိမ့်မယ်၊ က-ဘယ်ကလောက် အတ္တစွဲပုံ ခက်ခဲနေသလဲလို့ စဉ်းစားကြစမ်းပါ။ ဝိပဿနာအချက်ကြီးနော်၊ တော်တော်လွယ်တယ်လို့ များမထင်ကြနှင့်။

အဘိဓမ္မာဓာတ်ခွဲကိန်း

အဘိဓမ္မာဓာတ်ခွဲကိန်းနှင့် သုညသဘောကို စစ်လိုက် မယ်ဆိုလျှင် ရုပ်ပေါင်း ၂၀-ပါးကိုတွေ့လာလိမ့်မယ်။ ရုပ် အဋ္ဌဝီသတွေကို အသီးသီးစစ်နေလျှင် တရားကြောကြီး မျောသွားတော့မယ်။ မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါးကို စစ်ကြစို့ ရဲ့။ မဟာဘုတ်ဆိုတာ ရုပ်တို့၏ ပင်မကြီး၊ အုတ်မြစ်ကြီး၊ မဏ္ဍိုင်ကြီးများဖြစ်ကြတယ်။ မဟာဘုတ်ကြီး လေးပါးကို စစ်ဆေးလျှင် ရုပ်သေး၊ ရုပ်မွှားဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေကိုလဲ စစ်ခြင်းကိစ္စပြီးသွားရောပေါ့။

(က) ပထဝီဓာတ်ကို မြန်မာလို မြေဓာတ်လို့ ခေါ် တယ်။ သူ့သဘောကတော့ ခက်မာခြင်းသဘော၊ နူးညံ့ခြင်းသဘောပါ။ သည်မှ တပါး တခြား သဘောအပို မရှိပါဘူး။ ခက်မာခြင်း သဘော ဟာ-သတ္တဝါလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ ငါလား၊ သူ လား၊ မဟုတ်ပါဘူး။ ပထဝီဓာတ်ဆိုတာ ခက်မာ ခြင်း သဘောမျှပါ။ သည်ပထဝီထဲမှာ သတ္တ ဝါ သဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သဘောမရှိပါဘူး။ သုည သဘောကြီးသာ အမှန်ရှိနေပါတယ်။

(ခ) အာပေါဓာတ်ကို မြန်မာလို ရေဓာတ်လို့ ခေါ် တယ်။ သူ့သဘောကတော့- ဖွဲ့စည်းခြင်းသဘော၊ ယိုစီးခြင်း သဘောပါ။ သည်မှတပါး တခြား သဘောအပိုမရှိပါဘူး။ ဖွဲ့စည်းခြင်း သဘောဟာ သတ္တဝါလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ ငါလား၊ သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး။ အာပေါဓာတ် ဆိုတာ- ယိုစီးခြင်း

သဘောကလေးမျှပါဘဲ၊ သည်အာပေါဓာတ်ထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါ သဘောမရှိဘူး၊ သုည သဘောကြီးသာ အမှန်ဖြစ်တယ်။

(ဂ) တေဇောဓာတ်ကို မြန်မာလို မီးဓာတ်လို့ ခေါ် တယ်။ သူ့သဘော ကတော့- အပူလောင် ခြင်း၊ အအေးလောင်ခြင်း၊ ဆွေးမြေ့ စေခြင်း သဘောပါ ဘဲ၊ သည်မှတစ်ပါး တခြားသဘောမရှိပါဘူး၊ ပူခြင်း ဆိုတဲ့ သဘောဟာ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ သတ္တဝါလား၊ ငါလား၊ သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ တေဇောဆိုတာ- ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ လောင်မြိုက်ခြင်း သဘောကလေး မျှပါဘဲ၊ သည်တေဇောဓာတ်ထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါ သဘောမရှိဘူး၊ သုညသဘောကြီးသာ အမှန် ဖြစ်တယ်။

(ဃ) ဝါယောဓာတ်ကို မြန်မာလို လေဓာတ်လို့ ခေါ် တယ်။ သူ့သဘောကတော့- လှုပ်ရှားခြင်း၊ ယိမ်း ရွှေ့ခြင်း သဘောပါဘဲ၊ သည်မှတစ်ပါး တခြား သဘောအပိုမရှိပါဘူး၊ လှုပ်ရှားခြင်း၊ ယိမ်းရွှေ့ ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောဟာ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ သတ္တဝါလား၊ ငါလား၊ သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝါယောဆိုတာ- လှုပ်ရှားခြင်း၊ ယိမ်းရွှေ့ခြင်း သဘောကလေးမျှပါ ဘဲ၊ သည် ဝါယောထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါ သဘောမရှိပါဘူး၊ သုညသဘောကြီးသာ အမှန်ဖြစ် တယ်။

အဲ-သို့ကလို့ မဟာဘုတ် ရုပ်ဓာတ်ကြီး လေးပါးကို သဘောလက္ခဏာနှင့်တကွ စစ်ဆေးလိုက်တဲ့အခါ ပရမတ္ထ

ကိရိယာဆိုတဲ့အမှုအရာသဘောမှတစ်ပါး တခြားအပိုအမို
သဘောမရှိဘဲ နိဿတ္တ, နိဇ္ဇိဝသဘောတွေသာထင်ရှားပေါ်
လာတယ်။ သတ္တဝါမဟုတ်တာကို နိဿတ္တရယ်လို့ ခေါ်
တယ်။ အသက်မရှိအရှင်မဟုတ်တာကို နိဇ္ဇိဝရယ်လို့ ခေါ်
တယ်။ မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါးဟာ အဗျာကတာ ဓမ္မာပုဒ်
တွင် ပါဝင်ဟောကြားအပ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အဗျာကတ
ဓမ္မသက်သက်မျှသာဖြစ်တယ်။

ဓမ္မဆိုမှဖြင့် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်ဘူး၊
အဲ-သို့ကြောင့်-

ဓမ္မာ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝသဘာဝါ။

လို့ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ ဓမ္မပုဒ်တွင်ဆို
တော်မူတယ်။ ။ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝသဘာဝါ။ သတ္တဝါသဘော
မဟုတ်၊ အသက်သဘောမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့
သည်သာလျှင်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ။ သတ္တဝါ
သဘောမဟုတ်ဘူး ဆိုလျှင်ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါတို့မှ ဆိတ်
သုဉ်းတဲ့သုညသဘောပေါ်ရော့မဟုတ်လား။

ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အကြောင်းအားဖြင့် စစ်ဆေး ပြန်လျှင်
လဲ မြေ, ရေ, လေ, မီး, ဓာတ်ကြီးလေးပါးဆိုတာ ဘယ်
ပုဂ္ဂိုလ်၏အာဏာကြောင့် ဘယ်သတ္တဝါ၏ အလိုကြောင့်မှ
ဖြစ်ပေါ်လာကြတာမဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်နတ်, ဘယ်ဗြဟ္မာတို့၏
အာဏာ တန်ခိုးကြောင့်မှလဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြတာ မဟုတ်
ဘူး၊ ကုန်ကုန်ပြောလိုက်ပါတော့မယ်လေ၊ ဘုရားရှင်တန်ခိုး
ကြောင့်လဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြတာမဟုတ်ဘူး၊ သည်လို့ဖြင့် ဘာ

ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ မေးရန်ရှိတယ်။ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းရင်း မှာတော့- တိုက်ဆိုင်မိရာ အကြောင်း လေးပါးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်လို့ ဖြေရမယ်။

၁။ အချို့ မဟာဘုတ်ကြီးများ ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြ တယ်။

၂။ အချို့မှာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။

၃။ အချို့မှာ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။

၄။ အချို့မှာ အာဟာရကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးနှင့်လွှဲပြီး အကြောင်းရှာလိုက်ပြန်တော့-

၁။ ကမ္မဇရုပ်များဟာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကြောင့်ဖြစ်တယ်။

၂။ စိတ္တဇရုပ်များဟာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြောင့် ဖြစ် တယ်။

၃။ ဥတုနှင့် အာဟာရဇရုပ်များဟာ ရူပက္ခန္ဓာ ကြောင့် ဖြစ်တယ်။

အဲ-သို့ကလို့ ခန္ဓာတခုက-ခန္ဓာတခုကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ သဘောများကိုလဲ အဘိဓမ္မာဓာတ်ခွဲပညာအားဖြင့် စဉ်း စားဆင်ခြင်ကြရမယ်။ခန္ဓာတို့သည်ဘာကြောင့်ဖြစ်ကြသလဲ၊ ခန္ဓာကြောင့်ဖြစ်ကြတယ်၊ဘယ်သူ၏ တန်ခိုးအာဏာကြောင့် မှ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလျှင်-မလွဲနိုင်ဘူး၊ပဋ္ဌာန်းဒေသ နာတော်ကြီးမှာ-ခန္ဓာငါးပါးတို့ အချင်းချင်းကျေးဇူး ပြုကြ ပုံ၊ထောက်ပံ့ကြပုံ၊ဖြစ်စေကြပုံများကို နည်းပေါင်းများစွာ တို့ဖြင့် ခွဲစိတ်၍ပြတော်မူတယ်။

မဟာဘုတ်တို့၏တည်ရာဌာနအားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင် လို့ကြည့်လိုက်ပါအုံးတော့၊ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၌ခန္ဓာငါးပါး

တည်တာမဟုတ်ဘူး၊ ခန္ဓာအချင်းချင်းတို့၏ အပေါ်မှာသာ ခန္ဓာတို့တည်ကြတယ်။ အညမညပစ္စည်း၊ နိဿယပစ္စည်း တွေဟာ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အချင်းချင်းတည်ရာ-မှီရာသဘော ကိုပြဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်ဖြစ်တယ်။

ကေမဟာဘူတံ ပဋိစ္စ တယော မဟာဘူတာ။

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း မဟာဘူတ် ဓာတ်ကြီးတွေဟာ အချင်းချင်းတည်ရာ-မှီရာပြု၍ ဖြစ်ပေါ် ကြတယ်။

အဲ-သို့ကလို မဟာဘူတ်ဓာတ်ကြီး လေးပါးတွေဟာ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါနှင့်မဆိုင်၊တည် ရာ-မှီရာသဘောအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါသဘောနှင့် မဆိုင်၊ အဲ-သို့ကလို မဆိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် သုညအစစ်ကြီးတွေ ရယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။

ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်လာပြီ ဆိုမှဖြင့် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ တားဆီးလို့မရဘဲ အတင်း ဖြစ်ပေါ် လာကြတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ဘယ်လိုအာဏာနှင့် မျှ တားဆီးလို့မရဘဲ ချုပ်ချိန်ကျတော့ အတင်းချုပ်ကွယ် ကြတယ်။ ဖြစ်ပျက်မှုဆိုတဲ့နေရာမှာလဲ သတ္တဝါသဘောနှင့် မဆိုင်ဘူး၊ အဲ-သို့ကလို မဆိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် သုည အ စစ်ကြီးတွေရယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။

မဟာဘူတ်ကြီးတို့ကို အသီးသီးခွဲ၍ စိစစ်တဲ့ အခါမှာ သာ သတ္တဝါသဘော ဆိတ်သုဉ်းပါတယ်။ ပေါင်းမိကြတဲ့ အခါ သတ္တဝါသဘောပေါ်လာလိမ့်မယ်မဟုတ်လားလို့

ဆင်ခြေတက်ခဲ့လို့ရှိလျှင် သဲလုံးတွေကို စုပြီး ဆီကြိတ်တဲ့ ဥပမာ၊ သုညတွေကို ပေါင်းတဲ့ ဥပမာနှင့်သာ ဖြေဆိုပေ
 တော့၊ မဟာဘုတ် ဇာတ်ကြီးတွေကို စစ်ဆေး၍ သုညသ
 ဘောပေပီအောင်ကြည့်သလို ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ၊ အစ
 ရှိတဲ့ ဥပါဒါရုပ်တွေကိုလဲ အသီးသီးခွဲထုတ်၍ ဓာတ်ခွဲပညာ
 ဖြင့် စစ်ဆေးတဲ့အခါ သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်ကင်းတဲ့
 သုညသဘောတွေ ပေပီလာမှာ အမှန်ဘဲ၊ ဉာဏ်နှင့်သာ ရှု
 ကြပေတော့။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

က-ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှာ သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့
 သုညအစစ်ဖြစ်ပုံကို စစ်ဆေးကြအုံးစို့။

ခံစားခြင်းသဘောကိုပင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်တယ်၊
 ဘာကိုခံစားသလဲဆိုတော့—ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်း
 သာလဲမဟုတ် ဆင်းရဲလဲမဟုတ်တဲ့ လျစ်လျူရှုခြင်း၊ သည်
 သဘောသုံးပါးကို ခံစားတယ်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှာ ခံစား
 ခြင်းသဘောမှတစ်ပါး တခြားသဘောအပိုမရှိပါဘူး၊ ခံစား
 ခြင်းဆိုတဲ့သဘောဟာ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ သတ္တဝါလား၊ ငါလား၊
 သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ ခံစားခြင်း သဘောကလေးမျှပါတဲ၊
 သည်ဝေဒနာက္ခန္ဓာထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါသဘော
 ရှိသလား၊ မရှိပါဘူး၊ သုညသဘောသာအမှန်အစစ်ဖြစ်ပါ
 တယ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟာ သတ္တဝါ၏ အလိုကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏
 အာဏာကြောင့် ဖြစ်ပေပီတာလဲမဟုတ်၊ ဘယ်နတ်၊ ဘယ်

ဗြဟ္မာတို့၏ တန်ခိုးအာဏာကြောင့်မှလဲ ဖြစ်တာမဟုတ်၊ ကုန်ကုန်ပြောပါတော့မယ်လေ၊ ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးအာဏာကြောင့်လဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တာဖြင့် ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသလဲလို့ဆိုလျှင် ဖဿပစ္စယာ-ဝေဒနာဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်အတိုင်း ဖဿဆိုတဲ့အကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာကုန္ဒာဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဖဿဆိုတာဘာလဲလို့ မေးပြန်လျှင်-

စက္ခု၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စက္ခုရိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော။

ဆိုတဲ့လက်ရိုး ဒေသနာတော်ကြီးအတိုင်း ဖဿသဘောကို ထင်ရှားစွာ ပြောရလိမ့်မယ်။ စက္ခု၊ မျက်စိကို၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဆင်းတို့ကို၎င်း။ စက္ခုရိညာဏံ၊ မျက်စိ၌မှီသော စက္ခုရိညာဉ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တိဏ္ဍံ၊ မျက်စိ၊ အဆင်း၊ စက္ခုရိညာဉ် ဤတရားသုံးပါးတို့၏ သင်္ဂတိ၊ တပြိုင်နက်တိုက်ဆိုင်ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။

ဖဿ ဆိုတာ-မျက်စိရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ စက္ခုရိညာဉ်စိတ်ရယ်၊ သည်သုံးပါးတပြိုင်နက် ပေါင်းဆုံ စည်းလုံးမှုကိုပင် ဖဿလို့ဆိုတယ်။ သောတဒ္ဓါရစသည်တို့မှာ ဖဿဖြစ်ပုံသဘောကို သည်အတိုင်းပင်မှတ်ကြပေတော့၊ ဖဿဖြစ်လာပြီဆိုမှဖြင့် ဝေဒနာ အမှန်ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မယ်။ ဘယ်လို တန်ခိုးအာဏာနှင့်မှတားဆီးလို့ မရဘူး၊ ဝေဒနာကုန္ဒာဖြစ်ပေါ်တဲ့နေရာမှာ- ပဋ္ဌာန်းနည်းအားဖြင့် အကြောင်းတွေကို ဘော်ပြရလျှင်-

- ၁။ ဝတ္ထုရုပ်သည်- မှီရာ နိဿယ သဘောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတယ်။
- ၂။ အာရုံသည်- အာရမ္မဏသဘောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြတယ်။
- ၃။ ဝိညာဉ်နှင့် ဖဿတို့ကတော့- သဟဇာတ, အညမည, သမ္ပယုတ္တ သဘောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြတယ်။

ပဋ္ဌာန်းနည်းအားဖြင့် ပစ္စည်းဆက်ပုံဆိုတာ လွန်စွာ သိမ်မွေ့သနော၊ နားလည်နိုင်ဖို့ အခက်ကြီးတဲ့ အဲ-သို့က လို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်ပေါ်နေရာမှာ သတ္တဝါသဘောနှင့် ဘာမျှမဆိုင်ဘဲ ခန္ဓာအချင်းချင်း အကြောင်းပြုလို့ ဖြစ်ပေါ်ကြတဲ့ အတွက် ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်လဲ ထင်ရှားစွာ သုညသဘောကြီးပေါ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့ အခါမှာလဲ ဘယ်သတ္တဝါသဘောနှင့် မှမဆိုင်ဘဲ ချုပ်မြဲဓမ္မတာအတိုင်း ချုပ်ဆုံးသွားတယ်။ သုညသဘောကြီးထင်ရှားပါရဲ့။

တည်ရာမှီရာဆိုတဲ့ အချက်နှင့် စစ်လိုက်ပြန်တော့- ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အပေါ်မှာ မှီ၍ တည်တာမဟုတ်၊ နိဿယသဘောအားဖြင့် ဝတ္ထုပေါ်မှာ တည်တယ်- မှီတယ်။ အညမည, သမ္ပယုတ္တ သဘောအားဖြင့် ဝိညာဉ်, ဖဿအစရှိတဲ့ နာမ်ခန္ဓာအချင်းချင်းပေါ်မှာ တည်တယ်- မှီတယ်။ အဲ-သို့ကြောင့် တည်ရာ-မှီရာအားဖြင့်လဲ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်း၍ သုညသက်သက်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသွားတာပေါ့။

သညာက္ခန္ဓာ

က-သညာက္ခန္ဓာကို ခပ်တိုတို စစ်တမ်း ထုတ်လိုက်ကြ အုံးစို့၊ မှတ်သားခြင်း သဘောကို သညာက္ခန္ဓာရယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘာကို မှတ်သားသလဲ ဆိုလျှင် အဖြူ၊ အနီ၊ အမိ၊ အဘ မှစ၍ လောက၌ မှတ်သားဘွယ် အမျိုးမျိုးတွေ ကိုမှတ်သားတယ်။ သညာက္ခန္ဓာမှာ မှတ်သားခြင်း သဘော မှတပါး အခြားသဘောအပိုမရှိပါဘူး။ ခံစားခြင်းဆိုတဲ့ သဘောဟာ သတ္တဝါလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ ငါလား၊ သူလား၊ မဟုတ်ဘူး။ မှတ်သားခြင်းသဘောမျှကလေးပါတဲ။ သည်- သညာက္ခန္ဓာထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါသဘော ရှိပါ သလား၊ မရှိဘူး။ သုညသဘောအမှန်အစစ်ဖြစ်ပါတယ်။

သညာက္ခန္ဓာသည် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒကြောင့်၊ အာဏာတန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ တာမဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲလို့ ဆိုလျှင်-

- ၁။ ခိုရာဖြစ်တဲ့ဝတ္ထု၊
- ၂။ အစွဲအလမ်းပြုတဲ့အာရုံ၊
- ၃။ အတူဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ဝိညာဉ်၊

သည်အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်တယ်။ ဖြစ်ပေါ် ရန်အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တဲ့အခါ မဖြစ်ပါနှင့်လို့ တားလို့ မရဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဆီးတား လို့ မရအောင်ချုပ်ပျက်သွားတယ်။

သညာက္ခန္ဓာဆိုတာ သတ္တဝါပေါ်မှာမှီတွယ်တာမဟုတ် ဘူး။ ခန္ဓာအချင်းချင်းတို့၏ အပေါ်မှာသာ မှီတွယ်တယ်။

အဲ-သို့ကလို သညာက္ခန္ဓာသည် မူလသဘောအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါမှဆိတ်တယ်၊ ဖြစ်ရန်အကြောင်းအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါမှ ဆိတ်တယ်၊ တည်ရာမှီရာအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါမှ ဆိတ်တယ်၊ သည်လိုဆိတ်ကင်းတော့ သုညသဘောကြီး အထင်အရှားပေါ်လာတာပေါ့။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

ကဲ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို စစ်တမ်းထုတ်ကြအုံးစို့၊ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုပြုသမျှတွေကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာလို့ ဆိုတယ်၊ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုလျှင် ပြုပြင်စေ့ဆော်ခြင်းသဘောပါဘဲ၊ ပြုပြင်စေ့ဆော်ခြင်းဆိုတဲ့ သဘောဟာ သတ္တဝါလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ ငါလား၊ သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပြုပြင်စေ့ဆော်ခြင်းသဘောမျှကလေးပါဘဲ၊ သည်သင်္ခါရက္ခန္ဓာထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါသဘောမပါ၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုတော့-သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သုညအစစ်ကြီးပေါ့၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို တရားကိုယ်ကောက်လိုက်တဲ့ အခါ ဝေဒနာ၊ သညာမှတစ်ပါး စေတသိက်ပေါင်း ငါးဆယ်ကို ရတယ်၊ သည်စေတသိက် ငါးဆယ်လုံးပင် သိမ်းကျုံးပြီး တပေါင်းတည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာရယ်လို့ ခေါ်တယ်။

စေတသိက်ငါးဆယ်တို့၏ သဘောတွေဟာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သဘောတွေဖြစ်ကြတယ်၊ ထိုစေတသိက် ငါးဆယ်တို့တွင် စေတနာ စေတသိက်ကို ဗိုလ်ချုပ်တင်ပြီး ပြုပြင်စေ့ဆော်ခြင်းသဘောရယ်လို့ ဆိုရတယ်၊ အသီးသီးသဘောတွေကို ထုတ်ဖော်လို့ ဆိုပါလျှင်-

- ၁။ တွေထိခြင်းသဘော၊
- ၂။ လိုချင်ခြင်းသဘော၊
- ၃။ အမျက်ထွက်ခြင်းသဘော၊
- ၄။ တွေဝေခြင်းသဘော၊
- ၅။ ဝန်တိုခြင်းသဘော၊
- ၆။ ကြံစည်ခြင်းဝိတက်သဘော၊
- ၇။ နှစ်သက်ခြင်း ဝီတိသဘော၊
- ၈။ အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယ သဘော၊
- ၉။ ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါသဘော၊
- ၁၀။ မလိုချင်ခြင်း အလောဘသဘော၊
- ၁၁။ အမျက်မထွက်ခြင်း အဒေါသ သဘော၊
- ၁၂။ လိမ်မာခြင်း အမောဟသဘော၊

မှ စ၍ ကောင်းတဲ့သဘောတွေ၊မကောင်းတဲ့သဘောတွေကို တခုထည်းသိမ်းကျုံးပြီး သဘောပေါင်း ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာရယ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ကိုယ်အမူအရာ၊နှုတ်အမူအရာ၊စိတ်အမူအရာတွေဆိုသမျှ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသဘောချည်းဘဲလို့သာမှတ်ကြပေတော့။ပြုပြုသမျှကံတွေထမြောက်အောင်မြင်ကြတာလဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အစွမ်းသတ္တိတွေချည်းဘဲ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အမူအရာတွေကို သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဆိုးကြီးက ငါလုပ်တယ်၊ ငါကိုင်တယ်၊ ငါကြံစည်တယ်၊ ငါလိမ်မာတယ်၊ ငါလိုချင်တယ်-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းနေတယ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေ သူ့သဘောနှင့် သူ့ဘာသာ ဖြစ်ပေါ်နေတာကို ဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးက ငါတံဆိပ် ခတ်နှိပ်၍ စွဲလမ်းခြင်းဆိုတာလဲ လွန်စွာမဆိုင်တဲ့အမှားကြီးဘဲ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာထဲမှာ ငါစွဲတွေအလွန်များတယ်။

သင်္ခါရတွေဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ သတ္တဝါ၏ အလိုဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်သလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တန်ခိုးအာဏာကြောင့် ဖြစ်သလားလို့ သေချာစွာ စစ်ဆေးခဲ့ပါလျှင် ဘယ်သူ့အလိုကြောင့် ဘယ်သူ့အာဏာ တန်ခိုးကြောင့်မှ ဖြစ်ပေါ်ကြတာမဟုတ်ဘူး၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ အကြောင်းဆိုတဲ့အခါ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာသင်္ခါရတွေပေါ်လာကြတယ်။

ဥပမာ

၁။ သာယာဘွယ်ဖြစ်တဲ့ အာရုံနှင့်တွေ့တဲ့အခါ တပ်မက်ခြင်း၊ လိုချင်ခြင်းဆိုတဲ့ လောဘသင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

၂။ နှလုံးမသာယာဘွယ်ဖြစ်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့တဲ့အခါ စိတ်ဆိုးခြင်းဆိုတဲ့ ဒေါသ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

၃။ ကြည်ညိုဘွယ်အာရုံနှင့်တွေ့တဲ့အခါ ကြည်ညိုခြင်းဆိုတဲ့ သဒ္ဓါသင်္ခါရတွေဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

သို့ကလို့ ဖြစ်ရန်အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်လာတဲ့အခါ ဘယ်သူမှတားလို့မရဘဲ၊ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်တော့တာဘဲ၊ ကောင်းတဲ့သင်္ခါရတွေဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာတွေလဲ ကောင်းမွန် မြင့်မြတ်ကုန်ကြတယ်၊ မကောင်းတဲ့သင်္ခါရတွေဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာတွေဟာလဲ ဆိုးဝါးညစ်ညမ်းကုန်ကြတယ်၊ အဲ—သို့ကလို့ ပြုပြင်တတ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ပင်လျှင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ရယ်လို့ ခေါ်ရတယ်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ—ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသ နာတော် နည်းအားဖြင့် အကြောင်းရှာလိုက်ပြန်တော့၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲ၊ သစ္စာလေးပါး ကို မှန်တဲ့အတိုင်း မသိမမြင်ခြင်းဆိုတဲ့—အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ် တယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ အဝိဇ္ဇာမကင်းသမျှ သင်္ခါရတွေ မကင်းနိုင်ဘူး၊ အဝိဇ္ဇာကင်းပြတ်၍ နိရောဓဓာတ်သို့ဆိုက် ရောက်တဲ့အခါ သင်္ခါရတွေဟာ ဘယ်ကလာလို့မှမဖြစ်နိုင် တော့ဘူး၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေဟာသတ္တဝါပေါ်မှာ- အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သလားလို့—စိစစ်ပြန်လျှင် သတ္တဝါပေါ်မှာမှီတာ မဟုတ်ဘဲ ခန္ဓာအချင်းချင်းတွေအပေါ်သာ မှီတွယ်၍ ဖြစ် ကြောင်းကို တွေ့ရှိရလိမ့်မယ်။

- ၁။ နိဿယပစ္စည်းသဘောအားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေ ဟာ ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်တဲ့ ဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှာ မှီကြတယ်။
- ၂။ အည မညပစ္စည်း၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းသဘောအားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တွေဟာ နာမ်ခန္ဓာအချင်းချင်းတွေကို အမှီပြုကြတယ်။

အဲ—သို့ကလို့ ပြဆိုအပ်တဲ့သဘောအားဖြင့်သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သည် ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းတယ်၊ မှီရာ-တည်ရာအားဖြင့် သတ္တဝါသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းတယ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေ အကြောင်း အားလျော် စွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကိုလဲ တားဆီးလို့မရ၊ ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါ မပျက်မစီးရန် တားဆီးလို့လဲမရ၊ သူ့အချိန်ကျ တော့ ဘိဇ္ဇနသဘောအားဖြင့် ပျက်စီး ကုန်ကြ တာဘဲ။

အတည်ထာဝရ ပုဂ္ဂလသဘောအားဖြင့် တည်နေနိုင်ကြ
တာမဟုတ်ဘူး၊ အဲ-သို့ကြောင့် သူညကြီး အမှန်ဖြစ်တယ်
လို့ဆိုရတာပေါ့။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ

ကဲ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို သူညသဘော ထင်ရှားအောင်
စစ်တမ်းထုတ်ကြအုံးဖို့ရဲ့။

သိခြင်းသဘောကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာလို့ဆိုတယ်၊ဘာကိုသိ
သလဲဆိုတော့- အဆင်းအာရုံ၊ အသံအာရုံမှစ၍ အာရုံ
အမျိုးမျိုးတွေကို သိခြင်းပါတယ်လို့ ဖြေရလိမ့်မယ်၊ သိခြင်း
ဆိုတဲ့ သဘောဟာ ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ သတ္တဝါလား၊ ငါလား၊
သူလား၊ မဟုတ်ပါဘူး၊ သိခြင်းဝိညာဉ် သဘောကလေးမျှ
ပါတဲ့၊ သိခြင်းဆိုတဲ့ သဘောထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ် သဘော၊
သတ္တဝါသဘောမရှိဘူး၊ စင်စစ်မှာတော့ သတ္တဝါသဘော
မှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့သူညအစစ်ကြီးပါတဲ့။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို တရားကိုယ် ကောက်လိုက်တဲ့ အခါ
စိတ်ဓာတ်မှန်သမျှတွေကိုရတယ်၊ သင်္ဂြိုဟ် သရုပ်ခွဲပုံနှင့်
ခွဲခြမ်းလျှင် စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ အကျယ်တရားနှစ်ဆယ့်
တပါးတွေပါတဲ့၊ တည်ရာမှီရာ-နှင့် ခွဲလိုက်ပြန်တော့-

- ၁။ စက္ခုဝိညာဉ်၊
- ၂။ သောတဝိညာဉ်၊
- ၃။ ဃာနဝိညာဉ်၊
- ၄။ ဇိဝှါဝိညာဉ်၊

၅။ ကာယဝိညာဉ်၊
 ၆။ မနောဝိညာဉ်ရယ်လို့ ဝိညာဉ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

၁။ အဆင်းရူပါရုံကို အကြောင်းပြု၍ မျက်စိအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်ကို စက္ခုဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

၂။ အသံကိုအကြောင်းပြု၍ နားအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်ကို သောတ ဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

၃။ အနံ့ကို အကြောင်းပြု၍ နှာခေါင်းအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်ကို ဃာနဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

၄။ အရသာကို အကြောင်းပြု၍ လျှာအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဝိညာဉ်ကို ဇိဌာဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

၅။ အတွေ့ အထိကို အကြောင်းပြု၍ ကိုယ်အကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်ကို ကာယဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

၆။ ဓမ္မာရုံတွေကိုအကြောင်းပြု၍ မနောအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဉ်ကို မနောဝိညာဉ်လို့ ဆိုတယ်။

သည်ဝိညာဉ်ခြောက်ပါးဖြစ်ပေါ်ကာ မကြာမကြာစက်လှည့်၍ နေမှုတွေကို အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးက ငါမြင်တယ်၊ ငါကြားတယ်၊ ငါနံတယ်၊ ငါလျက်တယ်၊ ငါတွေ့တယ်၊ ငါသိတယ်-စသည်ဖြင့် အလုံးစုံ သိမ်းကျုံးကာ စွဲလမ်းပြီး ငါတံဆိပ်ကြီး ခတ်နှိပ်ပါရော၊ သည်အခါ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတဲ့ အစွဲအလမ်းကြီးတွေ ခိုင်မြဲစွာဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ တကယ်အစစ်မှာတော့- ဝိညာဉ်တို့၏ အမှုကိစ္စတွေသာ ဖြစ်တယ်၊ သတ္တဝါတို့၏ မြင်မှု၊ ကြားမှုတွေ မဟုတ်ဘူး။

ငါမြင်ချင်လို့လဲမြင်တာမဟုတ်၊ ငါကြားချင်လို့လဲ ကြားရတာမျိုးမဟုတ်၊ သူ့အာရုံနှင့် သူ့ဝတ္ထု ထိခိုက်လာတဲ့ အခါ ပရမတ္ထ ဓာတ်သဘာဝ အတိုင်း ဖြစ်ပေါ် လာကြတာဘဲ။

ဥပမာ။ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတစ်ခုကို ဥယျာဉ်ထဲမှာ ထောင်၍ထားလိုက်ပါလျှင် မှန်၏ ဥပစာမှာရှိတဲ့ သစ်ပင်၊ သစ်သီး၊ သစ်ပွင့်တွေဟာ မှန်ထဲမှာအလိုလို လာထင်ကြလိမ့်မယ်။ သည်လိုထင်တဲ့နေရာမှာ စဉ်းစား ကြစမ်းပါ။ သစ်ပင်၊ သစ်သီးတွေကလဲ ငါတို့သည်မှန်ထဲမှာ ထင်ကြစို့ရဲ့လို့ ဗျာပါရမရှိဘူး။ မှန်ကြီးကလဲ ငါ့ရှေ့ဥပစာမှာရှိတဲ့ သစ်ပင်၊ သစ်သီးတွေကို ငါ့အထဲသို့လာ၍ ထင်အောင် ပြုလုပ်လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ဗျာပါရလဲ မရှိဘူး။ မှန်နှင့် သစ်ပင်၊ သစ်သီးတို့ချိန်သားရ၍ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်တဲ့အတွက် သူ့သဘာဝအတိုင်း ထင်ကြတယ်။ အဲ-သည်လိုဘဲ- စက္ခုအကြည်နှင့် အဆင်းရူပါရုံဟာ ချိန်သားရလို့ တိုက်ဆိုင်မိတဲ့အခါ မြင်ခြင်းဆိုတဲ့စက္ခု ဝိညာဉ်ဓာတ်ကြီး ဘွားကနဲ ပေါ်လာတာဘဲ။ ဘယ်သူ၏ ဗျာပါရနှင့်မှဖြစ်ပေါ်လာတာမဟုတ်ဘူး။ အဲ-သည်နည်းအတိုင်း နားအကြည်နှင့် အသံဓာတ်စသည်တို့၏ ချိန်ရွယ်ကာ ပဏာရ၍ ကြားခြင်းအစရှိတဲ့ ဝိညာဏ ဓာတ်တွေပေါ်ပုံများကိုလဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ ကြည့်ကြလေတော့၊ တခုစီ-တခုစီခွဲခြား၍ ဟောနေလျှင် ကြာကုန်လိမ့်မယ်။

ဝိညာဉ်ခြောက်ပါးတွေဟာ သဘော ကိစ္စအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါနှင့်မဆိုင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအားဖြင့်လဲ သတ္တဝါတို့နှင့်မဆိုင်၊ ဓမ္မနိယာမ ဓာတ်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့

ဝိညာဉ်တွေဘဲမဟုတ်လား၊ အဲ-သို့ကြောင့် သတ္တဝါသဘော မှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သုညကြီးတွေလို့ ဆိုရတယ်။ ဝိညာဉ်ခြောက် ပါးတွေဟာ သတ္တဝါပေါ်မှာမှီ၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်ဘဲ အာရုံ ကိုအကြောင်းပြု၍ စက္ခု၊ အစရှိတဲ့ဝတ္ထု၊ အကြည်တွေအပေါ် မှာမှီ၍သာဖြစ်ကြတယ်။

၁။ နိဿယ ပစ္စည်းသဘော အားဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာကို မှီ၍ဖြစ်ကြတယ်။

၂။ အညမညပစ္စည်း၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်းသဘောအားဖြင့် နာမ်ခန္ဓာအချင်းချင်းကို မှီ၍ဖြစ်ကြတယ်။

ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာသ လဲလို့ ဆိုလျှင် အာရုံခြောက်ပါးတည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဝိညာဉ်ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ ဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်သတ္တဝါတို့၏ တန်ခိုးအာဏာကြောင့်မှ-ဖြစ် ပေါ်လာကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ကုန်ကုန် ပြောပမယ်လေ။ ဘုရားရှင်သော်မှလဲ ဝိညာဉ်ခြောက်ပါးတွေ အလိုလိုဖြစ် ပေါ်အောင် စွမ်းဆောင်တော်မမူနိုင်ပါဘူး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း

“သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ” ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသ နာတော် နည်းလမ်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဝိညာဉ်တွေဟာ သင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။ ရှေးကံ စေတနာဆိုတဲ့ အတိတ် သင်္ခါရတွေကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်တွေဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် သင်္ခါရကြောင့်

ပစ္စုပ္ပန် ဝိညာဉ်တွေဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ အဲ-သို့ကြောင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ နာမ်ဓာတ်တွေဟာ ဖြစ်ကြောင်းအား ဖြင့်လဲ-သတ္တဝါ သဘောနှင့်မဆိုင်၊ မှီရာနိဿယ အားဖြင့် လဲ-သတ္တဝါသဘောနှင့်မဆိုင်၊ ကေန်စင်စစ်မှာတော့ သုည သဘောကြီးအထင်အရှားဘဲမဟုတ်လား။

ဝိညာဏဓာတ်တွေဟာ—

ဖြစ်ရန်အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်လာလျှင် ဘယ် အာဏာ ဘယ်တန်ခိုးနှင့်မျှ တားဆီးလို့မရဘဲ အတင်းဖြစ်ပေါ်လာကြလိမ့်မယ်။

၂။ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါမှာလဲ ဘယ်အာဏာ၊ ဘယ်တန်ခိုး နှင့်မျှ တားဆီးလို့မရဘဲ ချုပ်ဆုံးကြလိမ့်မယ်။

၃။ ဖြစ်ခဲ့ပြီး၍ ပျက်ဆုံးတဲ့အခါမှာလဲ တစုံတခုမျှရှာ မရဘဲ အလေ့အတော ကွယ်ပျောက်ဆိတ်သုဉ်း ကုန်ကြတာဘဲ မဟုတ်လား။

အဲ-သို့ကြောင့် သုညသဘောအစစ်ကြီးရယ်လို့ ခေါ် တယ်။

အဲ-သို့ကလို အသီးသီး ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ခန္ဓာငါးပါး တို့၌ အထင်အရှားကွဲကွဲပြားပြား သတ္တဝါသဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ် သဘော၊ ငါသဘော၊ သူသဘောမှ ဆိတ်သုဉ်းကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီးမြင်ပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး ချုပ်ငြိမ်း၍ အနတ္တ ကိန်းကြီး ပေါ်ပါရော၊ သည်အခါ သတ္တာယဒိဋ္ဌိ ဆိုးကြီးဟာ မှီရာတည်ရာမရဘဲ အလိုအလျောက် လွင့် ပျောက်ရတော့တာဘဲ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး လွင့်ပျောက်တဲ့အခါ “ငါ-ငါ”ဆိုတဲ့ ထင်မြင်မှတ်မှားခြင်းမရှိပြီ၊ “ငါ-ငါ”ဆိုတဲ့

အထင်မရှိတဲ့အခါ ငါ့အိပ်၊ ငါ့အတွက်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာ-ဆို
တဲ့ အတ္တနိယ-စွဲလမ်းခြင်းတွေလဲ ပြုတ်ကျကုန်ပါရော။ သည်
အခါမှာ တဏှာ ချုပ်ငြိမ်း၍ ပဋိဇာတ်ကြီးသိမ်းတယ်လို့
ခေါ်ရတယ်။

သုညသဘောဟောကိန်းတနည်း

ကဲ-ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သုညသဘောကို ဟောကိန်း၊
ပြောကိန်းတနည်းဆင်လိုက်ကြအုံးစို့။

ဂဏန်းတွက်ကိန်း ဥပမာအားဖြင့် ဂဏန်းပေါင်းများ
စွာကိုတည်ထား၍ စားချေအားဖြင့် အလုံးစုံစားပစ်လိုက်
တဲ့အခါ သုည သက်သက်သာ ကျန်တယ်။ သုညမှတစ်ပါး
ဂဏန်းတခုမျှမကျန်တော့ဘူး။ ဤသဘော နည်းလမ်းအား
ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရယ်လို့ စွဲလမ်းနေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး
တွေကို ပရမတ္ထ ဓာတ်ခွဲကိန်းကြီးအားဖြင့် ခွဲစိတ် စိစစ်ပစ်
လိုက်တဲ့အခါ သုညသဘော သက်သက်တွေသာ ကျန်လိမ့်
မယ်။ အနိစ္စဆိုတဲ့ စားကိန်းဖြင့် စားလိုက်တဲ့ အခါမှာလဲ
သုညသက်သက်သာကျန်လိမ့်မယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သဘော၊ သတ္တဝါ
သဘောကို မဆိုထားပါနှင့်အုံး။ အခိုင်အမြဲ၊ အစိုင်အခဲ၊
တည်တံ့နိုင်တဲ့ သဘောကလေးတောင် မရှိနိုင်ပါဘူး။

ပရမတ္ထဓာတ်ခွဲပညာ

ပရမတ္ထ ဓာတ်ခွဲပညာဖြင့် ခွဲကြည့် လိုက်ကြစမ်းပါ။
အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး ကိန်းအောင်းပြီး ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊
မိန်းမ ထင်နေတဲ့ ဤကိုယ်ကြီးဟာ ဘာတွေ စုခဲနေကြတဲ့
အထယ်ကိုယ်ကြီးပါလိမ့်မလဲလို့ ပရမတ္ထ ဓာတ်ဉာဏ်ဖြင့်

စစ်ဆေးပါလျှင် သတ္တဝါသဘောကို မတွေ့ဘဲ ရုပ်ခဲ၊နာမ်ခဲ၊
တွေကိုသာ တွေ့မြင်ရလိမ့်မယ်။ ရုပ်အစိုင်အခဲတွေမှာလဲ
မြေ၊ရေ၊လေ၊မီး-ဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီး လေးပါးမှစ၍ “ဝဏ္ဏ-
အဆင်း၊ ဝဇ္ဇ-အနံ့၊ ဤသို့ အစရှိတဲ့ ရုပ်ပေါင်းတွေကို မြင်ရ
လိမ့်မယ်။ သည်ရုပ်တွေထဲမှာ ဝါ၊ သူတပါး-ဆိုတဲ့ သတ္တဝါ
သဘောဟာ တစုံတရာမျှမရှိဘူး။

နာမ်အစုတွေကို ခွဲခြမ်း၍ကြည့်လိုက်ပါအုံးတော့။ ခံစား
ခြင်း၊ မှတ်သားခြင်း၊ စေ့ဆော်ပြုပြင်ခြင်း၊ သိခြင်း-အစရှိ
တဲ့အမူအရာ ကိရိယာ သဘောတွေကိုသာ တွေ့မြင်ရလိမ့်
မယ်။ သည်လိုနာမ်အမူအရာတွေဟာလဲ သတ္တဝါသဘော
မဟုတ်ဘူး။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုတော့-နာမ်ခန္ဓာ သဘော
တွေဘဲ။ ဤကိုယ်ကာယကြီးကို ဓာတ်ခွဲပညာဖြင့် ခန္ဓာငါး
ပါး ပေါ်အောင် ရှုကြည့်နိုင်တဲ့အခါ သတ္တဝါသဘောမှ
ဆိတ်၍ သုညသဘောကြီး ထင်ရှားစွာ ပေါ်လိမ့်မယ်။
သတ္တဝါသဘောတွေဆိတ်သုဉ်း၍ သုညသဘော သက်သက်
မျှသာကျန်လိမ့်မယ်။ သည်အခါ အနတ္တ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကြီး
ထင်ရှားတော့တာဘဲ။

ယနခွဲစိတ်ကိန်း

အနတ္တကို ယနဖုံးလွှမ်းတယ်။ ထိုယနကို ချေဖျောက်
နိုင်လျှင်၊ အနတ္တလုံးပေါ်လိမ့်မယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီး
များ ဖိန့်ဆိုတော်မူခဲ့တဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို သည်လိုမှတ်သားကြ။
အစိုင်အခဲကို ယနရယ်လို့ ခေါ်ဆိုတယ်။ သည်လို ယနဖုံး
လွှမ်းနေတဲ့အတွက် အနတ္တမထင်နိုင်ဘဲရှိကြတယ်။ ယနဆို
တာကို ပရမတ္ထဓာတ်ခွဲပညာဖြင့် အသီးသီးခွဲစိတ်၍ ကြည့်

ရတယ်။ သို့ကလို့ မခွဲစိတ်နိုင်သမျှ ယနဆိုတဲ့တပ်ကြီးကို နိုင်အောင် မဖြိုဖျက်နိုင်ဘူး။

သည်ကိုယ်ကြီးထဲမှာ ရုပ်တွေရှိတယ်၊ နာမ်တွေရှိတယ်။ ရုပ်တွေထဲမှာ ဘယ်လို သဘောပါသလဲ၊ နာမ်တွေထဲမှာ ဘယ်လို သဘောတွေပါ သလဲလို့ ပုစ္ဆာထုတ်၍ ဆင်ခြင်ရမယ်။

အစိုင်အခဲ သရုပ်သဏ္ဍာန်ကြီး ထင်အောင်ပြနေတာက ရုပ်သဘောတွေပါကလား၊ ရုပ်အထယ်ကိုယ်ထဲမှာ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ခံစားမှု၊ မှတ်သားမှု-အစရှိတဲ့ကိရိယာတွေကတော့ နာမ်သဘောတွေပါကလား၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ တွဲစပ်နေတဲ့ အထယ်ဝတ္ထုကြီးပါကလား၊ သတ္တဝါဆိုတာက ဘယ်မှာလဲ၊ သို့ကလို့ဉာဏ်ဖြင့် အမှုန့်ကြိတ်၍ ခွဲစိတ်လိုက်တဲ့ အခါ ယနဆိုတဲ့ အစိုင်အခဲ သဘောကြီး ပျောက်ပျက်သွားတယ်။ ယနပျောက်တော့ သုညသဘောဆိုက်ရောက်လာတာပေါ့။ သည်အခါ အတ္တ ဟုတ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီးပေါ်လာပါရော။

အဲ-သို့ကြောင့် အနတ္တကို ယနဖုံးလွှမ်းတယ်။ ယနကို ဖြိုဖျက်နိုင်လျှင် အနတ္တလုံးကြီး ပေါ်လိမ့်မယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများ ဖိန့်ဆိုတော်မူကြတာပေါ့။ ယနပြိုပျက်အောင် ခွဲစိတ်တဲ့ဉာဏ်ကို “ဓမ္မဝိနိဗ္ဗောဂ” ဉာဏ်ရယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဘိဓမ္မာကျမ်းဂန်ကြီးတွေဟာ အစိုင်၊ အခဲခေါ်တဲ့ ယနကို ခွဲစိတ်၍ပြတဲ့ကျမ်းဂန်ကြီးတွေပါ။ အတ္တဖြိုကိန်းလက်နက်ကြီးတွေရယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

သတ္တဝါဆိုတဲ့အတ္တဒိဋ္ဌိအထင်ကတော့-ဘာတွေရယ်လို့ မခွဲဘဲ တလုံးထဲသိမ်းကျုံးပြီး ငါလုံးရိုက်ကာ သတ္တဝါထင်လိုက်တော့တာဘဲ။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ-ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ မြင်နိုင်တဲ့ သဘောမဟုတ်ဘူး။ ဉာဏ်ဆိုတာကခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍မြင်နိုင်တယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ရန်သူစစ်သည်တွေကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကမှ အတင်းခြေဖျက်၍ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးနိုင်တယ်။ အဲ-သို့ကြောင့် ယခုလိုဗုဒ္ဓသာသနာကြီး ထွန်းကားတဲ့အခါမှာ ဓာတ်ခွဲပညာဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးကို အပြီးသား လက်ကိုင်ရအောင် ထူထောင်ရမယ်လို့ ရှင်တော်ဘုရားဟောကြားတော် မူတာပေါ့။ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးထဲမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဘဲ မဟုတ်လား။

နာမ်ခန္ဓာတွေမှာ- အစိုင် အခဲ သဘော၊ သဏ္ဍာန် သဘောမရှိဘူး။ ရုပ်ခန္ဓာမှာသာ အစိုင်အခဲဆိုတဲ့ သမုဟသဘော၊ အထယ်ကိုယ်သဏ္ဍာန် သဘော-ပေါ်လောကြီး ထင်ရှားတယ်။ အနတ္တကို ယနဖုံးလွှမ်းတယ်ဆိုတဲ့စကားမှာ- နာမ်ခန္ဓာတွေထက်- ရုပ်ခန္ဓာတို့၏ ယန ဖုံးလွှမ်းပုံကြီးက အတိုင်းထက် အလွန်ခိုင်မြဲနေတာကလား။ ရုပ်ခန္ဓာတို့၏ အစိုင်အခဲ သဏ္ဍာန်ခြေကြီးဟာ လွန်စွာ ထင်ရှားတယ်။ အနတ္တမထင်အောင် တောင်ကြီးတွေ ကာဆီးထားသလို ပိတ်ပင်ဟန့်ဆီး၍ ထားတယ်။ အဲ-သို့ကြောင့်-ရုပ်ခန္ဓာတို့၌ “အခိုင်အမြဲ-အစိုင်အခဲ” ဆိုတဲ့ ယနကြီးကို ခွဲဖြိုရန်အလွန် လိုတယ်။ အနိစ္စသဘောခွဲပုံချိုးနှင့်မခွဲသေးဘဲ လက်တွေ့ဒိဋ္ဌိ ယနသဘောကြီးကို ဖြိုဖျက်၍သုညသဘောကြီး ပေါ်ထွက်အောင် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ၍ ပြကြစို့။

ကျောက်ခဲဥပမာ

ထန်းသီးပမာဏလောက် ရှိတဲ့ ကျောက်ခဲ တလုံးကို သေချာစွာယူ၍ အစိုင်အခဲ အခိုင် အခြံကြီး ဖြစ်နေပုံကို သေချာစွာမျက်စိနှင့်ကြည့်၊ ကျောက်ခဲကြီးဟာ တလုံးထဲ၊ တခဲထဲအနေအား ဖြင့် အထင်အရှားတည်နေတယ် မဟုတ် လား၊ သည်နေရာမှာ အဘိဓမ္မာသဘော ဉာဏ်တခုသွင်း၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ ဘယ်လိုအဘိဓမ္မာသဘောဉာဏ်လဲဆိုတော့၊ ထိုကျောက်ခဲကြီးမှာရှိတဲ့ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ သဘောနှင့် ကလာပ်တိုင်း ခြားနားထားတဲ့အာကာသ သဘောတွေ၊ ကျောက်ခဲကြီးထဲမှာ ဘယ်နေရာမှာမှမကျန် အပြည့်အလျှံ ရှိနေတယ်။ ထိုကျောက်ခဲကြီးဟာကလာပ် အသင်္ချေပေါင်း များစွာစုဆောင်းနေတဲ့ အစိုင်အခဲကြီး ဖြစ်တယ်။ ကလာပ် သင်္ချေပေါင်း များစွာ ရှိလျှင်လဲကလာပ်အကြား၊ အကြား ဖြစ်တဲ့ အာကာသတွေ ဟာလဲ အသင်္ချေပေါင်းများစွာရှိ မှာဘဲ။

ကလာပ်ပေါင်းများစွာ စုခဲနေတဲ့ ဝတ္ထုမှန်သမျှတွေကို မှုန်မှုန်ညက်ညက်ဖြစ်အောင်ထုချေနိုင်တယ်။ ကြေလေသမျှ၊ ကွဲလေသမျှတွေဟာ အာကာသဓာတ်ရှိတဲ့ နေရာကသာ ကွဲနိုင်ကြေနိုင်ကြောင်းကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြရမယ်။ အာ ကာသဓာတ်ဖြင့် မပိုင်းခြားဘဲ တလုံးတခဲထဲ ဖြစ်ရိုးမှန်လျှင် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ ခွဲချေလို့ မရနိုင်ဘူး၊ ဘယ်ဝတ္ထုမျိုးမဆို အစိုင်အခဲအနေနှင့်တည်ရှိခဲ့လျှင် ခွဲလို့ မရနိုင်တယ်လို့ မရှိ၊ အမှန်ပင်ခွဲချေလို့ ရနိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့ ထို အစိုင်အခဲတွေထဲမှာ ကလာပ်ပေါင်းများစွာနှင့် အာကာ သဓာတ်ပေါင်းများစွာရှိနေတဲ့အတွက် ခွဲချေလို့ ရနိုင်တယ်။

ကလာမ်တခုထဲဖြစ်ပါလျှင်ဗြဟ္မာမင်းကြီးလာလို့ ခွဲသော်လဲ မကွဲမကြေနိုင်ဘူး၊ သိကြားမင်းကြီးက ဝရဇိန်လက်နက် နှင့်ပစ်ခွဲသော်လဲ မကွဲမကြေနိုင်ဘူး၊ အဲ-သို့ကလို ထိထိ ရောက်ရောက် သိနိုင်တဲ့ဉာဏ်ကို အဘိဓမ္မာ သဘောဉာဏ် ရယ်လို့ ခေါ်တယ်။

အထက်က ဘော်ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်း ထန်းသီး ပမာဏ လောက်ရှိတဲ့ ကျောက်ခဲကြီးကို သံတူဖြင့် အားကုန်လွှဲ၍ ထုလိုက်ပါလျှင် အာကာသအကြောရှိရာ အစိတ်စိတ် အ မြွာမြွာကွဲသွားလိမ့်မယ်၊ သို့ကလိုကွဲသွားလျှင်ဘဲ ထန်းသီး ပမာဏဆိုတဲ့ အစိုင်၊ အခဲသဏ္ဍာန်သဘောကြီး ပျောက် သွားလေပြီ၊ သို့ပင်ပျောက်သော်လဲ ကျောက်အကွဲတွေမှာ သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးနှင့် တည်နေကြလိမ့်မယ်၊ ထိုကျောက် အကွဲတွေကို ထပ်မံထုခွဲလိုက်အုံး၊ ဂျုံမှုန့်များကဲ့သို့ဖြစ် အောင် အကြိမ်ကြိမ် ထုခွဲပစ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ကြီး မားခိုင်ခံ့တဲ့ အစိုင်အခဲ သဏ္ဍာန်တွေ ပျောက်သွားလိမ့် မယ်၊ သို့ရာတွင် အမှုန့်များသည် အဆုံးတိုင် ခွဲ၍မရှိနိုင် သောအမှုန့်များမဟုတ်သေးဘူး၊ အမှုန့်တခုတခုမှာ က လာပ်ပေါင်းများစွာ စုခဲပေါင်းစည်းလျက်ပင်ရှိသေးတယ်။

ထိုကျောက်မှုန့်များကို အနုမြူမျှလောက် တိုင်အောင် ထပ်မံ၍ အကြိမ်ကြိမ် ထုထောင်း ခွဲချေပြန်တဲ့အခါ လွန်စွာ မှုံ့များတဲ့ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလိမ့်မယ်၊ အနုမြူလောက် ကျန်ရှိသေးတယ် ဆိုလျှင် ကလာပ်တွေများစွာ စုပေါင်း လျက်ရှိသေးတယ်၊ အနုမြူလောက်ရှိတဲ့ အမှုန့်ကို လူတို့၏ မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်သေးတယ်၊ ကိုင်လို့လဲ ရနိုင်သေးတယ်၊

ထို့နောက် တဘန် ပရမာ နုမြူလောက်တိုင်အောင် အကြိမ်
ကြိမ် အထပ်ထပ် ထုထောင်းလိုက်ပါအုံး၊ ပရမာ နုမြူ
လောက်တိုင်အောင် မှုန့်တဲ့အခါ ကြပြီ ဆိုတော့ လူတို့၏
မျက်စိဖြင့်မမြင်ရတော့ဘူး၊ ကိုင်စမ်းလို့လဲ မတွေ့နိုင်တော့
ဘူး၊ ဆိတ်သုဉ်းကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့သာ ရောက်ကုန်ကြတော့
တာဘဲ။

က-စဉ်းစားကြစမ်းပါ၊ ခွဲစိတ်ပုံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ခွဲစိတ်
ပစ်လိုက်တာ ထန်းသီးပမာဏလောက်ရှိတဲ့ ကျောက်ခဲဟာ
ရှိသေးရဲ့လား၊ သုညသဘောသို့ ရောက်ပြီ မဟုတ်လော၊
ထန်းသီးလောက်ရှိတဲ့ကျောက်ခဲကိုခွဲလိုက်တဲ့နောက်ဂုံညင်း
လောက်၊ ဆီးဖြူသီးလောက်၊ ဆီးစေ့လောက်၊ ပဲစေ့လောက်
စပါးလုံးလောက်၊ နှမ်းလုံးလောက်မှစ၍ အထပ်ထပ် ခွဲချေ
၍ သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးနှင့်တည်နေကြတဲ့ အစိုင်အခဲတွေဟာ
လဲ သုညသဘောသို့ ရောက်ကုန်ကြတယ်မဟုတ်လား။

ထို့နောက် ဂျုံမှုန့်လောက်မှစ၍ ဂျုံမှုန့်သဏ္ဍာန်တွေ
ဟာလဲ အဆုံးမှာ မမြင်ရ၊ မတွေ့ရတဲ့ သုညသဘောသို့
ရောက်ကုန်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ မမြင်ရ၊ မတွေ့ရတဲ့-သုည
သဘောသို့ ရောက်မကုန်ဘဲနေပမလား၊ မမြင်နိုင်၊ မတွေ့
နိုင်အောင်မှုန့်မွှားနေတဲ့ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတွေ စုပေါင်း
နေလို့အစိုင်အခဲကြီးဖြစ်နေတာကိုး၊ ဘယ်လိုပင်ထုထောင်း
ကြိတ်ချေတယ်ဆိုသော်လဲ ကလာပ်တခုထဲသို့ တိုင်အောင်
တော့ဘယ်သူမှ မခွဲနိုင်ပါဘူး၊ ကလာပ်တခုထဲ၏ အသွင်
သဏ္ဍာန်ဆိုတာ လူတို့မျက်စိကို မဆိုထားပါနှင့်အုံး၊ နတ်တို့
မျက်စိ၊ ဗြဟ္မာကြီးတို့၏မျက်စိနှင့်တောင်မှ မမြင်နိုင်ပါဘူး။

ပကတိသဘောရင်းအားဖြင့် မမြင်နိုင်အောင် မှန်မွှား တဲ့ဝတ္ထုတွေစုနေတဲ့ အစိုင်အခဲကြီးကို ခွဲလိုက်ပါလျှင် သူ့ မူလသဘောအတိုင်းမမြင်ရ၊ မတွေ့ရတဲ့- သုညသဘောသို့ ရောက်သွားမှာအမှန်ပါတဲ့။ ဓမ္မတာ သဘောဆိုတာ လွန် မြောက်နိုင်တဲ့အရာမဟုတ်ဘူး။

ထန်းသီး ပမာဏလောက်ရှိတဲ့ ကျောက်ခဲကို သုည သဘောတိုင်အောင် ခွဲစိတ်တဲ့နည်းအတိုင်း အိမ်လောက် ရှိတဲ့အစိုင်အခဲကြီး၊ ကျောင်းလောက်ရှိတဲ့ အစိုင်အခဲကြီး၊ တောင်ရယ်လို့ ခေါ်ရတဲ့ အစိုင်အခဲကြီး၊ မြင်းမိုရ်တောင် ရယ်လို့ခေါ်ရတဲ့ အစိုင် အခဲကြီးတွေကိုလဲ အဆင့်ဆင့် အထပ်ထပ် ခွဲစိတ်ကြိတ်ချေ လိုက်ပါလျှင် ယခင်နည်း အတိုင်းမမြင်ရ၊ မတွေ့ရ ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်ဆုံးတဲ့ သုညသဘောကြီးသွားရောက်ကုန်ကြမှာအမှန်တဲ့။ မြင်းမိုရ် တောင်ကြီးမျှသာမဟုတ်သေးပါ။ ဤစကြဝဠာကြီးနှင့်တကွ အနန္တ စကြဝဠာကို ဤနည်းအတိုင်းသာ ကြိတ်ချေပစ်နိုင် မယ်ဆိုလျှင် စကြဝဠာ အနန္တသည် ဘာတခုမျှမကျန်ဘဲ သုညသဘောသို့ ဆိုက်ရောက်ကြမည်မှာ မလွန်ဆန်သာ တဲ့ ဓမ္မတာသဘောကြီးပေါ့။

ရုပ်ကလာပ်ပေါင်း များသည်ထက် များအောင် စု ဆောင်းပေါင်းဖွဲ့၍ နေပါလျှင် အဆိုင်အခဲ ခြိမ်သဏ္ဍာန် တွေ ကြီးသည်ထက်ကြီးသွားတယ်။ ကလာပ်ပေါင်းအနည်း ငယ်စုဆောင်း၍နေပါလျှင် အဆိုင်အခဲ ခြိမ်သဏ္ဍာန် သေး ငယ်တယ်လို့ ခေါ်ရတယ်။ ကြီးတဲ့ အထယ် ခြိမ်တို့မှာ ကလာပ်တွေကြီးတယ်။ သေးငယ်တဲ့ အထည် ခြိမ်တွေမှာ ကလာပ်တွေသေးငယ်တယ်လို့ မရှိဘူး။ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီး

မှာရှိတဲ့ အဋ္ဌကလာပ်၊ အနုမြုမှာရှိတဲ့ အဋ္ဌကလာပ်၊ သည် လိုရှင်ကလာပ်ချင်းတော့အတူတူပါဘဲ၊ အဘိဓမ္မာသဘော ဆိုတာ ဘယ်မျက်နှာကိုမှမလိုက်၊ ဓမ္မတာနိယာမ သဘော အားဖြင့် တူမျှစွာဖြစ်လေ့ရှိကြတာမျိုးကလား။

အဲ-သို့ကလိုခွဲစိတ်၍ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တဲ့အခါ၊ ဘယ်လို အစိုင်အခဲမှမရှိဘဲ သုညသဘောသို့ အမြဲဓမ္မတာသာ ဖြစ် ကြတယ်၊ သည်လိုသဘော ပေါက်အောင် ထင်မြင်နိုင်ပါ လျှင် ! ယနုတွေကင်းပျောက်၍ အနတ္တစခန်း ပေါက်တော့ တာဘဲ၊ ယခင်ကပြဆိုခဲ့တဲ့ ခွဲချေထုထောင်းတဲ့နည်းအတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါခေါ်တဲ့ အစိုင်ခဲ အထယ် ခြစ်တွေကိုလဲ ကလာပ်အနုစိတ်သို့တိုင်အောင် ခွဲကြိတ်၍ ဆင်ခြင်ကြစမ်း ပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုရအောင် ဘယ်မှာ အထယ်ခြစ်ရှိ သေးသလဲလို့။

တလောကလုံးကို သို့ကလိုသိမ်းကျုံး၍ မြင်တဲ့အခါ လောကထဲမှာ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ဗြိတုယ်ရာမရှိဘဲ ဝိမုတ္တိစခန်း သို့ရှေ့ရှု၍ အနတ္တစက္ခုအလင်းကြီးပေါ်သွားပါရော၊ အဲ-သို့ ကလိုတလောကလုံးမှာ ထောက်တည်ရာမရှိ ပကတိသုည သဘောကြီးသက်သက်ကိုသာ ထင်မြင်အောင် ရှုဆင်ခြင် ရမယ်လို့ မောဃရာဇအမည်ရှိတဲ့ ရဟန်းတော်အား ရှင် တော်ဘုရားက သုညတ တရားကိုဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿ၊
မောဃရာဇ သဒါ သတော။ ။

အနက်ကား။ မောဃရာဇ၊ မောဃရာဇအမည်ရှိသော ချစ်သားရဟန်း။ တွံ၊ သင်ချစ်သားသည်။ သဒါ၊ ဘယ်

ခါမလပ် အထပ်ထပ်။ သတော၊ မေ့လျော့ပေါ့တန် အချိန် ကုန်မခံဘဲ ထက်သန်သောသတိရှိသည် ဖြစ်၍။ လောကံ၊ ဤ လောကကြီးကို။ သုညတော၊ အခိုင်အမြဲ စိုင်းခဲသဏ္ဍာန် တည်ဟန်ဆိုသမျှ ရှာမရဘဲ သုညသဘောကြီး ပေါ်လေ အောင်။ အဝေက္ခဿ၊ ထင်ထင်မြင်မြင် သက်ဝင် ရှုစားပါ လော။

ယခုဟောခဲ့တာက ယခုခွဲစိတ်ကိန်းအားဖြင့် သုည သဘောပေါ်အောင် ဟောပြခဲ့တဲ့ ဒေသနာအချက်ကြီး ဖြစ်ပေတယ်။ သည်အချက်ကိုလဲ နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစားဆင် ခြင်ကြ၊ အနတ္တဆိုတာ လွန်စွာ ခဲယဉ်းတဲ့တရားအချက်ကြီး ဖြစ်သနော်။

အနိစ္စဖြင့် သုညဖော်ပုံ

ကဲ-အနိစ္စသဘောဖြင့် သုညစခန်းကြီး ပေါ်အောင် ဟောကြအုံးစို့ရဲ့။

ပရမတ္ထဓမ္မတွေဆိုတာ-အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ် ပေါ်၍ ဥပဒ်ကာ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါပြုပြီးတော့ ချုပ် ဆုံးကွယ်ပျောက်ခြင်းသဘောသို့ ရောက်ကြမိဓမ္မတာ ဖြစ် တယ်။ ဖြစ်ပေါ်၍ကိုယ်ရောင်ပြနေတဲ့အခါမှာ ထင်ယောင် ထင်မှားကြီးတွေ ထင်မြင်ရတယ်။ ချုပ်တဲ့အခါကြတော့ ကိုယ်ရောင်ပြတဲ့ အရိပ်အယောင်တွေက လုံးလုံးပျောက် ကွယ်ကုန်ကြတာဘဲ။ ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံးတဲ့ အခါမှာ သုညသဘောကြီး ထင်ရှားသွားတယ်။ တိုတိုပြောကြစို့။ အဆုံးသတ်ကြပြီဆိုမှဖြင့် ရှိရှိသမျှတွေဟာ သုညနယ်ကြီးထဲ သို့ ရောက်ကုန်ကြတာပါ။ သုညသဘောမှာ ဦးခေါင်း

စိုက်ကာ ကွယ်ပျောက်ကြရခြင်းမတူဘဲလို့သာ အမြဲမှတ်
လိုက်ကြပါတော့။

၉၀မာ။ မှန်တခုကိုလူနှင့်ပဏာရအောင် ပြထားလိုက်
တဲ့အခါ မှန်ထဲ၌ လူရိပ်ကြီးကိုယ်ရောင်ပြနေတယ်။ မှန်ကို
ရုတ်ခနဲတဖက်သို့လှဲပစ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လူရိပ်ကြီး
ဟာ ဗြူးကနဲကွယ်ပျောက်၍ သုညသဘောသို့ ဆိုက်ရောက်
သွားတယ်။ လျှပ်စစ်ပျက်တဲ့အခါ ဘွားကနဲအရောင်တွေပျံ့၍
ဗြူးခနဲအရောင်တွေပျောက်သွားတယ်။ ကိုယ်ရောင်ပြနေတဲ့
အခါ သုညသဘောမဟုတ်သေးဘူး။ ပျောက်တဲ့အခါမှ
သုညသဘောကြီး ပေါ်လာနိုင်တယ်။ နိမိတ်သဏ္ဍာန်နှင့်
ကိုယ်ဟန်ကိုယ်ရောင်ပြလေသမျှမှာ အဆုံးကြတော့ သုည
သဘောထဲသို့ ဦးခေါင်းလျှိုး၍ဝင်ကြလိမ့်မယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ လွန်ခဲ့တဲ့အတိတ်အခါက အသက်ရှိ
တဲ့သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတွေ အသက်မရှိတဲ့ဝတ္ထုပစ္စည်း အ
ဆောက်အဦအမျိုးမျိုးတွေဟာ အသင်္ချေနှင့်အနန္တ များ
ခြင်းကြီးမက များအောင် ထင်ရှားစွာပေါ်ပေါက်ဖြစ်ထွန်း
ဘူးခဲ့လှပြီ။ အရိပ်အရောင်နှင့် ကိုယ်ယောင်တွေ ပြဘူးခဲ့လှ
ပြီ။ ယခုအခါ ရှေးအတိတ်က ဖြစ်ပေါ်ကြတဲ့ ထိုသက်ရှိ
သက်မဲ့တွေဟာ တစုံတရာရှိသေးရဲ့လားလို့ စဉ်းစားကြည့်
ကြစမ်းပါ။ တစွန်း တစ ရှာမရဘဲ သုညသဘောကြီးသို့
သာ ဦးခေါင်းလျှိုကာ ဝင်ကုန်ကြရလေပြီ မဟုတ်လား။
မဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် သုတ္တန်ပါဠိတော်ကြီးမှာ မလ္လာတိုင်းကြီး
သည် ရှေးအခါက ကုသဝတီ နေပြည်တော်ကြီးဖြစ်၍ လွန်
စွာကြီးကျယ်ခဲ့သော်လဲ ယခုအခါ အမွေအစရာမရအောင်

သုညသဘောကြီးတွေ ဖြစ်ကုန်ပြီလို့ ညီတော် အာနန္ဒာ အား ဟောကြားတော်မူပုံများကိုလဲ စဉ်းစားကြည့်ကြပေ တော့။

အခြားဟာတွေကို ရေတွက်ကိန်းလုပ်ပြီး မပြောပါနှင့် တော့၊ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ ကံတော် အနန္တ၊ စကြဝဠာ၊ ကမ္ဘာမြေမိုဃ်း ဖြန်းဖြန်းကျိုး၍ တန်ခိုးတော်အနန္တနှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ကြီးတွေဟာ ထင်ရှားစွာ ပွင့်တော်မူကြပြီး သုညသဘော ကိုမလွန်ဆန်နိုင်ကြသဖြင့် သုညအခြေသို့ ဆိုက်တော်မူကြရ ကြောင်းများကိုသာ စဉ်းစားကြပါတော့။ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရားတွေဆိုတာ ကျမ်းဂန်တို့မှာ ရေးထားလို့သာ ကြား သိကြရတော့တယ် မဟုတ်လား၊ လိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့ ၏ ဘုန်းတော် သမ္ဘာတော်နှင့် ရှေ့ကိုယ်တော် ကြီးတွေ ဟာ ဘယ်မှာတွေ့မြင်ကြရတော့သလဲ၊ သုညစခန်းသို့သာ တန်းတန်းမတ်မတ်ကြီး ဆိုက်ရောက်တော် မူကုန်ကြတယ်၊ သို့ကလိုသုညကိန်းကြီးတွေကို တွေးလိုက်တော့ ကျေအေး ဘွယ်မကောင်းလိုက်တာ လွန်ပါရော။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌအားဖြင့် မတ် မတ်မားမား ထင်ရှားစွာ ကိုယ်ရောင်ပြနေကြတဲ့ လူတွေ၊ နတ်တွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ အသက်မရှိကြတဲ့ သစ်ပင်တော တောင်တွေ၊ အဆောက်အဦတွေဟာလဲ နှစ်ပေါင်းများ စွာမကြာခင် အမွေအစရှာမရဘဲ သုညသဘောသို့ ဆိုက် ရောက်ကြမှာ အမှန်မလွဲပါဘဲ သုညနယ်သို့မဝင်ဘဲ အ ထင်အရှားတည်လို့ များ နေလိမ့်မယ်မထင်ကြပါနှင့်။

အတိတ်ကာလမှာဖြစ်ခဲ့တဲ့ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေ၊ ပစ္စုပ္ပန်
 မှာ မတ်မတ်မားမားရှိနေကြတဲ့ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေဟာ
 အမှန်မှန်အားဖြင့် သုညသဘောသို့ သက်ဝင်ခြင်း မလွဲနိုင်
 ကြသလို နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော
 သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေဟာလဲ သည်ပုတ်ထဲက- သည်ပဲဆိုသလို
 အမှန်မှန်အားဖြင့် သုညသဘောသို့ ဆိုက်ရောက်ကြမည်
 မလွဲပါဘူး။ ပရမတ္ထဓမ္မဆိုတာ ကာလသုံးပါးမှာ အသွား
 တမျိုးထဲဖြစ်ကြတယ်။ ရှေးကမကောင်း၊ ယခုမကောင်းလို့
 နောက်နောင်ကို မြော်လင့်ဘွယ်များရှိလိမ့်မယ်လို့ မထင်
 ကြပါနှင့်။ ယခုမျက်မှောက်ဒိဋ္ဌ တွေကြုံနေရတဲ့ ကမ္ဘာကြီး
 ဟာ လွန်စွာကြီးကျယ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မပျက်နိုင်တော့
 ဘူးလို့ ထင်ကြရတယ်။ ကမ္ဘာပျက်ကိန်းကြီးနှင့် တိုက်ဆိုင်
 လာတဲ့အခါ စိတ်သာချပါတော့ ဒိဋ္ဌပျက်ကိန်းကြီးနှင့် အ
 မှန်တွေကြုံရပါလိမ့်မယ်။ သည်လို ကမ္ဘာကြီးတွေပျက်စီးခဲ့
 တာ ဂဏန်းသင်္ချာနှင့် မရေမတွက်နိုင်တော့ပါဘူး။

ကမ္ဘာအဆောက်အဦ ကြီးတွေဟာ—နေ၊ လ၊ နက္ခတ်
 တာရာမှစ၍ လွန်စွာ ကြီးကျယ် ခမ်းနားပါပေရဲ့။ သို့ကလို
 ကြီးကျယ် ခမ်းနားတာတွေဟာ အဆုံးကျတော့ သုညစက်
 ကြီးကြိတ်ဝါး၍ တရွေးသားလောက်မျှ ရှာတွေ့စမ်းသပ်လို့
 မရဘဲ သုညသဘောသို့တိုင် ရောက်ကုန်မှာဘဲ။ နောက်
 နောက်ကမ္ဘာတွေကိုလဲ သုညစက်ကြီး ကြိတ်ဝါးလှလေပြီ။
 ယခု ကမ္ဘာကြီးကိုလဲ သုညစက်ကြီး ကြိတ်ဝါးလိမ့်မယ်။
 နောင်ပေါ်လတ္တံ့ဖြစ်တဲ့ အနာဂတ်ကမ္ဘာတွေကိုလဲ သုည
 စက်ကြီးတွေ အတင်း ကြိတ်ဝါးကြလတ္တံ့။ သည်အတိုင်း
 ကမ္ဘာကြီးတွေပင်လျှင် သုညစက်ကြီးထဲသို့ဝင်ပြီး ပျောက်

ဆုံး ရှာကြတယ်လို့ဆိုလျှင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ တည်ရှိကြတဲ့ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့တွေဟာ သုညစက်သို့မဝင်ဘဲ လူစွမ်းကောင်း ကြီးတွေလုပ်ပြီး ငုတ်တုတ်ကြီး ကျန်ရစ်နိုင်ကြပေလား။

အဲ-သို့သလို့ ကမ္ဘာကြီးနှင့်တကွ သိမ်းကျုံး၍ အလုံးစုံ ပျက်ပြီး၊ ပျက်ဆဲ၊ ပျက်လတ္တံ့သော အနိစ္စအချက်တွေကို ဆင်ခြင်လိုက်တဲ့အခါ ကြောက်စရာ လန့်စရာ အမွေအစ ရှာမရတဲ့ သုညသဘောကြီးတွေ ပေါ်လာတော့တာပေါ့။ အဆုံးတနေ့မှာ သုညသဘောသို့သာ အမှန်ခေါင်းဆိုက်ရ မည့်အရေးကို သံဝေဂဉာဏ်ဖြင့် တွေးလိုက်ပါလျှင် အား တက်နေစရာ အခိုင်အမြဲသဘောနှင့် မက်မောလိုက်စား နေစရာ ဘယ်မှာရှိနိုင်ပါတော့မလဲ။ အဲ-သို့ကြောင့် သုညတ ဉာဏ်အမြင် ပေါက်ရောက်တော်မူကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ကြီးတွေဟာ ဘယ်လိုပင်ထင်စနိုးသော်လဲ အားမကိုး ရတဲ့လောကဝဋ်ဘုံ ကရွတ်မြုံကြီးထဲမှ ထွက်မြောက်သွား တော်မူကြတာပေါ့။ သုညသဘောကို ထင်မြင်ခဲ့ပါလျှင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို လောကဝဋ်ဘုံ ကရွတ်မြုံကြီးကို အလုံးစုံ ပြီးငွေ့ပြီး ထွက်မြောက်တဲ့ လမ်းစခန်းကို တန်းတန်းကြီး ရောက်မှာအမှန်ပါဘဲ။

နာမ်တရားတို့၏ သုညသဘော

ယခုဟောပြောခဲ့တဲ့ သုညတ ဒေသနာကတော့-အစိုင် အခဲဖြစ်တဲ့ ရုပ်ခန္ဓာတွေကို အနိစ္စသဘောဖြင့် ခွဲချေ၍ သုညထင်မြင်အောင် ဟောခဲ့တဲ့ ဒေသနာဖြစ်တယ်။ နာမ် တရားတွေကို အနိစ္စဖြင့်ကြိတ်ချေ၍ သုညကိန်းကြီးပေါ် အောင် ဟောရန်ရှိပေသေးတယ်။ နာမ်ဓာတ်တွေ၊ နာမ်

ခန္ဓာတွေကို ဘယ်လိုအနိစ္စ လက်နက်နှင့်ချေ၍ သုည သဘောတွေ ပေါ်အောင် ဟောရမလဲလို့ဆိုလျှင် သည်လို နာယုမှတ်သားကြရမယ်။

ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဝေဒနာဓာတ်တခု၏ သုညဖြစ်ပုံကို ဟောကိန်းထုတ်ကြစို့။ ယခုမျက်မှောက် အသက်လေးဆယ်လောက်ရှိတဲ့ လူတယောက်မှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကစပြီး နေ့တိုင်း၊ ရက်တိုင်း၊ နာရီတိုင်း ခံစားလာလိုက်တဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ အသင်္ချေပေါင်းများစွာ ရေတွက်နိုင်စရာမရှိတော့ဘူး။ သုခဝေဒနာကို ခံစားမှုအတွက်တခုနှင့် စဉ်းစားကြည့်လိုက်ပါအုံး-

- ၁။ အဆင်းကောင်းကောင်းကို မြင်ရ၍ ဣဒ္ဓါဒ္ဓါရ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၂။ အသံကောင်းကောင်းကိုကြားရ၍ သောတဒ္ဓါရ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၃။ အနံ့ကောင်းကောင်းကို ရှုရှိုက်ရ၍ ဃာနဒ္ဓါရ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၄။ အရသာ ကောင်းကောင်းကို လျက်ရ- စားရ၍ ဇိဋ္ဌါဒ္ဓါရ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၅။ အတွေ့ ကောင်းကောင်းကို တွေ့ထိခံစားရ၍ ကာယဒ္ဓါရ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၆။ အာရုံကောင်းကောင်းကို ကြံစည်ရ၍အတွင်းစိတ်ဓာတ်၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊

များလိုက်တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ တိုက်ကြီး၊ ဂိုဒေါင်ကြီးများနှင့် သိုလှောင်ကာထားလိုက်မယ်လို့ ဆိုလျှင် အပုံကြီး စုမိစရာပေပေါ့နော်။ အခိုင် အမြဲသာ တည်ရှိနေကြမယ်ဆိုလျှင် သုခဝေဒနာ သူဌေးကြီး၊ ချမ်းသာသူဌေးကြီးရယ်လို့ အင်္ဂေါ်ခံရမှာအမှန်ဘဲ။

နို့-နေပါအုံး၊ နေ့ရှိသမျှ ခံစားလိုက်ရတဲ့ သုခဝေဒနာတွေဟာ ဘယ်မှာလဲလို့ မေးလိုက်ပါလျှင် ဘာတခုမှ မရှိတော့ဘူး။ အမွေအစ ရှာလို့ မရတော့ဘူးလို့ ပြောရမှာဘဲမဟုတ်လား။ ဘယ်မှာရှာတွေ့လို့ ရနိုင်ပမလဲ။ သုခဝေဒနာတွေက အနိစ္စသဘောနှင့် သုညစက်ကြီးအတွင်းသို့ အတင်းဝင်ကုန်ကြတာကိုး။ မိုဗ်းကြီးရှာတဲ့အခါ ရေပြင်ပေါ်မှာ ပေါ်ပေါ်လာကြတဲ့ ရေပွက်တွေကို စုဆောင်း၍ ဂိုဒေါင်ကြီးနှင့် လှောင်ထားလို့ ဖြစ်ချင် ဖြစ်လိမ့်အုံးမယ်။ သုခဝေဒနာတွေကို သည်လို စုဆောင်း သိုလှောင်ထားလို့ ဖြစ်နိုင်တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူးလို့ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိတဲ့ တရားအချက်များကိုလဲ စဉ်းစားပြီး ကြည့်ရှုကြရမယ်။

အဲ-သို့ကလို ခဏကလေး ဖြစ်ပေါ်ကာ ကိုယ်ရောင်ပြပြီး သုညသဘောသို့ ရောက်သွားတဲ့ အတွက်ကြောင့် သုခဝေဒနာတွေတို့ ရှာတွေ့ လိုက်ကြရတာ ဘယ်အခါမှာမှ အအားမနေကြရဘူး မဟုတ်လား။ သုညသဘောဆိုတာ ဘယ်အခါမှာမှ ရှာလို့ အဖတ်မတင်နိုင်ဘူး။ အသက်လေး ဆယ်တိုင်တိုင် ရှာမိုးလိုက်ရတဲ့ဝေဒနာတွေဟာ ဘာတခုမှ အဖတ်မတင်ဘဲ ချွတ်ခြံဖလာကျ၍ သုညကိန်းကြီး ကြိုသလို

နောင်အသက်ရှည်သမျှဘယ်လိုပင်ရှာရှာဘယ်သုခဝေဒနာ
မှ အဖတ်တင်အောင် ရရှိလိမ့်မယ်လို့ မထင်စားပါနှင့်
တော့။

သည် ပစ္စုပ္ပန် ဘဝမှာသာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ရှေး
အတိတ်သံသရာက ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း သုခဝေဒနာတွေကို
ရှာမှီးခဲ့ပါပြီ။ ဘယ်မှာအဖတ်တင်လို့ ရှိဘူးသလဲ၊ နောင်
အနာဂတ်ဘဝတွေမှာလဲ သည်နည်းအတိုင်း သုခဝေဒနာ
တွေကို ရှာတွေ့ကြရပါလိမ့်အံ့မယ်။ နောင်အနာဂတ်ဘဝ
တွေမှာဖြင့် နေရာကျစရာရှိပါသေးရဲ့လို့ များ မထင်စားကြ
ပါသေးနှင့်၊ သည်ပုတ်ထဲက-သည်ပဲတွေချည်းပါဘဲ။

- ၁။ သုဋ္ဌေးကြီးဖြစ်လို့ စုဆောင်းလိုက်ရတဲ့ သုခဝေဒနာ
တွေ၊
- ၂။ ပဒေသရာဇ်၊ ကေရာဇ်မင်းတွေဖြစ်လို့ စုဆောင်း
လိုက်ရတဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၃။ စကြဝတေးမန္တာတ်မင်းကြီးတွေဖြစ်လို့ စုဆောင်း
လိုက်တဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊
- ၄။ နတ်တွေ၊ သိကြားတွေ၊ ဗြဟ္မာကြီးတွေဖြစ်လို့ စု
ဆောင်းလိုက်ရတဲ့ သုခဝေဒနာတွေ၊

ကဲ-စဉ်းစားကြစမ်းပါ။ ဘယ်မှာ တခုတလေလောက်
များ စမ်းသပ်ရှာတွေ့လို့ ရသလဲ၊ ဘယ်မှာရနိုင်မလဲ ဝေဒ
နာဆိုတာက သုညစက်ကြီးသို့ အပြီးသားခေါင်းဆိုင် နေ
တာကိုး၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာမှာလဲ သည်နည်း
အတိုင်းပင်မှတ်သားကြရမယ်။ ယခုဟောခဲ့တာက ဝေဒနာ

ဆိုတဲ့ ခံစားမှုကြီးဟာ အနန္တကမ္ဘာပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပါသော်လည်း တစ်စုံတရာမျှ အဖတ်မတင်တဲ့အတွက် သုည စက်သင်္ဘောကြီးထင်ရှားကြောင်းကို ဟောပြောတဲ့ဒေသနာ ဖြစ်တယ်။

နာမ်ဓာတ်တွေ ဆိုသမျှကိုလဲ ဝေဒနာနှင့် မကွဲပြား၊ ထူးခြားနားလို့ သာမှတ်ကြပေတော့၊ ဘယ်နာမ်ဓာတ်တခု ကလေးဟာ သုညသင်္ဘောသို့မဆိုက်ရောက်ဘဲ၊ ကိုယ်ရောင် ပြကာ အခိုင်အမြဲတည်နေတယ်လို့ မရှိဘူး။

- ၁။ ဖဿဆိုတဲ့ တွေထိမှုသဘောတွေ၊
- ၂။ သညာဆိုတဲ့ မှတ်ခြင်းသဘောတွေ၊
- ၃။ ဝိတက်ဆိုတဲ့ ကြံစည်ခြင်းသဘောတွေ၊
- ၄။ ဝီရိယဆိုတဲ့ အားထုတ်ခြင်းသဘောတွေ၊
- ၅။ ပီတိဆိုတဲ့ နှစ်သိမ့်ခြင်းသဘောတွေ၊

အဲ-သည်အညသမာန်း သဘောတွေ ဟာလဲ ကမ္ဘာ အသင်္ချေမကဖြစ်ဘူးလှပါပြီ၊ တစွန်းတစမျှရှာတွေ့လို့ ရနိုင် ကြသေးရဲ့ လား၊ သုညတွေသာဖြစ်ကုန်ကြတယ်။

သည့်ပြင်မှတပါး-

- ၁။ လိုချင်ခြင်းဆိုတဲ့ လောဘသဘောတွေ၊
- ၂။ အမျက်ထွက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒေါသသဘောတွေ၊
- ၃။ တက်ကြွခြင်းဆိုတဲ့ မာနသဘောတွေ၊
- ၄။ အယူမှားခြင်းဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိသဘောတွေ၊
- ၅။ ဝန်တိုခြင်းဆိုတဲ့ မစ္ဆရိယသဘောတွေ၊
- ၆။ မနာလိုခြင်းဆိုတဲ့ ဣဿာသဘောတွေ၊
- ၇။ ယုံမှားခြင်းဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာသဘောတွေ၊

၈။ နောင်တ တဖန်-ပူပန်ခြင်းဆိုတဲ့ ကုက္ကုစ္စသဘော
တွေ့၊

သို့ကလိုအကုသိုလိသဘောတွေဟာလဲ လွန်ခဲ့တဲ့ကမ္ဘာ
အသင်္ချေက ရေတွက်ကိန်းမရှိအောင် ဖြစ်ပွားခဲ့ဘူးလှပါပြီ၊
သည်အကုသိုလိသဘောတွေဟာ ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာ
တစွန်းတစမျှ ရှာလို့ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး၊ သုညတွေဖြစ်ကုန်
ပြီမဟုတ်လား၊ ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာ လောဘအသစ်
တွေ့၊ ဒေါသအသစ်တွေ့၊ မာနအသစ်တွေ့၊ ဣဿာ အသစ်
တွေ့၊ မစ္ဆရိယအသစ်တွေ့နှင့် တပေပေ လိမ်းကျံ၍ နေကြ
ပြန်တယ်၊ သည်လိုဖြစ်ကြတာတွေဟာလဲ ခြလိမ့်မယ် မထင်
ကြနှင့်အုံး၊ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သုညသဘောထဲသို့သာ ရောက်
ကုန်ကြလိမ့်မယ်။

ထို့ပြင်တပါး-

၁။ ကြည်ညိုခြင်းဆိုတဲ့ သဒ္ဓါ သဘောတွေ့၊

၂။ မကောင်းမှုမှရှက်ခြင်း၊ ကြောက်လန့်ခြင်း ဆိုတဲ့
ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပသဘောတွေ့၊

၃။ မလိုချင်ခြင်းဆိုတဲ့ အလောဘ သဘောတွေ့၊

၄။ အမျက်မတွက်ခြင်းဆိုတဲ့ အဒေါသ သဘောတွေ့၊

၅။ တတ်သိလိမ်မာခြင်းဆိုတဲ့ ပညာ သဘောတွေ့၊

၆။ သတ္တဝါတို့အပေါ်မှ ချစ်ခြင်းဆိုတဲ့မေတ္တာသဘော
တွေ့၊

၇။ သနားကြင်နာခြင်းဆိုတဲ့ ကရုဏာသဘောတွေ့၊

၈။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ မုဒိတာသဘောတွေ့၊

သည်ကုသိုလ်သဘောတွေဟာလဲ ကန္တာ အသင်္ချေမက အတိတ်ကာလကဖြစ်ဘူးခွဲလှပါပြီ။ ယခုပစ္စုပ္ပန် ဘဝမှာ တစွန်းတစရှာတွေလို ရသေးရဲ့လား။ သုညစက်ကြိတ်ဝါး၍ ပျက်ပြားပျောက်ဆုံးပြီးဆိတ်သုဉ်းခြင်းသို့သာ ရောက်ကုန် ကြတယ်မဟုတ်လား။

သူတော်ကောင်းတရားခုနစ်ပါးတို့၏ သုညသဘော

သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့၏ သုညသဘောဖြစ် ပုံကို အမြင်လောက်ပြောကြပါစို့ရဲ့။

သံသရာတခွင်မှာ ကျင်လည်တဲ့အခါ အလွန်မွန်မြတ်တဲ့ ရတနာ ၇-ပါးရယ်လို့ရှိတယ်။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ။ သည်ခုနစ်ပါးကို ရတနာအစစ်ကြီး တွေရယ်လို့ ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတော် မူတယ်။ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာရတနာရယ်လို့လဲ ဆိုရတယ်။ အနန္တ အတိတ်ကမ္ဘာတွေမှာ သူတော်ကောင်းများနှင့် တွေ့တဲ့အခါ သူတော်ဥစ္စာရတနာခုနစ်ပါးတွေကို တတ် အားသမျှဆည်းပူးကြပါရဲ့။ သို့ရာတွင် အခိုင်အမြဲ အစိုင့် အခဲအားဖြင့် တည်တံ့တဲ့ သဘော မဟုတ်ကြတဲ့ အတွက် သူတော်ဥစ္စာရတနာတွေမက ငါတို့မှာ အစုအပုံတွေ သို့ လှောင်၍ ထားတာများလှပါပြီလို့ ဘယ်မှာဆိုစရာရှိကြ သေးသလဲ။ သူတော်ကောင်းနှင့်ပေါင်းမိတဲ့ဘဝမှာ သူ တော်ဥစ္စာရတနာတွေကို စုဆောင်းပြီး အနိစ္စသဘောဖြင့် သုညနယ်ကြီးထဲသို့ဝင်သွားကြတဲ့အတွက်ကြောင့် မစုမိနိုင် တဲ တမဲ့ထဲမဲ့ပြာကျလို့သာ လာခဲ့ကြရတယ်မဟုတ်လား။

လောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို ကံအားလျော်စွာ စုဆောင်းမိ၍ သူဌေးကြီးဆိုတဲ့နာမည်နှင့် ထင်ပေါ်ကျော်စောကြပါရဲ့။ သူတော် ဥစ္စာရတနာ သူဌေးကြီးတွေဆိုတဲ့ ဘွဲ့များကိုရပြီး လှလှကြီးထင်ရှားနေတဲ့သူ ဆိုတာမှာ လွန်စွာရှားပါလိမ့်မယ်။ သို့ကလို့ ဖြစ်ရခြင်းဟာ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ပရမတ္ထမှန်သမျှတွေဟာ သုညသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်သောကြောင့်လို့ မှတ်ကြရမယ်။ နာမ်ဓာတ်တွေ၏သဘောအသီးသီးတို့ကို သုညလုံးကြီးထင်ရှားအောင် ချဲ့ထွင်၍ အကျယ် မဟောနိုင်တော့ဘူး။ ဝေဒနာမှာ ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်းသာ မှတ်သား၍ အနတ္တဘာဝနာကို ပွားကြပေတော့။

သညာ,ပညာ ၂-ပါးတို့၏ သုညသဘော

ကဲကဲ-သညာနာမ်ဓာတ်, ပညာနာမ်ဓာတ်, နှစ်ပါးတို့၏ သုညကိန်းကြီး ဆိုက်ပုံကို အနည်းငယ်လောက် ဟောကြပါအုံးစို့ရဲ့။ သညာနှင့် ပညာတို့၏ သုညဖြစ်ပုံတွေဟာ သတ္တဝါတို့မှာ လွန်စွာနစ်နာလွန်းလို့ သတိရကြစေရန်အတွက် ဟောရပြန်ပါတယ်။

- ၁။ မှတ်သားခြင်းသဘောကို သညာရယ်လို့ ဆိုတယ်။
- ၂။ တတ်သိလိမ်မာခြင်းသဘောကို ပညာရယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဖြစ်လေသမျှ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းမှာ မှတ်လိုက်ရတဲ့အမှတ်သညာတွေဟာ ဘယ်မှာဆုံးနိုင်လိမ့်မလဲ။ ကလေးသူငယ်-လူမမယ်အရွယ်ကစပြီး တောင်,မြောက်, အရှေ့,အနောက်,အမိ,အဘမှစ၍ လောကလူမှာ လူရေလယ်စရာ

တွေ ရှိသမျှအလုံးစုံ မှတ်သားကြရတယ်။ ဘဝတိုင်းအမြဲ လုပ်ရတဲ့ ထာဝရ-ကမ္ဘာ့အလုပ်ကြီးပေါ့။ ဖြစ်လေသမျှ ဘဝတိုင်းမှာ သင်ကြားလိုက်ရတဲ့ အလိမ်မာနှင့် အတတ် ပညာတွေ လူမျိုးဘာသာ အားလျော်စွာ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပြောလို့ မဆုံးနိုင်တော့ပါဘူး။ ကလေးသူငယ်-လူမမယ် အရွယ်ကစပြီး ကကြီး၊ ခခွေး စသည်ဖြင့် သင်ပုန်းကြီးကပဌမ တည်၍ သင်ကြားကြရတယ်။ ထိုနောက်တဖန် စာပေ ကျမ်းဂန်တွေကို သင်လိုက်ရတာ ဗေဒင်ကျမ်းတွေ၊ ဆေး ကျမ်းတွေ၊ နက္ခတ်ကျမ်းတွေကို သင်လိုက်ရတာ ဘယ်မှာမှ သမ်းမဆုံးနိုင်တော့ဘူးမဟုတ်လား။

ထို့ပြင်တဖန် လောကီအရေး အသက်မွေးမှုနှင့်စပ်၍ ပန်းထိမ်၊ ပန်းဘဲ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပုမှစ၍ လက်မှုပညာ၊ နှုတ်မှု ပညာတွေဟာ ဘယ်မှာ ပြီးဆုံးနိုင်တယ်လို့ ရှိတော့မလဲ။ အသိအလိမ်မာနှင့် ပြည့်စုံ၍ ပညာဂုဏ် ကြွယ်ဝတဲ့အခါ ပညာရှိရယ်လို့ တဘဝကလေး အခေါ်ခံရပါရဲ့။ သို့ကလို့ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း သင်ကြားလိုက်ရတဲ့ ပညာတွေဟာ သုညသဘောသို့မရောက်ပါဘဲ အခိုင်အမြဲ-အစိုင်အခဲ သဘောနှင့်သာ တည်တံ့လို့ နေကြမယ်ဆိုပါလျှင် မြင်မြင် သမျှသတ္တဝါတွေဟာ ပညာရှိတွေဖြစ်ကုန်ကြမှာ အမှန်ပါ ဘဲ။ တိုးချဲ့၍ သင်ရန်ဆိုတာဘာမျှ မရှိစလောက်ဖြစ်နေလိမ့် မယ်။ သတ္တဝါမှန်သမျှတွေဟာ သံသရာကြောကြီး ရှည်လွန်း လို့မတွေ့မကြုံဘူးတာ၊ မသင်မကြားဘူးတာ ဘာတခုမျှ မရှိ ဘူးတဲ့။ အနတ္တဝိဇ္ဇာနှင့် လောကုတ္တရာ ပညာများကိုသာ မသင်မကြားဘူးကြဘဲ နေကြတယ်။ သစ္စာလေးပါးကိုသာ မသင်မကြားဘူးကြဘဲ။ ပူးလုံး နားမထွင်း နေခဲ့ကြတယ်။

လောကီ ပညာတွေမှန်သမျှ အလုံးစုံ သင်ဘူး တတ်ဘူးကြ
တာချည်းပါဘဲ။ ယောဂီချာန်လမ်းမှာ အသိဉာဏ်စခန်း
သို့တိုင်အောင် သင်ဘူးတတ်ဘူးကြပါတယ်။

သို့ကလို့ အနန္တော အနန္တ ဘဝပေါင်းများစွာ သင်
ကြားတတ်မြောက် လာကြတဲ့ ပညာတွေဟာ ဘယ်သွား
ကုန်သလဲလို့ ဆိုတော့- သုညစက်ရှိန်ဝါး၍ ထွားထွားညက်
ညက်ကြေပျက်ဆိတ်သုဉ်းပြီး သုညလုံးတွေသာ ဖြစ်ကုန်ကြ
တယ်။ အဲ-သို့အတွက်ကြောင့် ဘယ်အခါမှာမှ မှတ်သား
ခြင်းဆိုတဲ့သညာကိစ္စမဆုံးနိုင်ဘဲ ပညာသင်ကြားခြင်း ကိစ္စ
မတုန်းနိုင်ဘဲ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းမှာ ပညာသင်ကြားမှုကိစ္စ
နှင့်သာ အပင်ပန်းခံနေကြရတာပေါ့။

သင်ခဲ့သမျှပညာတွေဟာအခိုင်အမြဲအစိုင်အခဲသဘောနှင့်
သာတည်နေကြမယ်လို့ဆိုလျှင်ဘယ်သူ့ထံမှာမှ နိဿယည်း
ခံ၍ တပည့် လုပ်ဘွယ်မရှိကြဘူး။ သတ္တဝါ မှန်သမျှ ဒိသာ
ပါမောက္ခ ဆရာကြီးတွေ၊ ယူနီဘာစီတီသိပ္ပံကျောင်းဆရာ
ကြီးတွေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို နှုတ်ငုံရတဲ့ဆရာကြီးတွေသာဖြစ်
ကုန်ကြမှာပေါ့။ သုညသဘောကြီးကအပြီးသားကြိတ်ဝါး၍
ဘီလူးကြီးလို စားနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘဝတိုင်းမှာ ဆရာ
အဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်ကြဘဲ တပည့်အဖြစ်နှင့်သာ ပညာရှာ
ရတဲ့ ဒုက္ခကြီးကို ခံနေကြရတယ် မဟုတ်လား။ ဘယ်က
လောက် ပညာတတ်တဲ့ ဆရာတော်ကြီးပင်ဖြစ်စေ၊ နောင်
ဘဝ ကျသွားတဲ့အခါ ဆရာ၏ထံပါး-ဝပ်တွားရိုကျိုး ရှိခိုး
ဦးနှိမ်ပြီး ကကြီး၊ ခခွေး၊ ဝဇယံ၊ ဃကြီး ရယ်လို့ သင်ပုန်း
ကြီးကစလို့ သင်ရမယ် မဟုတ်လား။ သည်ကိန်းကြီးကို လွှဲ

အောင် မရှောင်နိုင်ကြဘူးနော်၊ ဆရာတော်ကြီးတွေပေမယ်
လို့ သုညသဘောကြီးက မျက်နှာမလိုက်ဘူး။

ပညာဆိုတဲ့အသိအလိမ်မာဓာတ်သဘောကြီး တခုဟာ
သံသရာတခွင်ကျင်လည်သမျှ သုညကပ်ကြီး ဖျက်ဆီး တိုက်
ခိုက်ခြင်းခံရတာ အလွန်တရာမှ နှစ်နာဘို့ ကောင်းလှတယ်၊
အခြားဓာတ်သဘောတွေဟာ သုညကပ်ကြီး အတိုက်ခံချင်
ခံရပါစေအုံးတော့၊ သို့ကလောက် မနှစ်နာလှပါဘူး၊ ပညာ
ဓာတ်သဘောတခုဟာ အခိုင်အမာတည်တံ့ နေနိုင်တယ်ဆို
လျှင် သံသရာမှာ တော်တော် ခံသာပါသေးရဲ့၊ မလွတ်နိုင်
မကျွတ်နိုင်ဘဲ သံသရာထဲမှာ တဝဲလယ်လယ် နေကြရတယ်
ဆိုတာလဲ ပညာသေးသိမ်ကြလို့ သာဖြစ်တယ်၊ သစ္စာလေး
ပါးကို မသိနိုင်ကြတာလဲ ပညာဓာတ်ခံ သေးသိမ်လို့ ဖြစ်
တယ်၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်းမှာ တပည့်ခံပြီး အသိဉာဏ်ကို စု
ဆောင်းသင်ကြားကြရတယ်-ဆိုတာလဲ ပညာဓာတ်တွေက
သုညသဘောသို့ အတင်းပြေးဝင်ကုန်ကြလို့ ဖြစ်တယ်၊ အဲ-
သည်တော့ ပညာဓာတ်ကို သုညကပ်ကြီးအတိုက်အခံရတာ
အလွန်တရာမှ နှစ်နာတာပေါ့။

သို့ရာတွင် သုညသဘော ဆိုတာက ထာဝရ-နိယာမ
ကိန်းကြီးဖြစ်နေတော့ ဘယ်တရားကိုမှ ညွှာတာခွင့်မပေး
ဘူး၊ ဘယ်တရားကိုမှ မျက်နှာမလိုက်ဘူး၊ သုညကပ်တိုက်
ပြီး ဖျက်ဆီးချေမှုန်းလိုက်မယ်ဆိုတဲ့ဘက်ကသာနေတာဘဲ၊
ယခုဟောပြောခဲ့တဲ့တရားအချက်ဟာ ဝေဒနာမှစ၍ နာမ်
ဓာတ်တို့၏ သုညသဘောဖြစ်ပုံတွေကို ပြဆိုခဲ့တဲ့ ဒေသနာ
တော်ဖြစ်ပေတယ်၊ သုညသဘောကို ရုပ်ဓာတ်ရော-နာမ်

ဓာတ်ရော-အစုံအလင်ဟောပြောခဲ့ပြီနော်၊ ခန္ဓာငါးပါးဆို တွဲရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတွေဟာ တစုံတရာမျှ သုညကပ် ကြီးတွင်းက မလွတ်ကင်းနိုင်ဘူး၊ ဘွားကနဲ ဖြစ်ပေါ်ကာ ကိုယ်ရောင်ပြ၍ ဗြူးကနဲချုပ်ဆုံးခြင်းဆိုတဲ့ သုညစက်ကြီး ထဲသို့သာ ဝင်ကုန်ကြရမိမတဘဲ။

အချုပ်အားဖြင့်မှတ်ဘွယ်

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ရှိရှိသမျှ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို တည်၊ အနိစ္စနှင့်စား၊ ဘာမှအကြွင်းမရှိ၊ သုညသာကြွင်း တော့၏-ဟုဆိုလိုတာဘဲ။ ခန္ဓာပရမတ် ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ် ဓာတ်တွေဟာ သဘောအားဖြင့်လဲ မထင်မြင်စကောင်းတဲ့ အကြောင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်၊ ချုပ်ကွယ်တဲ့အခါမှာ လဲ မမြင်စကောင်းတဲ့-သုညသဘောသို့ ဆိုက်ရောက်ကုန် ကြတယ်၊ လျှပ်စစ်တွေဟာ မမြင်စကောင်းတဲ့ အကြောင်း မှဘွားကနဲဖြစ်ပေါ်လာကြပြီးလျှင် အရောင်အဝါနှင့် ကိုယ် ရောင်ပြ၍ မမြင်ရတဲ့-ချုပ်ပျက်ခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်ကုန် ကြသလိုဘဲ။

သုညတ ဒေသနာတော်ကြီးဟာ လွန်စွာ နက်နဲတယ်၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့၏ လက်ထက်တော်အခါပွင့်မှ ပေါ် လာတဲ့ တရားထူးမျိုးလဲ ဖြစ်တယ်၊ အရိယာအပေါင်း သူ တော်ကောင်းတို့၏ လက်သုံး တရားရင်းကြီးလဲ ဖြစ်တယ်၊ ယသော်ဓရာထေရီ ဘိက္ခုနီ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံခါနီးတွင် သုညတ တရားကြီးကို အကျယ်တဝင့် ခင်းခင်းကျင်းကျင်း ကြီး ဟောတော်မူကြောင်းများကိုလဲ ထေရီအပါဒါနိပါဠိ

တော်ကြီးမှာ ထင်ရှားစွာ နိဗ္ဗာန်ဆိုထားတယ်။ အဲ-သို့ကြောင့် သုညတ တရားကို ဉာဏ်သွားထင်ထင် အမြင်လင်းလင်း နှင့် ရှင်းရှင်းကြီးမှတ်သားကြရမယ်။

ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတွေကို ယခုလို ပြဆိုဟော ကြားအပ်တဲ့ အတိုင်း သုညတွေသာ ထင်မြင် ခဲ့ပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အထင်ဆိုးကြီး၊ အမြင်ဆိုးကြီးဟာ စွဲလမ်း စရာမရှိနိုင်တော့ဘူး။ သုညတ ဒေသနာတော် ကြီးဟာ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကို မိုဃ်းကြီးနှင့်ပစ်ခွင်းသလို တင်းတင်းကြီး ဖြုတ်ချွေတဲ့ဒေသနာတော်ကြီးဖြစ်တယ်။ ယခုခွဲကိန်း၊ အနိစ္စ လက်နက်နှင့် ဖြိုဖျက်ကိန်းကြီးများကို သတိကြပ်ကြပ်ထား ကြရမယ်။

ကဲ-သုညအချက်အားဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြိုဖျက်ကိန်းကြီးကို ရပ်လိုက်ကြအုံးစို့။

အသာရသဘောဆင်မြင်ပုံ

အနှစ်မပါ အကာအတိဆိုတဲ့-အသာရသဘောကြီးကို ပြောကြအုံးစို့။

- ၁။ အနှစ်သာရလို့ ခေါ်တယ်၊
- ၂။ အနှစ်မရှိတာကိုတော့-အသာရလို့ခေါ်တယ်၊
- ၃။ အနှစ်ကယ်လို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းနေတာက အတ္တဒိဋ္ဌိ သဘော၊
- ၄။ အနှစ်မရှိ ဟုထင်မြင်တာက အနတ္တသဘော၊

သာရနှင့်အနတ္တဆိုတဲ့စကားနှစ်လုံးဟာ ဆန့်ကျင်ဘက် ကြီးဖြစ်နေကြတယ်။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတွေက အနှစ်သာရ

ရယ်လို့ အမြဲအစွဲထင်မှတ်ကြတယ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေက အနှစ်သာရမရှိဘူးလို့ ထင်မြင်ပုံသဘောအားဖြင့်ဘယ်ကလောက်ပြောင်းပြန်ကြီး ကွဲလွဲနေကြတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြစမ်းပါ။ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့အထင်က မှန်သလား၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထင်က မှန်သလားလို့ တရားသဘောအတိုင်း စစ်တမ်းထုတ်ဖော်ဖို့ရှိပေတယ်။

မိမ္မေးတိုင်း၊ ဘမ္မေးတိုင်းသဘောနှင့် အနှစ်သာရအတ္တအမှန်ဘဲလို့ စွဲလမ်းပုံကသည်လိုတဲ့ ငါ၊ သူတပါးဆိုတာ အမှန်ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုတာ တကယ်ရှိတယ်။ အသက်ရှင်လျက်ရှိတဲ့-သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးဟာ ငါအမှန်ဘဲ၊ သတ္တဝါအမှန်ဘဲ၊ အသက်ရှင်နေတာအမှန်ဘဲ၊ အဲ-သို့ကလို့ ထင်မြင်စွဲလမ်းတာကိုပင် အနှစ်သာရ ထင်မြင်တယ်လို့ဆိုတယ်။ ငါဆိုတာ တဘဝမှာမှ တခါသာသေဆုံးတယ်။ တဘဝမှာ ခဏခဏ ငါသေတယ်လို့ မရှိဘူး။ ငါဘဝပြောင်းတယ်။ ရှေးရှေးဘဝတွေက ငါဖြစ်ခဲ့တယ်။ နောင်ဘဝမှာလဲ ငါဖြစ်လိမ့်အုံးမယ်။ ငါဟာချမ်းသာကို ခံစားတယ်။ ငါဟာဆင်းရဲကိုခံစားတယ်။ ငါကြံတယ်။ ငါပြုလုပ်တယ်- စသည်ဖြင့် များလိုက်တဲ့ ငါတွေဟာ ထားစရာတောင်နေရာ မရှိတော့ပါဘူး။

တဘဝမှ၊ တဘဝသို့ပြောင်းတယ်လို့ ဆိုသော်လဲ ကိုယ်ကြီးသာပြောင်းသွားတယ်။ ငါဆိုတာကတော့ ကိုယ်အသစ်နှင့်တမျိုးဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ်ဟောင်းလဲပစ်၍ကိုယ်အသစ်ထူထောင်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့လေ။ သို့ကလို့ယူတဲ့ အယူမှာ၊ အချုပ်အားဖြင့်ပြောလိုက်တော့၊ ငါဆိုတာမသေနိုင်

ဘူး၊ အခိုင်အမြဲ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံတယ်၊ ငါ့ကိန်း
အောင်းရာဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ကာယကြီးသာ အမျိုးမျိုးလဲပြောင်း
နေတယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ဆိုလိုတယ်။

သို့ကလိုထင်မြင်ခြင်းတွေဟာ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါမှန်သမျှ
တို့၏ထင်မြင်ပုံအရိုးကြီးတွေပါဘဲ၊ သည်လိုထင်မြင်ပုံ လက်
ရိုးကြီးတွေကို မဖြေမဖျောက်နိုင်ကြတဲ့ အတွက်ကြောင့်
ငါနယ်ကမထွက်ဘဲ နေကြရတယ်၊ သံသရာမှာ ငါတပေပေ
နှင့်သာ နစ်မျော၍ နေကြရတယ်၊ ငါအထင်ကစပြီး ခိုင်မြဲ
တယ်၊ မပျက်စီးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ သဿတ ဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးတွေ ပေါ်
လာကုန်တာပေါ့၊ ငါထင်ခြင်းကအစပြု၍- အကိုင်းအခက်
တွေဖြာလိုက်တော့။

- ၁။ ငါရှိတယ်၊
- ၂။ သူတပါးရှိပါတယ်၊
- ၃။ ယောက်ျားရှိတယ်၊
- ၄။ မိန်းမရှိတယ်၊
- ၅။ လူရှိတယ်၊
- ၆။ နတ်ရှိတယ်၊

စသည်ဖြင့် များပြားလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အထင်
အမြင် အကိုင်းအခက်တွေ၊ သည်မှတစ်ပါး ငါနှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့
ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ၊ ငါ့အိမ်၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့ရွှေ၊ ငါ့ငွေ၊ ငါ့ကျွန်၊
ငါ့ကျေး၊ ငါ့သား၊ ငါ့မယား၊ ငါ့လင်၊ ငါ့ယောက်ျားမှစ၍
မီးခိုးမဆိုး- မိုဗ်းမဆိုးဆိုသလို- ကျယ်ဝန်းကုန်တော့တာ
ပေါ့၊ ငါလုံးတလုံးဟာ မဆိုးနိုင်အောင် ကျယ်ဝန်းသနော်၊
နှယ်နှယ်များမမှတ်လိုက်ကြနှင့်။

အဲ-သို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးရေးသားတော်မူတဲ့ လက်တခုမှာ-

“ငါတလုံးနှယ်၊ အနှုန်းငယ်ကျယ်၊ သုံးသွယ် ဘုံ
တိုက်၊ မြို့တသိုက်၊ တုန်ရိုက်ကယ်ဆူညံ၊ မြူမချန်”။

ရယ်လို့စပ်ဆိုတော်မူတာပေါ့၊ သုံးလောက တိုက်အလုံး
ကို၊ ငါ၊ ငါတွေဖုံးနေတယ်လို့ဆိုလိုတယ်။

အဲ-သို့ကလိုအနှစ်သာရအနေအားဖြင့် စွဲလမ်းပုံအမှား
ကြီးကို အနှစ်ဗလာ အကာအတိဖြစ်အောင် ဘယ်လိုဉာဏ်
သွားနှင့် တရားနည်းလမ်းအတိုင်း ရှုဆင်ခြင်ရမလဲလို့ စဉ်း
စားသို့ ရှိတယ်မဟုတ်လား၊ ငါစွဲလမ်းတာက သည်ကိုယ်
ကြီးတခုလုံးကို သိမ်းကျုံးပြီးစွဲလမ်းတယ်၊ သည်လိစွဲလမ်းတဲ့
ကိုယ်ကြီးထဲမှာ ငါဆိုတာက ဘယ်နေရာမှာ ရှိသလဲလို့
ဓာတ်ခွဲပညာဖြင့် ရှုကြည့်စမ်း၊ အစစ်အမှန်အားဖြင့် ရုပ်
နာမ်နှစ်ပါးမှတစ်ပါး ငါဆိုတာတစုံတရာမျှ ရှာလို့ မတွေ့
ကြောင်းထင်ရှားလိမ့်မယ်။

လက်စသတ်တော့ ငါဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်
နှစ်ပါးပေါင်းစုနေတဲ့ သည်ကိုယ်ကြီးကိုပင် လက်ဝါးကြီး
အုပ် သိမ်းကျုံး၍ ငါလုံးနှင့် တံဆိပ် ခတ်ထားပါကလား
လို့ ထင်ရှားစွာ သိလာကြလိမ့်မယ်၊ နက်နက်နောနော
သဘောထိမိအောင်- မဆင်ခြင် နိုင်တဲ့ ဒိဋ္ဌိသဘောနှင့်
တိမ်တိမ်ကလေးတွေတော့ပြီး စွဲလမ်းတဲ့ အစွဲပါကလား၊
အလွန်မှားသနော်လို့- ဉာဏ်သွားစူးရှလာပြီဆိုလျှင် အနတ္တ
ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေါ်သို့ လမ်းပွင့်လာပြီလို့သာ မှတ်ကြပေတော့။

သို့ကလိုတိမ်တိမ်ကလေးနှင့်အတွေးကြီးတွေးပြီး စွဲလမ်း တဲ့အတွက်အနှစ်သာရ မဟုတ်တာတွေကို တကဲ့အနှစ်သာ ရတွေရယ်လို့ ထင်နေတာပေါ့၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ထင်မြင်တဲ့အတိုင်း အနှစ်သာရမဟုတ် အကာအတိသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အတ္တ မမှန်-အနတ္တကေနာသာ ဖြစ်ကြောင်းကို သည်လိုဆင်ခြင်ကြ ရမယ်။

ခန္ဓာငါးရပ်ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့၏အစုံအပုံကြီးဖြစ်တဲ့ ဤကိုယ်ကြီးဖြင့်သတ္တဝါလုပ်၍လာကြရတာဘယ်ကလောက် ကြာပြီရယ်လို့မည်သူမျှမပြောနိုင်ကြဘူး၊ သို့ကလောက်ကြာ မြင့်စွာပြုလုပ်၍လာတဲ့ ဤကိုယ်ကြီးဟာ တကယ်လို့အနှစ် သာရရှိရှိနှင့်ခိုင်မြဲပါမှုကား အားကိုးလောက်ဘွယ် တစုံ တခုကို ရလောက်သင့်ပြီ၊ ခဏခဏ ပဋိသန္ဓေ နေရတာ ပျင်းစရာကောင်းပါတယ်၊ ခဏခဏအိုရတာ ပြီးငွေ့စရာ ကောင်းပါတယ်၊ ခဏခဏ နာရတာ လွန်စွာ ဆင်းရဲပါ တယ်၊ ခဏခဏ သေရတာ အလွန် စက်ဆုပ်စရာ ကောင်း ပါတယ်။

သည်လိုသံသရာဒုက္ခမျိုးတွေကို ပယ်ရှားပြီး အေးအေး သာသာ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲနေစမ်းပါမယ်လို့ ကြံစည်အားထုတ်ပြီး နေကြည့်စမ်းပါ၊ ထင်တဲ့အတိုင်း မပေါက်တာအမှန်ပါတဲ့၊ သံသရာဒုက္ခတာကြီးကိုဘယ်ဘဝမှာမှမလွန်ဆန်နိုင်ကြဘူး၊ လွန်ဆန်နိုင်ပါရိုးလား၊ ငါငါရယ်လို့ စွဲလမ်းနေတဲ့ ကိုယ် ကြီးက အနှစ်သာရရှိတာမှ-မဟုတ်ဘဲကိုး၊ သံသရာထဲမှာဖြစ် နေရတဲ့အခါ သံသရာ ဒုက္ခတာကို ဘယ်သူဘယ်ဝါမှ မလွန် ဆန်နိုင်ဘူး၊ သံသရာဒုက္ခဆိုတာက ဘယ်သူ့ကိုမှ မျက် နှာသာ ပေးတာမဟုတ်၊ သံသရာကြီးကို အရောဝင်လို့

ရတနာမျိုးမဟုတ်၊ လောကီ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုလျှင် တခုသော မြို့ထဲမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့ပါလျှင် မြို့နှင့်အကျွမ်းဝင်ပြီး မြို့၏စရိုက်ဝသီကို နားလည်နိုင်တယ်။ ထိုမြို့မှာနေထိုင်ကြတဲ့ မြို့သူမြို့သားတွေနှင့် မျက်နှာသိတွေဖြစ်၍ အရောတဝင်နှင့်ညှာသင့်တဲ့နေရာမှာ ညှာတာထောက်ထားခြင်းကို ခံရတယ်။

သံသရာကြီး ဆိုတာက သည်လိုမဟုတ်ဘူး၊ အနန္တသတ္တဝါတွေဟာ သံသရာဆိုတဲ့ မြို့တော်ကြီးထဲမှာ နေထိုင်လာလိုက်ကြတာ အစမထင်အောင် ကြာခြင်းကြီးကြာကုန်ကြပြီ။ သို့ပင်ကြာသော်လည်း သံသရာဓမ္မတာတွေနှင့် အရောတဝင်ချစ်ခင်ကာ မျက်နှာသိ မိတ်ဟောင်းကြီးဖြစ်ပြီ။ ထိုသံသရာဓမ္မတာတို့၏ ညှာတာခြင်းများကို တခါတလေခံရဘို့သင့်တယ် မဟုတ်လား၊ သည်လိုမဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်ကလောက်ပင် သံသရာမြို့တော်ကြီးထဲမှာ ကြာအောင်နေ၍ သတ္တဝါလက်ဟောင်းကြီးတွေ၊ မျက်နှာသိကြီးတွေဖြစ်၍ နေသော်လည်း တခါတလေကလေးမျှ ညှာတာထောက်ထားခြင်းကို ခံရလိမ့်မယ်လို့ မထင်စားပါနှင့်။ သူ့ဓမ္မတာအတိုင်း စီရင်လိုက်တာချည်းဘဲ။ သံသရာ ဓမ္မတာဆိုတဲ့ လက်ရိုးအချက်ကြီးတွေက အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အဖန်ဖန်အိုရခြင်း၊ အဖန်ဖန်နာရခြင်း၊ အဖန်ဖန်သေရခြင်းဆိုတဲ့ အချက်ကြီးများပေပေါ့။

သံသရာရုံးတော်ကြီး၏ စီရင်ထုံး ဥပဒေတော်ကြီးဟာ အလွန်တရာဖြောင့်မှန်တရားတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှ မျက်နှာမလိုက်ဘူး၊ မျက်နှာလိုက်ပြီး သံသရာဓမ္မတာက လက်လျှော့နိုင်ပါရိုးလား၊ သတ္တဝါကောင်တွေ လုပ်နေကြတဲ့

ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်၊ ပရမတ်ခန္ဓာတွေက အနှစ်သာရရှိ တာမှမဟုတ်ဘဲကိုး၊ ပဋိသန္ဓေမနေရတဲ့ ခန္ဓာမျိုး၊ မအိုရတဲ့ ခန္ဓာမျိုး၊ မနာရတဲ့ခန္ဓာမျိုး၊ မသေရတဲ့ ခန္ဓာမျိုးတွေသာ ဖြစ်နေခဲ့ပါလျှင် သံသရာ့ဓမ္မတာကြီးတွေဟာ အနားကို တောင်သီဝံကြမ္မာမဟုတ်ဘူး၊ သတ္တဝါခေါ်တဲ့ကိုယ်ခန္ဓာကြီး တွေဟာက အနှစ်သာရမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဘယ်လိုပင် ဖြစ်သော်လဲ တဒေတ္တ-တဇဏကလေးဘဲ၊ အတန်ကြာလျှင် အနှစ်သာရမရှိတဲ့ သဘောအတိုင်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက် သွားကြကုန်တယ်။

မြက်ပင်ဥပမာ

လောကမှာ အနှစ်သာရရှိတဲ့ မန်ကျည်းပင်-ပိတောက် ပင်-ကျွန်းပင် အစရှိတဲ့သစ်ကြီးမျိုးတွေရှိကြတယ်၊ သို့ကလို အနှစ်သာရရှိတဲ့သစ်ပင်ကြီးမျိုးတွေဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်တံ့ကာကြီးပွား၍ မားမားမတ်မတ်ကြီးတွေ တည်နေ နိုင်ကြတယ် တည်နိုင်ကြတယ်၊ မိုဃ်းရွာတဲ့အခါမှာမှ ပြုံး ကနဲထ၍ပေါက်ကြတဲ့ မြက်ပင်၊ စပါးပင် အစရှိတဲ့ အပင် ကလေးများဟာ အနှစ်သာရ မရှိကြတဲ့အတွက် အတန် ကလေး ကြာလျှင် မတ်မတ်မားမား တည်တံ့နိုင်တဲ့သဘော မရှိဘဲယိုင်လဲခွေပြော့ကာပျက်စီးပျောက်ဆုံးကုန်ကြတယ်။

နှိုင်းယှဉ်ပြချက်

အဲ-သည် ဥပမာအတိုင်း သတ္တဝါလုပ်နေကြတဲ့ ကိုယ် တွေဟာ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ မြက်ပင်ကလေးတွေလို၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အစရှိတဲ့အကြောင်း များကြောင့် ဘွားကနဲ- ဖြစ်ပေါ်ထူထောင်လာကြပြီး အတန်ကလေး

ကြာလျှင်၊ အနှစ်မရှိတဲ့ ဓမ္မတာအတိုင်း ပျက်စီးပျောက်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ကြတော့တာဘဲမဟုတ်လား။ သို့ကလို့ အတည် အခိုင်ရယ်လို့ ဘယ်တော့ကမှ မရဘူးကြဘဲ ခေတ္တကလေး ကိုယ်ရောင်ပြကာ ဖြစ်ပေါ်ကြပြီး ပြုံးကနဲ ပျက်စီးကုန်ကြတာ အနှစ်သာရမရှိတာကြောင့်ဘဲလို့ အမြဲ ဆင်ခြင်ကြရမယ်။

မြက်ပင်၊ စပါးပင်တွေဟာ နှစ်ပေါင်း မည်မျှလောက် ရှည်ကြာအောင်တည်ပါတယ်၊ ခိုင်ခံ့ပါတယ်လို့ များ ဆိုနိုင်ကြရဲ့လား။ ဘယ်မှာဆိုနိုင်မလဲ အနှစ်သာရရှိတဲ့ အပင်မျိုးမှ မဟုတ်ဘဲကိုး၊ အနန္တသံသရာမှာခန္ဓာကိုယ်တွေဖြစ်ဖြစ် သမျှကို စုဆောင်း၍ ထားလိုက်မယ်ဆိုပါလျှင် အဇဇာကသ ခေါ်တဲ့ ကောင်းကင်ကြီးတောင်မဆန့်နိုင်ဘူး။ တကိုယ်လုံးကိုမပြောပါနှင့်အုံးတော့၊ သတ္တဝါတဦးတယောက်၏ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သံသရာမှာ တဘဝတွင်တခါ သတ္တဝါ၏ အမွှေးတပင်တပင်ကို ယူပြီး စုဆောင်းထားခဲ့မယ်လို့ ဆိုပါလျှင် မဟာမြင်းမိုရ်တောင်ကြီးပေါင်း တသိန်းစာလောက်မက အောင်များပြားပေလိမ့်မယ်။

သို့ကလောက်များပြားတဲ့ ဘဝခန္ဓာတွေထဲမှာ ဘယ်ဘဝခန္ဓာတခုမျှ အမြဲတည်နေရစ်တယ်လို့ ရှိဘူးသလဲ၊ ပျက်မြဲ ဓမ္မတာ၊ ပျောက်မြဲဓမ္မတာအတိုင်း အမွှေ အစ ရှာမရအောင်ပျောက်ပျက်ကုန်တာပေါ့။ နောင်အနာဂတ် သံသရာမှာလဲ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံတဲ့သတ္တဝါဖြစ်ရလိမ့်အုံးမယ်၊ အနှစ်သာရနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို ရရှိလိမ့်အုံးမယ်လို့ များ ဘယ်တော့မှ မထင်စားလေနှင့်၊ ခန္ဓာဆိုတာ အတိတ်၊

ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်ဆိုတဲ့ ကာလသုံးပါးမှာ ထူးခြားနား
တသားထဲ တထေဝထဲ တမျိုးထဲချည်းပါတဲ့။

ဘယ်အတွက်ကြောင့် သို့ကလို့-မခိုင် မမြဲခြင်း တွေသာ
ဖြစ်နေရပါသလဲလို့ ဆိုလျှင်၊ ကိုယ်ခန္ဓာလုပ်ထားတဲ့ ခန္ဓာ
ငါးပါးတွေက ဘယ်တော့မှ အနှစ်သာရရှိတဲ့ သဘောမျိုး
မဟုတ်လို့တဲ့။ တကယ်လို့ ခန္ဓာငါးပါးတွေဟာ အနှစ်
သာရနှင့် ပြည့်စုံခဲ့ပါလျှင် သတ္တဝါထင်မှတ်နေတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ
တွေဟာ ခိုင်မြဲတည်တံ့ နေကြ ပေလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ခန္ဓာ
တွေဟာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့
သံသရာ့ဓမ္မတာ သဘောကြီး လေးချက်ကို လွန်မြောက်၍
မောက်မောက်မားမားကြီးတွေသာ တည်တံ့နေကြမယ်လို့
ဆိုလျှင် အတ္တအမှန်ဘဲ၊ သတ္တဝါအမှန်ဘဲ၊ စွဲချင်လျှင် စွဲ
လမ်းထိုက်စရာရှိပါသေးရဲ့။

သည်လိုမှ တည်တံ့ခိုင်မြဲနေတာမဟုတ်ပါဘဲကိုး။ အတ္တ
ဆိုလောက်စရာ အနှစ်သာရ၊ သတ္တဝါဆိုလောက်စရာအနှစ်
သာရဘယ်မှာရှာတွေ့လို့ ရနိုင်ပါတော့မလဲ။ အဲ-သို့ကြောင့်
အသာရကဋ္ဌေနအနတ္တာ.....ရယ်လို့ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီး
များ-မိန့်ဆိုတော်မူကြတာပေါ့။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်
အမြဲနေနိုင်သည့်အဖြစ်၊ အနှစ်သာရ-မြို့မျှမရှိခြင်း သဘော
အားဖြင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်ကုန်၏။

ရှင်ခန္ဓာ၌အနှစ်သာရမရှိပုံ

အဲ-ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အနှစ်သာရမရှိပုံကို စစ်တမ်း
ထုတ်ကြအုံးစို့။

ရုပ်ခန္ဓာတပါး၊ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးရယ်လို့ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ
ငါးပါးရှိခဲ့ရာ ရုပ်ခန္ဓာမှာ အနှစ်သာရရှိပါတယ်လို့ ဆို
မလား။ ရုပ်ခန္ဓာတို့တွင် မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါးကို စစ်
ဆေးရလိမ့်မယ်။

၁။ ပထဝီဓာတ်ဆိုတာ ခက်မာ၊ နူးညံ့ခြင်း သဘော
မျှသာရှိတယ်။ အနှစ်သာရဆိုတဲ့ ခိုင်မြဲမှု ဆိုတာ
အငွေ့အသက်မျှမပါဘူး။

၂။ အာပေါဓာတ်ဆိုတာ ဖွဲ့စည်း၊ ယိုစီးခြင်း သဘော
မျှသာရှိတယ်။ အနှစ်သာရခေါ်လောက်တဲ့ ခိုင်မြဲ
မှုဆိုတာ အငွေ့အသက်မျှမပါဘူး။

၃။ တေဇောဓာတ်ဆိုတာ ပူခြင်း၊ လောင်မြိုက်ခြင်း
သဘောမျှသာရှိတယ်။ အနှစ်ဆိုလောက်စရာ ခိုင်
မြဲမှုသဘောဆို၍ အငွေ့အသက်မျှမပါဘူး။

၄။ ဝါယောဓာတ်ဆိုတာ လှုပ်ရှားမှု၊ ယိမ်းနွဲ့မှု သ
ဘောမျှသာရှိတယ်။ အနှစ်ပြောလောက်စရာ ခိုင်
မြဲမှုသဘောဆို၍ အငွေ့အသက်မျှမပါဘူး။

မဟာဘုတ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အမှီတကဲ သတိပြုနေ
ရတဲ့ ဥပါဒါ ရုပ်ကလေးတွေမှာတော့ အခိုင်အမြဲဆိုစရာ
အနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့လောက်မျှမပါပါဘူး။ အလွန်တန်
ခိုးကြီးတဲ့ မဟာဘုတ်ဓာတ်ကြီးတွေမှာမှ အနှစ်သာရ သ
ဘောမရှိပါဘဲနှင့် ဥပါဒါ ရုပ်သေးကလေးတွေမှာ အနှစ်
သာရသဘော ပါသို့ဟာ ပါစင်အောင်ဝေးနေရောမဟုတ်
လား။ အဲ-သို့ကလို့ ရုပ်ခန္ဓာတို့မှာမူလသဘောရင်းအားဖြင့်
အနှစ်သာရမရှိဘဲ အသာရကဋ္ဌသဘော သက်သက်မျှ ဖြစ်
ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး စဉ်းစားကြရမယ်။

အကြောင်းအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ

ဖြစ်ပုံအကြောင်းအားဖြင့် အနှစ်သာရရှိလိမ့်မလားလို့ များ စဉ်းစားကြအုံးစို့။

ရုပ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ဟာကံ၊စိတ်၊ဥတု၊အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းလေးပါးတွင် တပါးပါးကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ကြတယ်။ ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတွေက အနှစ်သာရရှိသလား၊ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းတွေဟာ ဘာမျှ အနှစ်သာရမရှိဘူး၊ကံ၊စိတ်၊ဥတု၊အာဟာရတွေဆိုတာလဲ ခန္ဓာငါးပါးထဲမှ မလွတ်ကြ၍ သူတို့လဲအနှစ်မပါတဲ့ အကာအတိ သဘောတွေပါဘဲ။ ဖြစ်ပေါ်ရန် ထူထောင်တဲ့အကြောင်းတွေကိုက အနှစ်သာရမရှိပါတဲနှင့် အကျိုးဖြစ်တဲ့ မဟာဘုတ်တွေမှာ ဘယ်မှာအနှစ်သာရရှိနိုင်ပါမလဲ၊ အကြောင်းတွေကလဲမခိုင်မြဲ၊ အကျိုးတွေကလဲမခိုင်မြဲ၊ အနှစ်မဲ့ချင်းဒွန်တွဲနေတဲ့သဘောမျှပါဘဲ။

သဘောအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ

ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့နောက် တည်နေပုံ သဘောအားဖြင့် အနှစ်သာရများရှိလိမ့်မလားလို့ စဉ်းစားကြအုံးစို့။

ဖြစ်ပေါ်ပြီး ဌီ၊အနေအားဖြင့် တည်ရှိတဲ့ ရုပ်ကလာပ်တခုတခုဟာ ပမာဏမပြုနိုင်အောင် သေးငယ် မှန်မွှားတယ်။ ဘယ်လောက်ရှိတယ်လို့မှ ဥပမာမပြုနိုင်ဘူး၊ သို့ကလောက်သေးသိမ်မှန်မွှားတဲ့ ရုပ်ကလာပ်ကလေးမှာအနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့မျှရှိနိုင်ပါတော့မလား၊ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါ ဌီ၊အနေအားဖြင့် ခေတ္တကလေးတည်တံ့ကာ ကိုယ်ရောင်ပြုပြီး မြိုးကနဲ ချုပ်ကွယ်သွားကုန်ကြတော့တာဘဲ။ ရုပ်တို့၏

အသက်ဟာ စိတ္တက္ခဏပေါင်း ၁၇-ချက်စာလောက် ရှိ
 တယ်လို့ ကျမ်းဂန်တို့မှာ ပြဆိုတော်မူကြတယ်။ စိတ္တက္ခဏ
 ၁၇-ချက်ဆိုတာ ဘယ်ကလောက်ကြာတယ်လို့ ဥပမာ မ
 ပြနိုင်ဘူး။ လက်ပစ်တတွက်၊ လျှပ်တပြက်မှာ စိတ္တက္ခဏ
 ပေါင်း ကုဋေတသိန်းဖြစ်တယ်။ ကုဋေတသိန်း ချုပ်တယ်
 ဆိုတော့ စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက် စာကလေးမှာ ဘယ်က
 လောက်ကြာတယ်လို့ ဥပမာပြနိုင်ပါအုံးမလား။ အဲ-သို့
 ကလို ဖြစ်ဆဲ-အနေအားဖြင့်လဲ အနှစ်သာရမရှိပုံ၊ ကိုယ်
 ရောင်ပြကာ တည်တံ့ဆဲအသက်အားဖြင့်လဲ အနှစ်သာရ
 မရှိပုံများကို စူးစူးစိုက်စိုက် ထိုက်ထိုက်-လျှောက်လျှောက်
 သဘောပေါက်အောင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြပေတော့။

မှီရာအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ

တည်ရာ မှီရာအားဖြင့် အနှစ်သာရ ရှိလိမ့်မလားလို့
 စဉ်းစားကြအုံးစို့။

မဟာဘူတဓာတ်ကြီးလေးပါးဆိုတာ တစုံတရာ အနှစ်
 သာရရှိတဲ့ဝတ္ထုပေါ်မှာ တည်နေကြတာမဟုတ်ဘူး။ သတ္တ
 ဝါပေါ်မှာ တည်နေကြတာလဲမဟုတ်ဘူး။ စင်စစ်အားဖြင့်
 ဆိုတော့- မဟာဘူတအချင်းချင်းတို့ အပေါ်မှာသာ သဟ
 ဇာတသတ္တိသဘော၊ အညမညသတ္တိသဘော၊ နိဿယသတ္တိ
 သဘောအားဖြင့် တည်နေကြတယ်။

အဲ-သို့ကြောင့်-

ကော် မဟာဘူတံ ပဋိစ္စ တယော မဟာဘူတာ၊
 တယော မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ ဧကော မဟာဘူ
 တော။

အစရှိသည်ဖြင့် ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကြီးမှာ မဟာဘုတ်တို့၏ တည်ပုံ မှီပုံကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တာပေါ့။ မဟာဘုတ်တွေဟာ မစွမ်းသန်တဲ့သူအချင်းချင်း မှီတွယ်အားကိုး၍နေကြတာလို အနှစ်သာရမရှိတဲ့ဓာတ်အချင်းချင်း မှီတွယ်နေရတဲ့အတွက် မှီရာကလဲအနှစ်မရှိ၊ မှီတာကလဲအနှစ်မရှိ၊ အနှစ် မရှိသမားချင်း ဒွန်တွဲနေကြတဲ့ အသာရ သဘော သက်သက်သာဖြစ်ကြတယ်။ အဲ-သို့ကလို တည်ရာမှီရာအားဖြင့် အနှစ်မရှိပုံများကိုလဲ နက်နက်ကြီး စဉ်းစားလို့ကြည့်ကြပေတော့။

ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း တနည်းနည်းနှင့်မျှ အနှစ်သာရတွေအောင် ရှာဖွေလို့မရနိုင်တဲ့ ရုပ်ခန္ဓာတွေဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် မဟာဘုတ်ရုပ်ကလာပ်တွေ ဘယ်မျှလောက်အစိုအခဲ ကြီးကျယ်အောင် စုပေါင်းနေကြသော်လဲ အဆုံးတရက်မှာ အနှစ်သာရမရှိတဲ့သဘောအတိုင်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့သာ ရောက်ကြကုန်တာပေါ့။ ဤကမ္ဘာပေါ်မှာ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုတွေမှန်သမျှ အနှစ်သာရမရှိတာချင်းဒွန်တွဲကာ စုခဲနေကြတဲ့အတွက်ကြောင့် အဆုံးတရက်မှာ အမွေအစ ရှာမရအောင် ပျက်စီးကြရမှာ အမှန်တဲ့။ မူရင်းသဘောကိုက အနှစ်သာရမရှိတာကိုး၊ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှ အနှစ်သာရ ရှိအောင် ပြုပြင် ဖန်ဆင်းလို့ရနိုင်ပမယ် ကုန်ကုန် ပြောပါတော့မယ်လေ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသောင်း စည်းဝေးပြီးပထဝီဓာတ်ကလေး တခုကို အနှစ်သာရ ရှိလာအောင် စွမ်းဆောင်ပြုပြင်တော်မူနိုင်ကြဘူး၊ ပရမတ္ထဓမ္မတွေအပေါ်မှာ

ဘယ်သူမှ ဆရာမလုပ်နိုင်ကြောင်းများကိုလဲ ထင်ရှားစွာ သဘောပေါက်ကြရမယ်။

နာမ်ခန္ဓာ၌အနှစ်သာရမရှိပုံ

ကဲ-ရုပ်ခန္ဓာမှာ အနှစ်သာရရှာမတွေ့လို့ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးမှာ အနှစ်သာရကလေးများ ရှိကောင်းရှိလိမ့်အုံး မလားလို့ စဉ်းစားဉာဏ်ထုတ်ကြအုံးမလား၊ ဘယ်လိုမှ မစဉ်းစားကြနှင့်တော့၊ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးမှာလဲ အနှစ် သာရဆို၍ အငွေ့အသက်မျှမရှိဘူး၊ နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးတို့ အထဲမှာ အနှစ်သာရ ရှာစမ်းကြစို့။

- (က) ဝေဒနာက္ခန္ဓာဆိုတာကခံစားမှုသဘောကလေး မျှသာရှိတယ်၊ အနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့မျှ မသန်း ပါဘူး။
- (ခ) သညာက္ခန္ဓာဆိုတာက မှတ်သားမှုကလေးသာ ရှိတယ်၊ အနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့မျှ မသန်းပါဘူး။
- (ဂ) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဆိုတာက ပြုပြင် စေ့ဆော်မှု သဘောကလေးမျှသာရှိတယ်၊ အနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့မျှ မသန်းပါဘူး။
- (ဃ) ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုတာက သိခြင်း သဘောက လေးမျှသာရှိတယ်၊ အနှစ်သာရဟူ၍ မြို့ငွေ့မျှ မသန်းပါဘူး။

အစိုင်းအခဲ ထင်မြင်အောင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ ရှိကြတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာမှာမှ အနှစ်သာရမရှိပါဘဲ အစိုင်းအခဲ မထင်ရှား တဲ့နာမ်ခန္ဓာတွေမှာတော့ အနှစ်သာရရှိဘို့ရာ သာလို့ပင် ဝေးတော့မပေါ့။

သဘောအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ

ဖြစ်ပုံသဘောအားဖြင့် အနှစ်သာရ ရှိနိုင်အုံးမလား
 လို့ စဉ်းစားလျှင် နာမ်ခန္ဓာတွေဆိုတာ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်-ဆို
 တဲ့ခဏငယ် သုံးချက်စာကလေးလောက်သာ အသက်ရှိကြ
 တယ်။ ရူပက္ခန္ဓာလောက်မျှ အသက်ရှည်ကြာခြင်း မရှိဘူး။
 ရုပ်ခန္ဓာ၏ဋီကိုမျှ ဘယ်လောက်ကြာမြင့် ယ်လို့ ပမာဏ
 မပြနိုင်ပါဘဲနှင့် နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အသက်ပမာဏကို ဘယ်မှာ
 ပြနိုင်ပါတော့မလဲ။ နာမ်ခန္ဓာတွေထက် အဖြစ်အပျက်လျှင်
 မြန်တဲ့သဘောဟာ ဘယ်အခါ- ဘယ်ကမ္ဘာမှာမှ မရှိနိုင်
 တော့ဘူးလို့ အမြဲမှတ်ထားကြပေတော့။ လက်ပစ်တတုတ်
 လျှပ်တပြက် အတွင်းမှာ နာမ်ခန္ဓာပေါင်း ကုဋေတသိန်းဖြစ်
 နိုင်-ချုပ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ စကားကိုလဲ လက်ကိုင် ထားကြရ
 မယ်။ သို့ကလိုလျှင် မြန်တဲ့ နာမ်ခန္ဓာတွေမှာ အနှစ်ဆိုစရာ
 ဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါတော့မလဲ။

မှီရာအားဖြင့် အနှစ်သာရမရှိပုံ

တည်ရာ မှီရာသဘောအားဖြင့် အနှစ်သာရရှိနိုင်အုံး
 မလားလို့ စဉ်းစားဘို့ရှိသေးတယ်။ နာမ်ခန္ဓာတို့၏ တည်ရာ
 မှီရာဆိုတာ- နိဿယသဘောအားဖြင့် ဝတ္ထုရုပ်တွေအပေါ်
 မှာ တည်ကြတယ်။ သဟဇာတ, သမ္ပယုတ္တသဘောအားဖြင့်
 နာမ်ခန္ဓာအချင်းချင်းတွေအပေါ်မှာ တည်ကြတယ်။ ဝတ္ထု
 ရုပ်တွေဆိုတာလဲ ခိုင်မြဲတဲ့ အနှစ်သာရမရှိ။ နာမ်ခန္ဓာ
 အချင်းချင်းတွေဆိုတာလဲ ခိုင်မြဲတဲ့ အနှစ်သာရမရှိ။ အဲ-သည်
 လိုဖြစ်တော့ အနှစ်မရှိတဲ့အပေါ်မှာ အနှစ်မရှိတာတွေ
 မှီတွယ်ပြီး ဒွန်တွဲကာ ဖြစ်ပွားနေတာဘဲလို့ ဆိုရမှာအမှန်ဘဲ

မဟုတ်လား၊ အဲ-သို့ကြောင့် မှီရာသဘောအားဖြင့်လဲ နာမ် ခန္ဓာတွေဟာ ဘာမျှအနှစ်သာရမရှိဘူးလို့ အမြဲမှတ်ကြ ရမယ်။

နာမ်ခန္ဓာတွေမှာ အဖြစ်အချုပ် မြန်လွန်းတဲ့ အတွက် အစိုင်းအခဲ သဘောပေါ်အောင်မျှ ကိုယ်ရောင်မပြနိုင်ရှာ ကြဘူး၊ အနန္တရပစ္စည်းဖြင့် တခုပြီးမှတခု ဖြစ်ပေါ်ကြတဲ့ အတွက်ကြောင့်လဲ အစိုင်းအခဲသဘောသို့ မရောက်နိုင်ရှာ ကြဘူး။

ရုပ်ခန္ဓာတွေဆိုတာကတော့ နာမ်တွေထက် အသက် ရှည်ကြတယ်၊ ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ တခုမချုပ်ခင် တခုက ထပ်ဖြစ်နိုင်ကြတယ်၊ အဲ-သို့ကြောင့် အစိုင်းအခဲသဘော အားဖြင့် ကိုယ်ရောင်ပြနိုင်ကြသပေါ့၊ အနှစ်မရှိတဲ့တောမှာ ကြက်ဆူပင်မင်းမူဆိုတဲ့စကားလို ရုပ်ခန္ဓာတွေက အနှစ် သာရမရှိသော်လဲ သူတို့လောက်မျှ အသက်မရှည်ရှာကြ တဲ့ နာမ်ခန္ဓာတွေအပေါ်မှာ လူမော်လုပ်ပြီး မင်းမူနေကြ တာပေါ့လေ။

နာမ်ခန္ဓာအနှစ်သာရမရှိပုံတနည်း

နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အနှစ်သာရ မရှိပုံတွေကို အဓိပ္ပာယ် တနည်းဖြင့် ဟောကိန်းထုတ်ကြအုံးစို့ရဲ့။

ခံစားခြင်းဆိုတဲ့ဝေဒနာဓာတ်ဟာ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ အတွက် ခဏကလေးနှင့်ဖြစ်ပြီး ခဏကလေးနှင့် ပျက်သွား တယ်၊ ခံစားတဲ့အခိုက်ကလေးမှာသာ ခံစားခြင်းသဘော ရိပ်ခဲထင်ရှားသွားတယ်၊ ချုပ်ဆုံးသွားတဲ့နောက် မကျန် ရစ်ဘဲ အဆုံးစွန်ပျောက်သွား ကုန်တော့တာဘဲ၊ အဲ-သို့

အနတ္တဗျူဟာ

ကြောင့် သတ္တဝါအနန္တတွေဟာ အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် ခံစားလိုက်ကြတဲ့ ဝေဒနာတွေ အသင်္ချေနှင့် အနန္တော ပြောလို့ မဆုံးနိုင်ဘူးမဟုတ်လား၊ သည်တဘဝမှာ ခံစားကြတာ မဟုတ်၊ ဘဝပေါင်းများစွာတွေက ခံစားလိုက်ကြတဲ့ ဝေဒနာတွေကိုလဲ ပြန်လို့ စဉ်းစားလိုက်ကြစမ်းပါအုံး၊ သည်လို ခံစားလိုက်တဲ့ ဝေဒနာတွေဟာ ဘယ်မှာရှာတွေ့စုံစမ်းလို့ ရသေးသလဲ၊ ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရသလဲ ဆိုတော့- အနှစ်သာရမရှိတဲ့အတွက် ဖြစ်ပြီးပျက်ကုန်လို့ ပေါ့။

သည်လိုဖြစ်နေတာကို ခံစားခြင်းကိစ္စအတွက်လိုက်စားလို့ စခန်းသတ်နိုင်အုံးတော့မလား၊ ခံစားလို့ မဝနိုင်၊ ခံစားပြီး ခံစားချင်လျက်နှင့်သာ နေ့ရက်ရှိသမျှနေထိုင်ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ နာမ်ဓာတ်ဟာ အနှစ်သာရရှိလို့ တဘဝလောက် ခံစားပြီး ပြဒါးသေတယ်ဆိုတာလို သိဒ္ဓိဓာတ်ကိုရပါလျှင် ဘယ်မှာအဖန်ဖန်ခံစားဘို့ အလုပ်ကို လုပ်နေဘွယ် ရှိပါအုံးတော့မလဲ။

သညာက္ခန္ဓာတွေမှာလဲ မှတ်လိုက်ရတဲ့ အမှတ်အသားတွေ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းက မှတ်သားလာလိုက်ရတဲ့ အမှတ်အသားတွေ ဘယ်မှာ အဖတ်တင်တယ်လို့ ရှိသလဲ၊ ဟိုဘဝလဲမှတ်၊ သည်ဘဝလဲမှတ်၊ နောင်ဘဝလဲမှတ်၊ မှတ်လို့ ကိစ္စမတုံးနိုင်ဘူး၊ ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရသလဲဆိုတော့- သညာက္ခန္ဓာက အနှစ်သာရနှင့် ခိုင်မြဲတဲ့ သဘောမဟုတ်လို့- မှတ်သားပြီး ပျက်စီး ပျောက်ကွယ် ကုန်ကြတယ်၊ အဲ-သို့ကြောင့် အမှတ် သညာတွေဟာ အဖတ်မတင်နိုင် အောင်ရှိနေတာပေါ့။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှာလဲ ပြုပြင်လိုက်ရတဲ့ အပြုပြင်မျိုးတွေ၊
 လိုချင်လိုက်ရတဲ့ အလိုချင်မျိုးတွေ လက်ဖျားဝေနေတာဘဲ
 မဟုတ်လား၊ သည်လိုပြုပြင်စေ့ဆော်ရတဲ့ ကိုယ်အမူအရာ
 တွေ၊ နှုတ်အမူအရာတွေ၊ စိတ်အမူအရာတွေဟာ ဘယ်မှာ
 ရှာတွေ့လို့ရနိုင်သလဲ၊ ဘဝတိုင်းက ပြုလုပ်ခဲ့ရတဲ့ သင်္ခါ
 ရက္ခန္ဓာတွေများကို စဉ်းစားလို့ ကြည့်လိုက် ကြစမ်းပါ။
 ဥပမာ-ကုသိုလ်ကံတခုကို ပြုပြင်လိုက်တဲ့အတွက် မပျက်မ
 စီးနိုင်အောင် အကျိုးပေးနေမယ်ဆိုလျှင် ထိုကဲ့သို့သော
 ကုသိုလ်မျိုးကို ထပ်ခါ-ထပ်ခါ ဘယ်မှာပြုလုပ်သို့မှီပါတော့
 မလဲ၊ ယခုတော့ ပြုလုပ်လိုက်ရတဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေ ရှေးဘဝ
 ဟောင်းကလဲပြုပြီး၊ ယခုဘဝမှာလဲပြုဆဲ၊ နောင်ဘဝမှာလဲ
 ပြုရလတုံး၊ ဖတ်ဖတ်သာမောပါရော အတောသတ်ဘို့လမ်း
 မရှိပါဘူး၊ အဲ-သို့ကလို ဖြစ်ရတာ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆို
 တော့- သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေက အနှစ်သာရမရှိလို့ ခဏက
 လေးနှင့်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ဆုံး ချုပ်ကွယ်ကုန်ကြတယ်၊ အဲ-
 သို့ကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွေဟာ ဘယ်လိုပင်ပြုပြု ဘာတခု
 မှအဖတ်မတင်ဘဲ ပြုပြင်မြဲ ပြုပြင်နေကြရတာပေါ့။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှာလဲ သိလိုက်ရတဲ့ အသိတွေ ကမ္ဘာ
 အသင်္ချေမဆုံးနိုင်အောင်ဘဲ မဟုတ်လား၊ ဟိုဘဝမှာလဲ သိ
 အောင်ပြုရ၊ သည်ဘဝမှာလဲ သိအောင်ပြုရ၊ နောင်ဘဝမှာ
 လဲ သိအောင်ပြုကြရလိမ့်မယ်၊ သိလို့ ဘဲကိစ္စမတုံးနိုင်ဘူး၊
 မီးခိုးမဆုံး မိုဟ်းမဆုံးဖြစ်နေတာပေါ့၊ ဘာကြောင့် သည်
 လိုဖြစ်ရသလဲလို့ ဆိုတော့- ဝိညာဏက္ခန္ဓာတွေက အနှစ်
 သာရမရှိဘဲကိုး၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်စီး ကွယ်ပျောက်ကုန်တာပေါ့၊
 သည်တော့ ဘယ်မှာ အဖတ်တင်နိုင်ပါ့မလဲ၊ တသိထဲသိ

အောင် လုပ်နေကြရတာပေါ့၊ သည်ဘဝကသိသမျှတွေဟာ နောင်ဘဝကျတော့ ပါမသွားတော့ဘူး၊ အသစ်တဖန်သိ အောင်ဟာ ထူထောင်၍ ကြီးစားကြရလိမ့်မယ်၊ အဲ-သို့က လို ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း နာမ်ခန္ဓာတွေ၏ အနှစ်သာရမရှိပုံ များကိုလဲ ထင်ရှားစွာ နှလုံးသွင်းကြရမယ်။

ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အနှစ်သာရ မရှိပုံများကိုလဲ- ခန္ဓာဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်ကြီးမှာ—

- ၁။ ရူပက္ခန္ဓာက ရေမြှုပ်ခဲကြီးနှင့် တူတယ်။
- ၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက မိုဃ်းရွာတဲ့အခါ ရေပြင်မှာပေါ် တက်တဲ့ ရေပွက်ကလေးတွေ များနှင့်တူတယ်။
- ၃။ သညာက္ခန္ဓာက တံလျှပ်တွေနှင့် တူတယ်။
- ၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက အနှစ်မပါ ဗလာသုဉ်းတဲ့ငှက်ပျော တုံးကြီးတွေနှင့် တူတယ်။
- ၅။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာက မျက်လှည့်ဆရာတွေလိမ်လည်၍ ပြတဲ့မျက်လှည့်ရုပ်တွေနှင့်တူတယ်- လို့ရှင်တော်ဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့ပေတယ်။

အဲ-သည်လိုပြဆိုအပ်တဲ့ ဥပမာတွေဟာ စင်စစ်မှာတော့ အနှစ်သာရ မရှိပုံတွေကို ပြဆိုတော်မူတာဘဲ မဟုတ်လား၊ မြစ်ထဲမှာပျောလာတဲ့ ရေမြှုပ်အစိုင်အခဲကြီးတွေမှာ အနှစ် သာရရှိကောင်း ရရှိလိမ့်မလားလို့ ရှာလျှင် ကမ္ဘာကုန်ဆုံး သော်လဲ အနှစ်တွေလိမ့်မယ် မဟုတ်ဘူး၊ အနှစ်တွေနိုင်ပါ မလား၊ မူလရင်းကိုယ်ကအနှစ်သာရရှိတဲ့အမျိုးမှ မဟုတ်ဘဲ ကိုး၊ ရေမြှုပ်စိုင်ခဲကြီးတွေကို များစွာစုဆောင်းပြီးကျောင်း

ဆောက်ဘို့၊ အိမ်ဆောက်ဘို့၊ ခြံကာဘို့၊ မီးဆိုက်ဘို့၊ အရုပ်ထု
ဘို့၊ ပန်းထုဘို့မှစ၍ အသုံးချစရာတနေရာကမှ အသုံးကျလိမ့်
မယ်မဟုတ်ဘူး။

နှိုင်းယှဉ်မြဲချက်

၁။ အဲ-ရူပက္ခန္ဓာတွေဆိုတာလဲ သည်ရေမြှုပ်စိုင့်ကြီး
တွေလိုဘဲ ဓာတ်ခွဲပညာနှင့်အနှစ်ရှာလျှင် ကမ္ဘာအနန္တတွေ
သာကုန်လိမ့်မယ်။ ဘယ်အခါမှာမှ အနှစ်သာရကို တွေ့နိုင်
မယ်လို့ မဟုတ်ဘူး။ သို့ကလိုအနှစ်မရှိတဲ့ရုပ်ကြီးကို “ငါဘဲ၊
သူဘဲ၊ ငါ့ကိုယ်ဘဲ၊ သူ့ကိုယ်ဘဲ” ရယ်လို့ အစွဲအလမ်းပြုနေ
မယ်လို့ ဆိုလျှင် ထိုထက်မှားတဲ့ အမှားမရှိတော့ဘူး။ ဥပမာ-
သူရူးတယောက်ဟာ ရေမြှုပ်ကြီးတွေကိုမြင်တဲ့အခါ အိမ်
ဆောက်ရအောင်၊ အရုပ်ထုရအောင် အားရပါးရရှာတွေ
စုဆောင်းသော်လဲ စုဆောင်းရင်းပျက်စီးကုန်တယ်။ ပျက်စီး
ကုန်သော်လဲ အရူးကဖြင့် အရေးတကြီး စုဆောင်းတုန်းဘဲ။
သည် ဥပမာမှာ ရူပက္ခန္ဓာကို “ငါဘဲ၊ သူဘဲ” ထင်မြင်ပြီး
တွင်တွင်ကြီးအားကြီးမာန်တက် သိမ်းပိုက်ကြတာ အရူးက
အထင်လွဲပြီး ရေမြှုပ်ခဲကြီးတွေကို စုဆောင်းနေကြတာနှင့်
မတူကြဘူးလား။ အရူးစုဆောင်းတဲ့ ရေမြှုပ်ခဲကြီးတွေဟာ
စုဆောင်းရင်းပျက်စီးကုန်တာလို ငါငါထင်မှတ်ပြီး အတ္တ
ဒိဋ္ဌိအစွဲအလမ်းနှင့် သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ ရူပက္ခန္ဓာ တွေဟာ
လဲ သိမ်းပိုက်ထားရင်း အတင်းပျက်စီးနေကြပုံများကို
ထင်မြင်အောင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြရမယ်။

၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက ရေပွက်ကလေးတွေနှင့်ဥပမာတူ
သတဲ့။ အလွန်ကောင်းတဲ့ ဥပမာဘဲ။ သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမှာ
နေရာတကာတိုင်းက ပွက်လိုက်တာ ဝေဒနာရေပွက်က

လေးတွေဟာ အပ်သွားချစရာတောင်မကျန်ဘူး၊ ခြောက်
 ဒွါရမှာ ဝေဒနာရေပွက်ကလေးတွေဖြစ်ပုံများကို ဝိပဿ
 နာတရားနှင့်ဆင်ခြင်ကြစမ်းပါ။ ဘယ်နေရာမှာဝေဒနာ မ
 ပွက်နိုင်တဲ့ နေရာရှိသေးသလဲလို့၊ ရေပွက်ကလေးတွေမှာ
 အနှစ်သာရရှိကြရဲ့လား၊ခဏကလေးပွက်ပြီး ခဏကလေး
 နှင့် ပျက်သွားတယ်၊ ဘာမျှမကြာလိုက်ခင်ဘူး၊ ဘာကြောင့်
 သည်လို့ဖြစ်ရသလဲလို့ဆိုတော့- အနှစ်သာရမရှိလှတဲ့ အ
 တွက်ကြောင့်ပေါ့။

အရူးတယောက်ကရေပွက်ကလေးတွေကို မြင်တဲ့အခါ
 လွန်စွာလှပတဲ့ ရွဲလုံးကလေးမှတ်လို့ ရေပြင်ထဲ ဆင်းပြီး
 စုဆောင်းရာ ဘမ်းလို့ မမိခင် ရေပွက်တွေ ပျက်ကုန်တယ်၊
 အထိတောင်မခံဘူး၊ အဲ-သည် ဥပမာလိုဘဲ ဝေဒနာတွေကို
 ငါခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိအစွဲဖြင့် သဲသဲမဲမဲစွဲလမ်းသော်လဲ
 ဝေဒနာရေပွက်ကလေးတွေဟာ ဖမ်းလို့မှမမိလိုက်ခင်ဘူး၊
 အလျင်တဆောပျက်စီးကုန်တာဘဲ၊ ဘယ်အခါမှ ဝေဒနာ
 အခိုင်အမြဲကိုရဘူးသလဲလို့ စဉ်းစားကြစမ်းပါ။ ရေပွက်
 မှာ အနှစ်မရှိတာလို ဝေဒနာမှာလဲအနှစ်မရှိဘူး။

၃။ သညာက္ခန္ဓာကတံလျှပ်နှင့်တူသတဲ့၊ တံလျှပ်ဆိုတာ
 နေပူတဲ့ကွင်းပြင်များမှာ ခပ်ဝေးဝေးကနေပြီးကြည့်တဲ့ အ
 ခါ တလျှမ်းလျှမ်းမြင်ရတဲ့အာရုံတွေကိုခေါ်တယ်၊ တံလျှပ်
 ဆိုတာ ရေပြင်ကြီးနှင့် အလွန်တူတာကလား၊ တံလျှပ်
 မှာအနှစ်သာရရှိမည်ဝေးလို့ အနီးသို့သွားတဲ့အခါ ဘာမျှ
 ရှိတာမျိုးမဟုတ်ဘူး၊မှတ်ထင်တဲ့ သညာတွေဟာလဲ တံလျှပ်
 တွေလိုဘဲ၊ ပရမတ္ထဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
 မှတ်ထင်တဲ့အတိုင်း ဘာတခုမျှမဟုတ်ဘူး။

သမင်တကောင်သည် ရေငတ်ငတ်နှင့် တံလျှပ်ကို ရေထင်တဲ့အတွက် အရေးတကြီးလိုက်တဲ့အခါ ရေတပေါက်မျှ မထွေရဘဲ လိုက်ရင်း-လိုက်ရင်း မောဟိုက်ပင်ပန်းကာ သေရရှာသတဲ့။ သည်ဥပမာအတိုင်း ဤလောကတွင် သညာမှတ်ထင်တဲ့အတိုင်းလိုက်စားကြရာ အဆုံးသတ်တော့ တံလျှပ်နှင့်အတူ အချည်းနီး ဖတ်ဖတ်မော၍ သံသရာတကြောမှာ အိုခြင်း၊နာခြင်း၊သေခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးကြီးတွေနှင့်သာ တလုံးလုံးတထွေးထွေး နစ်ချောကြရတော့တာတဲ့။ အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်တဲ့သညာက ငါငါရယ်လို့ မှတ်ထင်နေရာ ပရမတ္ထဓာတ်ခွဲပညာနှင့် ရှာတွေ့လိုက်လံတဲ့အခါ ငါဆိုတာကို ဘယ်မှာမှ မတွေ့နိုင်တော့ဘူး။ အဲ-သို့ကြောင့် သညာကုန္ဒာဆိုတဲ့နာမ်ဓာတ်ဟာလဲ၊ တံလျှပ်သဘောနှင့် အတူ အနှစ်ဟူ၍ မြဲမျှမရှိနိုင်ဘူး။

၄။ သင်္ခါရကုန္ဒာက ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသတဲ့။ သိကြတဲ့အတိုင်း ငှက်ပျောတုံးမှာ အနှစ်သာရမရှိဘူး။ သင်္ခါရကုန္ဒာခေါ်တဲ့စေတသိက် ၅၀-မှာလဲ ဘယ်ဟာတခုမှာမှ အနှစ်သာရမရှိဘူး။ သူရူးတယောက်ဟာ ငှက်ပျောတုံးကြီးတွေကို တွေ့တဲ့အခါ နေရာကျလှပြီ၊ အိမ်ဆောက်ရအောင်လို့ များစွာစုဆောင်းပြီး အနှစ်ကျန်အောင် အဖတ်အဖတ်တွေကို အလုပ်အလုပ် ခွာလိုက်ရာ ငှက်ပျောတုံးကြီးသာ ကုန်ပါရော အနှစ်သာရမထွေဘူး။ အဲ-သည် ဥပမာလို သင်္ခါရကုန္ဒာတွေမှာ အလုပ်လုပ်ခွာပြီး အနှစ်ရှာသော်လဲ အဆုံးသတ်တော့ အကာဖတ်တွေကိုသာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အနှစ်သာရဆို၍ ဘယ်တော့မှတွေ့မှာမဟုတ်ဘူး။ သင်္ခါ

ရက္ခန္ဓာတွေကို ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ အထင်လွဲ၍ အစွဲကြီးစွဲနေကြ သည်မှာ အရူးကငှက်ပျောတုံးမှာ အနှစ်ရှိလိမ့်မယ် ထင် သလိုဘဲ။

၅။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာက မျက်လှည့်ရုပ်နှင့် တူသတဲ့၊ မျက်လှည့်ရုပ်ဆိုတာက သရက်သီးမဟုတ်ထာကို သရက် သီးထင်အောင်လိမ်၍ ပြတယ်။ သခွားသီး မဟုတ် ထာကို သခွားသီးထင်အောင် မျက်လှည့်ပညာနှင့် လိမ်၍ပြတယ်။ ငွေမဟုတ်ထာကိုငွေထင်အောင်၊ ရွှေမဟုတ်ထာကို ရွှေထင် အောင် လိမ်၍ ပြတယ်။ မျက်လှည့်ပြပွဲမှာ ကြည့်နေတဲ့သူ များကတော့- တိမ်တိမ်ကလေးနှင့် ကြည့်ကြတဲ့အတွက် တကယ် အဟုတ်တွေလိုဘဲထင်ကြရတယ်။ တကယ်ဆိုတော့ ဘယ်မှာအစစ်တွေ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလဲ။ အဲ-သို့ကလို ဝိညာ- ဏက္ခန္ဓာဆိုတာက လွန်စွာ မျက်လှည့်အပြကောင်းတယ်။ မျက်လှည့် ဆရာတို့တွင် ဝိညာဉ်ဆိုတာ ဒီသာပါမောက္ခ မျက်လှည့်ဆရာကြီးဘဲလို့ မှတ်ကြပေတော့။

မျက်လှည့်ပညာဖြင့် လိမ်လည်၍ ပြတဲ့ မျက်လှည့်ရုပ် တွေမှာ အနှစ်သာရတစ်ခုတခုမျှမရှိတာလို သိခြင်းဆိုတဲ့ဝိ ညာဏက္ခန္ဓာမှာလဲ ဘာတခုမျှအနှစ်သာရမရှိဘူး။ နောက် က ပြောပြခဲ့တဲ့ အတိုင်းသိမှုဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်တွေဟာ အထင် နှင့်အမြင် ကွာခြား၍ ဘွားကနဲဖြစ်ပြီး မြိုးကနဲ ကွယ် ပျောက်ကုန်ကြတာဘဲ။ မျက်လှည့်ပွဲကြည့်ပြီးတဲ့အခါ ဘာ မျှအသုံးမကျသလို၊ အနှစ်သာရမရှိသလို ဝိညာဉ်တွေဟာ လဲဘယ်အခါမှ အဖတ်တင်တယ်လို့ မရှိဘဲ ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ဘာမျှအသုံးမကျတော့ဘူး။ အဲ-သို့ကြောင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ကို အနှစ်သာရမရှိဘူးလို့ ဆိုတာပေါ့။

ခန္ဓာငါးပါးလုံးမှာ ဥပမာနှင့်တကွ အနှစ်သာရမရှိပုံ
 တွေကို ရှင်တော်ဘုရားဟောကြားတော်မူတဲ့ ဥပမာတော်
 ကြီးအတိုင်း အလှိုင်းတကြီး ဉာဏ်ဖွင့်၍ ဆင်ခြင်တဲ့အခါ
 အနှစ်သာရမရှိပုံတွေကို ထင်မြင်လာလိမ့်မယ်၊ အနှစ်မရှိပုံ
 တွေကို ထင်မြင်တဲ့အခါ “အသာရကဋ္ဌေနအနတ္တာ” ဆိုတဲ့
 အတိုင်း “ငါ-ငါ” ဆိုတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိအထင်တွေ ကင်းကွာ
 သွားလိမ့်မယ်၊ ထိုအခါ အနတ္တဝိဇ္ဇာလမ်းကြီးပေါက်၍
 သိဒ္ဓိမြောက်ပြီလို့မှတ်ကြရမယ်၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာခိုရ်လုပ်ငန်း
 ကြီးဟာ သာသနာတော် အတွင်းမှာမှ ပေါ်ပေါက်မြဲ ဓမ္မ
 တာ ဖြစ်တယ်၊ သာသနာပတဲ့အခါတို့မှာ အနတ္တဝိဇ္ဇာ
 လမ်းကြီးဟာ မှောင်ထူကြီးပိတ်ကာ၍ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းတဲ့
 အတွက် စမ်းသပ်ရှာတွေ့လို့ တစွန်းတစမျှမတွေ့နိုင်ဘူး၊
 အနတ္တဆိုတဲ့အသံများကို ကြားတောင်မကြားနိုင်ကြဘူး။

အဝသဝတ္တနသဘောဆင်ခြင်ပုံ

ကဲကဲ-အလိုသို့မလိုက် အကြိုက်သို့မပါတဲ့-အဝသဝတ္တန
 သဘောကြီးကို ဟောကြားအုံးစို့ရဲ့၊ အတ္တထင်၍ နေကြတာ
 ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့- မိမိတို့အလိုသို့လိုက်၍ အကြိုက်သို့
 ပါတယ်ဆိုတဲ့ အထင်ကြောင့် အတ္တ အမြင်နှင့်စွဲလမ်း၍ နေ
 ကြတယ်၊ အလိုလိုက်တယ်လို့ အတ္တဒိဋ္ဌိ ထင်မြင်ပုံက တိမ်
 တိမ်ကလေးနှင့် အပေါ်ရံကလေးမျှသာ ထင်မြင်ခြင်းဖြစ်
 တယ်၊ ဘယ်လို အပေါ်ရံကလေးနှင့် တိမ်တိမ်ကလေးလဲ
 လို့ဆိုတော့- ငါသွားချင်လျှင် သွားနိုင်တယ်၊ ငါလာချင်
 လျှင်လာနိုင်တယ်၊ ငါထိုင်ချင်လျှင် ထိုင်နိုင်တယ်၊ သို့ကလို

တိမ်တိမ်အပေါ်ရံကလေးတွေကို ရှုမြင်ပြီး သည်ခန္ဓာကိုယ် ကြီးဟာ အလိုသို့လိုက်၍ အကြိုက်သို့ပါနေတယ်လို့ ထင်နေ တာလား၊ သို့ကလိုထင်မြင်တဲ့ သွားခြင်း၊ လာခြင်း စသည် တို့ကိုပင်-

- ၁။ ငါ့အလိုကြောင့် သွားတာလား၊ ငါ့အလိုကြောင့် လာတာလားလို့ စဉ်းစားစရာရှိသေးတယ်။
- ၂။ သွားခြင်းဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် သွားတာလား၊ သတ္တဝါ သွားတာလား-စစ်ဆေးဖို့ရှိတယ်။

ဘယ်လိုစစ်ဆေးမလဲလို့ ဆိုတော့- သွားခြင်းကြိယာမှာ မူလပဌမ ဇောစိတ်တွေက သွားလိုတဲ့- စေတနာဖြစ်ပေါ် လာတယ်၊ ထိုအခါ ဝါယောလွန်တဲ့ စိတ္တဇရုပ်တွေကို သွား လိုတဲ့စိတ်က ဖြစ်ပေါ်အောင် ထူထောင်ပြီး လှုပ်ရှားစေ တယ်။ သည်လိုရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုပြီး စီမံလိုက်ကြတဲ့အခါသည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးဟာ ရှေးအမူအရာ မှ လဲပြောင်း၍ အဟောင်းစွန့်ပစ် အသစ် ထူထောင်ကာ လှုပ်ရှားတဲ့အမူအရာဖြင့် တွေ့လာတယ်။ ဝါယော လွန်က သောစိတ္တဇရုပ်တို့က ဦးစီး၊ ဦးကိုင်လုပ်ပြီးရုပ်ကောင်ကြီး၏ လှုပ်ရှားတဲ့ အမူအရာကိုပင် အတ္တဒိဋ္ဌိက ငါသွားတယ်လို့ စွဲလမ်းလိုက်ပါရော့။

စင်စစ်မှာ-ဟောပြခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အကျိုးနှင့် အကန်း တို့၏အချင်းချင်း အသင်းပေါင်းဖွဲ့ကာ သွားခြင်း အစရှိတဲ့ အမူအရာတွေကို ဆောင်ရွက်သလို ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ် နှစ်ရပ်စုပေါင်းပြီး လှုပ်ရှားတဲ့သဘောကိုပင် သွားတယ်လို့ မှတ်ထင်တော့တာပါ။

၁။ နာမ်က အလှုပ်အရှားခိုင်းတယ်။

၂။ ရုပ်က လှုပ်ရှားတယ်။

ဘယ်သတ္တဝါမှသွားတာလဲမဟုတ်ပါဘူး၊ လှုပ်ရှားခြင်း သဘောမျှပါဘဲ။ ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ ပြုမှုခြင်း-ဗျာပါရမှတစ်ပါး သတ္တဝါတို့၏ ဗျာပါရရယ်လို့ မရှိ၊ သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူး။ သို့ကလိုရုပ်၊ နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ အချင်းချင်း စည်းလုံးကာ သင်္ခါရသတ္တိဖြင့် ပြုပြင်ခြင်း၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းတွေကို သေချာ စွာမြင်နိုင်ပါလျှင် ငါဆိုတာမရှိ၊ ငါ၏အမှုအရာဗျာပါရဆို တာမရှိကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး မြင်လာလိမ့်မယ်။ သည်လိုမြင်တဲ့အခါ အတ္တခေါ်တဲ့သတ္တဝါလဲမရှိ၊ သတ္တဝါတို့ ၏အလိုလဲမရှိ၊ အလိုသို့လိုက်တဲ့သဘောမရှိပုံကို စုံလင်စွာ သိမြင်လာလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ အလိုသို့မလိုက်တဲ့ အဝသ ဝတ္တနသဘောဖြင့် အနတ္တစင်စစ် အမှန်ဖြစ်ပါတကားလို့ ဘွားဘွားကြီး ထင်မြင်ပြီး အနတ္တဝိဇ္ဇာလမ်းကြီး ပေါ်လာ ပါရော၊ ငါထိုင်လိုလျှင်ထိုင်နိုင်တယ်၊ ငါထလိုလျှင် ထနိုင် တယ်-စသည်ဖြင့် မိမိအလိုသို့လိုက်နေသလိုလို ထင်နေပုံ များကို သည်နည်းအတိုင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြလေတော့။

အတ္တဒိဋ္ဌိ ထင်မြင်ပုံက-ခန္ဓာငါးပါး အစုအပုံ ဖြစ်တဲ့ သည်ကိုယ်ကြီးကို အလိုလိုက်တဲ့ကိုယ်ကြီးဘဲ၊ သည်ကိုယ်ကြီး ဟာ ငါဘဲ၊ ငါအစိုးပိုင်တဲ့ ကိုယ်ကြီးဘဲလို့- ထင်မြင်တယ်။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုလိုက်တော့ ကိုယ်ကောင်တွေ ဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကြီးကို ငါပိုင်တယ်၊ ငါအစိုးရတယ်၊ ငါ့အလိုသို့ လိုက်တယ်လို့ ထင်မြင်နေတာကလား။ သို့ကလို အတ္တဒိဋ္ဌိ ထင်တဲ့အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ အစိုးရပုံ၊ အလိုသို့ လိုက်ပုံများကို

ထင်ရှားအောင်ဟောပြုရလိမ့်မယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရုပ် ခန္ဓာကြီး၏အလိုမလိုက်ပုံကိုသည်လိုမှတ်သားကြပေတော့။

ရုပ်ခန္ဓာကြီး၏အလိုမလိုက်ပုံ
သုတ္တန်နည်း

သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် အလိုမလိုက်ပုံတွေကို ရှေးဦးစွာ ခပ်ကြမ်းကြမ်းဟောပြုမယ်၊ သံသရာ့ဓမ္မတာဖြစ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဆိုတဲ့သဘောများကို သတ္တဝါတို့ကအလိုမရှိကြ၊ အိုနာသေဘေးမှကင်း၍ အတည် ထာဝရချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရခြင်းကိုမှ အလို ရှိကြတယ်၊ အလိုရှိတဲ့ အဘိုင်း သည်ကိုယ်ကြီးက အလိုသို့လိုက်၍ အကြိုက်သို့ ပါသလားလို့ ဆိုတော့- အထင်အရှားကြီးပါ ဘဲ၊ ဘယ်အခါမှာမှအလိုလိုက်၍အကြိုက်သို့မပါဘူး။

၁။ မအိုချင်ပါဘဲနှင့် အဘိုးအိုကြီးတွေ၊ အမယ်အိုကြီး တွေ ဖြစ်သွားကြ ရတယ်၊ ငယ်ရွယ် ပျိုနု စဉ်အခါ တုန်း ကတော့ ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးနှင့်ကြည့်ရှုလို့ အတင့်တယ်သားပါ ဘဲ၊ အတန်ကြာလာပြီဆိုတော့ အိုရုပ်တွေပေါ်လာပြီး တစ တစ လူအိုကြီးအဖြစ်သို့ရောက်သွားကြရတယ်၊ အိုခြင်းဆို တဲ့ ဓမ္မတာကြီးဟာ လွန်စွာကြောက်ဖွယ် ကောင်းပါ ကလား၊ သည်တဘဝကလေးမှာ တစ္ဆေ ခြောက်သလို သည်ကိုယ်ကြီးဟာ နာနာဘာဝအဖြစ်သို့ ရောက်သွားတယ်၊ အိုတဲ့အခါ ကြောက်စရာမကောင်းကြဘူးလား၊ တကယ်လို့ အစိုးတရနှင့် အလိုသို့လိုက်ပါလျှင် အိုနိုင်ပါအုံးမလားလို့ စဉ်းစား ကြည့်ကြစမ်းပါ၊ ရုပ်ခန္ဓာတို့၏ တဖြေးဖြေး ဇရာ

သဘောတွေ ပေါလောကြီးပေါ်လာတာကိုပင် အတ္တဒိဋ္ဌိက ငါအိုတယ်လို့ စွဲလမ်း လိုက်သေးတယ်။ ဘယ်နေရာမှာမှ လွတ်တယ်လို့ မရှိဘဲ လက်ဝါးကြီး အုပ်ပြီး စွဲလမ်းတဲ့ဒိဋ္ဌိ ကြီးဘဲနော်။

၂။ သတ္တဝါတွေဟာ မနာချင်ပါဘဲနှင့် ရောဂါသယ် ကြီးတွေ၊ လူနာကြီးတွေဖြစ်ကြရတယ်။ ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် တပျော်တပါးနေတဲ့သူများဟာ တခါတခါ သူနာကုတဲ့ဆေး ရုံကြီးပေါ်သို့ ရောက်သွားကြရတယ်။ ကျန်းမာ၍ နေရာက ဗြိုးကနဲလူနာကြီးဖြစ်သွားတာဟာ လွန်စွာ ကြောက်စရာ ကောင်းတာဘဲ။ ရုပ်ခန္ဓာတို့၏ ဘောက်ပြန် သောင်းကျန်း သဖြင့် တမျိုးတမည် ပျက်စီးယိုယွင်းမှုတွေကို အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုး ကြီးက ငါနာတယ်။ ငါရောဂါသည်ကြီး ဖြစ်နေတယ်လို့ လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး စွဲလမ်းလိုက်သေးတယ်။

၃။ သတ္တဝါတွေဟာ မသေချင်ပါဘဲနှင့်လဲ သေသွား ကြရတယ်။ အသက်ဝိညာဉ်နှင့် အရှင်လတ်လတ် နေရာက လူသေကောင်ကြီးဖြစ်သွားရတယ်။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်းမှာ ပျော်ရွှင်စွာနေရာက သင်းချိုင်းသို့ ရောက်သွားကြရတယ်။ သေခြင်းဆိုတဲ့ မရဏသဘောကြီး လောကမှာ ရှိနေတာ သတ္တဝါတို့၏ အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ရန်သူကြီးဘဲနော်။ သေခြင်း ဆိုတာ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ကိုသော်မှ ညာတာထောက် ထားခြင်းမရှိဘူး။ နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ် ခြင်းကိုပင် သတ္တဝါသေတယ်လို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးက စွဲလမ်း လိုက်သေးတယ်။

၄။ သေပြီးနောက် မဖြစ်ချင်တော့ပါဘူးလို့ ဘယ်လို ပင် တောင့်တသော်လဲ မဖြစ်ဘဲနေရလိမ့်မယ်များ မထင်

စားကြနှင့်၊ သေတဲ့နောက်နားက ဘာ-တခုမျှ မခြားဘဲ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကိစ္စဖြင့် ဘဝသစ်တခု ထူထောင်ရပြန် ပါရော၊ ဘဝသစ် ထူထောင်မိတဲ့အခါကျတော့ မအိုချင်ဘဲ နှင့်အိုရ၊ မနာချင်ဘဲနှင့်နာရ၊ မသေချင်ဘဲနှင့် သေရတဲ့- သံသရာခမ္မတာဆိုးကြီးတွေကို တိုးလျှိုးရပြန်ပါရော၊ ဘယ် မှာအလိုလိုက်တယ်လို့ ရှိသေးသလဲ။

အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးဟာ အလွန်ဆိုးတယ်၊ အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှု၊ ပဋိသန္ဓေနေမှုဆိုတဲ့ဘေးကြီးထဲသို့ သူကဘဲ အတင်းဆွဲလို့ ချတယ်၊ ထင်မြင်ပုံနှင့် ပြုလုပ်ပုံဟာ ညီညွတ်ပါသေးရှဲ့လား၊ တရားနည်းလမ်း ကျအောင် စဉ်းစားကြစမ်းပါ၊ တကယ် လို့ အစိုးရပြီး အလိုလိုက်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဖြစ်ခဲ့ပါလျှင်—

- ၁။ မအိုချင်လျှင် မအိုဘဲနေရလိမ့်မယ်။
- ၂။ မနာချင်လျှင် မနာဘဲနေရလိမ့်မယ်။
- ၃။ မသေချင်လျှင် မသေဘဲနေရလိမ့်မယ်။
- ၄။ ပဋိသန္ဓေမတည်ချင်လျှင် မတည်ဘဲ နေရလိမ့်မယ် မဟုတ်လား။

စင်စစ်မှာတော့— သုတ္တန်နည်းအားဖြင့်-အစိုးမရပုံတွေ ဟာ လွန်စွာထင်ရှားလှပါတယ်၊ လောကီဥပမာအားဖြင့်- အစိုးရမှ အလိုလိုက်တယ်၊ အစိုးမရလျှင် အလိုသို့ မလိုက် ဘူး၊ ခန္ဓာငါးပါးအစုအဝေးကြီးဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးဟာ ဘာတခုမျှအစိုးမရဘူး၊ အစိုးမရတဲ့အတွက် အလိုမလိုက် အကြိုက်မပါဘူး၊ သို့ကလို့ အလိုမလိုက်တော့—

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေနအနတ္တာ။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သော သဘော အားဖြင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ-ဟူ၍ စွဲလမ်းစရာမရှိ။ဝါ၊ အတ္တ မဟုတ်၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဟုတ်-လို့ ဆိုတဲ့ အတိုင်း အနတ္တစင်စစ်ကြီးဘဲမဟုတ်လား၊ အတွင်းဆုံးလုပ် ထားတဲ့ သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကမှ အလိုမလိုက်ပါဘဲ၊ အစိုး မရပါဘဲနှင့် ငါ့သားသမီးက ငါ့အလို လိုက်လိမ့်မယ်၊ ငါ့ ဥစ္စာပစ္စည်းက ငါ့အလိုလိုက်လိမ့်မယ်၊ ငါ့မယား၊ ငါ့လင် က ငါ့အလိုလိုက်လိမ့်မယ်- စသည်ဖြင့် အတ္တနိယ အထင် တွေဟာ ပါစင်အောင်လွဲကုန်ရောမဟုတ်လား၊ အဲ-တာက သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကြီး၏ အလိုသို့ မလိုက်ပုံ များကို ဟောကြားတဲ့ဒေသနာဖြစ်တယ်။

အဘိဓမ္မာနည်း

အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် အလိုမလိုက်ပုံတွေက အနု စိတ်၍ဟောကြားအုံးစို့ရဲ့။

ရူပက္ခန္ဓာ၏ အလိုမလိုက်ပုံကို ပဌမစတင်၍ ဟောရ လိမ့်မယ်၊ ကိုယ်ခန္ဓာ အတွင်း၌ရှိတဲ့ မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့တွင်-

ပထဝီ။ ပထဝီဓာတ်ဟာ အလိုမလိုက်တဲ့ သဘောကြီး တခုဘဲ၊ ဘယ်လို အလိုမလိုက်သလဲဆိုတော့-ပထဝီဓာတ် ဖြောင့်မတ်စွာနှင့် ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် နေလိုပါတယ်လို့ ဆန္ဒရှိကြတယ်၊ ပထဝီဓာတ်က အလိုအတိုင်း မလိုက်ဘဲ အကြောင်းအားလျော်စွာချောက်ချားတဲ့အခါ ဖောက်ပြန် ချောက်ချား၍ မကျန်းမာမှုတွေ ပေါ်လာတယ်၊ ညောင်း

ခြင်း၊ ကိုက်ခြင်း၊ တောင့်တင်းခြင်း၊ ဆီးဝမ်းချုပ်ခြင်း အစ ရှိတဲ့ ဖောက်ပြန်မှုတွေဟာ ပထဝီဓာတ် ဖောက်ပြန်မှုတွေ ဘဲ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဆိုတာ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှာ အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်နေကြတဲ့ ရန်သူကြီးတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးဟာ မဟာဘုတ်ကြီး လေးပါးတို့၏ တိုက်ခိုက်ရာ စစ်တလင်းကြီးနှင့်တူတယ်။

- (က) တရံတခါ အာပေါဓာတ်က အနိုင်ရသွားတဲ့ အခါ ခက်မာမှုပထဝီတွေ ပြိုပျက်ပြီး အရည်တွေတွေ စီးကျကုန်တယ်။
- (ခ) တရံတခါ တေဇောဓာတ်က အနိုင်ရလို့ ပထဝီတွေကို မီးလောင်ကုန်တယ်။
- (ဂ) တရံတခါ ဝါယောဓာတ်က အနိုင်ရလို့ ပထဝီတွေကို ဖရိုဖရဲ ဖြစ်အောင် လွှင့်ပစ်လိုက်ကြတယ်။

သို့ကလို့ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ပထဝီဓာတ်ဟာ သတ္တဝါ၏ အလိုကို ဘယ်မှာ လိုက်နိုင်တော့မလဲ၊ ဓာတ်သဘော အချင်းချင်းတို့၏ အလိုသို့သာ လိုက်ပါနေရတယ်။

တရံတခါ တောင့်တင်းခက်မာမှုကြီးက ဘိစီးလွန်ကဲ၍ အသက်ရှည်စွာ မနေနိုင်ဘဲ လဲသေသွားရတယ်။ ပထဝီဓာတ်ချိုတဲ့ချဉ်းနဲ့ နေတဲ့အခါ မတ်တတ်မှမရပ်နိုင်ဘဲ လဲလို့ နေရတော့တယ်။ ဦးခေါင်းကိုမှ မထောင်နိုင်၊ ခြေလက်ကိုမျှ မသယ်နိုင်အောင် ဖောက်ပြန်ကုန်ကြတယ်။ သတ္တဝါအလိုက မတ်တတ်ရပ်ချင်တယ်။ ပထဝီဓာတ်က မတ်တတ်ရပ်ဘို့ အခွင့်မပေးနိုင်ဘူး။ သတ္တဝါအလိုကတမျိုး၊ ဓာတ်သဘော အလိုကတခြား၊ အလွန်မှားနေကြတယ်မဟုတ်လား။

အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေတီတိ ဓာတု။

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘော ရင်းကိုသာ။ ဓာရေတီ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိတဿှာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ သို့ကလိ ဝိဂြိုဟ်ဆိုအပ်တဲ့အတိုင်း ဓာတ်ဆိုတာ ဘယ်သူ့အလိုမှ မလိုက်ဘဲ မိမိသဘောအတိုင်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေသတဲ့။ သို့ကလိ ဘယ်သူ့အလိုမှမလိုက်တဲ့ ဓာတ်သဘာဝတွေကို ငါ့ဘဲ၊ ငါ့ဟာတွေဘဲ၊ ငါ့အလိုလိုက်တာတွေဘဲလို့ စွဲလမ်းလို့ နေပါလျှင် ဥပမာ-ဘာနှင့်တူပါသလဲလို့ ဆိုတော့-တောထဲမှာအလွန် ရိုင်းစိုင်းတဲ့ ကျားတွေ၊ ခြင်္သေ့တွေကို ငါပိုင်တာတွေ ရယ်လို့ သိမ်းပိုက်ထားတာနှင့် တထေဝ-ထဲပေါ့။

အာပေါ။ သတ္တဝါတို့ အလိုဆန္ဒက ညီမျှတဲ့ အာပေါ ဓာတ်ဖြင့် ကျန်းမာစွာ နေထိုင်ချင်ကြတယ်။

၁။ အာပေါဓာတ်ကတော့ သတ္တဝါတို့၏ အလိုမလိုက်ဘဲ တရံတခါ ပဋ္ဌရဏသဘောဖြင့် ပြင်းစွာယိုစီးပြီး အကြီးအကျယ်ဒုက္ခရောက်စေတတ်တယ်။ အာပေါလွန်ကဲစွာ ပဋ္ဌရဏ သဘောကို ဆောင်ပြီး သည်ကိုယ်ကြီးဟာ အရည်တွေတွေဆင်းလျက်သေကြေပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သွားတယ်။ ဝမ်းရောဂါတွေ၊ ဆီးလွန်ရောဂါတွေဆိုတာ အာပေါဓာတ်က ပဋ္ဌရဏလက္ခဏာတွေဘဲမဟုတ်လား။ တရံတခါ အာပေါဓာတ်က အာဗန္ဓနသဘောဖြင့် တင်းတင်းကြီးဖွဲ့စည်းပြီး မလှုပ် မရှားနိုင်အောင် ပြုစားတယ်။

- ၂။ တရံတခါ တေဇောဓာတ်က' အနိုင်ရလို့၊ အာပေါဓာတ်တွေ သွေ့ခြောက်ကုန်တယ်။
- ၃။ တရံတခါ ဝါယောဓာတ်က အနိုင်ရလို့ အာပေါဓာတ် ဖရိုဖရဲနှင့် လှိုင်းထကုန်တယ်။
- ၄။ တခါတရံ ပထဝီဓာတ်က အနိုင်ရလို့ ယိုစီးအောင် မတတ်နိုင်ဘဲ နို့ နှေးနေတယ်။

သို့ကလို့ အာပေါဓာတ် ဖောက်ပြန်တဲ့အခါ သတ္တဝါဆိုတဲ့သူဟာ လွန်စွာ ဒုက္ခတွေ့နေတော့တာပေါ့၊ သတ္တဝါတွေက ဓာတ်ညီညီမျှမျှနှင့်ချမ်းသာချင်ကြတယ်။ ဓာတ်တွေက သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်းအခွင့်မပေးဘူး၊ အဲ-သို့ကလို့ ဖြစ်တော့ အလိုမလိုက်တဲ့ သဘောတွေ ထင်ရှားကုန်တာပေါ့။

တေဇော။ တေဇောဓာတ်၏ အလိုမလိုက်ပုံကမှ သာလို့ ထင်ရှားသေးတာကလား၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့တွင် တေဇောဓာတ်ကို ဘုရင်လို့ဆိုရတယ်။ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာကလေးများကို မဆိုထားပါနှင့်တော့၊ အနန္တကမ္မာလောကဓာတ်၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ် တွေကို တေဇောဓာတ်က စီရင်ဖန်တီးတော်မူတာပေါ့၊ တေဇောဓာတ်ကိုပင် ဥတုရယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဥတုဇရုပ်တွေဆိုတာ တေဇောကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေချည်းပါဘဲ။

ပူမှု၊ အေးမှုဆိုတာက တေဇော၏ သဘောရင်း ဖြစ်တယ်။ စင်စစ်မှာတော့ ပူသည်ဖြစ်စေ၊ အေးသည် ဖြစ်စေ၊ လောင်မြိုက်ခြင်းသဘောတရား၊ အပူလဲ လောင်မြိုက်တတ်တာ၊ အအေးလဲ လောင်မြိုက်တတ်တာ၊ အပီစီဝရဲ၌

အပူလောင်မြိုက်ပုံ၊ လောကန္တရိုက်ဝရဲ၍ အအေးလောင်မြိုက်ပုံများကို စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။

အအေး၊ အပူမျှတ၍နေပါမှ သတ္တဝါတို့မှာ ချမ်းသာခွင့်ကိုရကြတယ်။ တမျိုးမျိုးလွန်ကဲ ကုန်ပြုဆိုမှဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ့ကုန် ကြတော့တာဘဲ။ နွေအခါမှာ သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒကအေးချင်ကြတယ်မဟုတ်လား၊ သည်ကိုယ်ကြီးကသတ္တဝါတို့၏အလိုဆန္ဒအတိုင်းအေးမြလိမ့်မယ်လို့ မထင်ကြနှင့်၊ ဗဟိဒ္ဓကအပူဓာတ်သဘောဘက်သို့ လိုက်ပါပြီး ဥဏှသဘော လွန်ကဲတဲ့ အပူရုပ်စဉ်တွေကို ပေါက်ဘွားတော့တာဘဲ။

- ၁။ သတ္တဝါက အေးချင်တယ်။
- ၂။ တေဇောဓာတ်က ပူလောင်တယ်။

သို့ကလို့ အလိုမလိုက်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ယပ်လေ ခပ်ခြင်း၊ အရိပ်ကောင်းရာသို့ ခိုဝင်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း အစရှိတဲ့ ကွယ်ကာမှုများကို ပြုကြရတယ်။ တေဇောဓာတ်က အလိုလိုက်ခဲ့ပါလျှင် ယပ်လေခပ်ခြင်းအစရှိတဲ့ အပိုကိစ္စတွေကို ဘာကြောင့် လုပ်နေရမှာလဲ၊ ဆောင်းအခါမှာ—

- ၁။ သတ္တဝါတို့က ခန္ဓူးချင်တယ်။
- ၂။ သည်ကိုယ်ကြီးက သတ္တဝါအလိုဆန္ဒကို မလိုက်ဘဲ ဗဟိဒ္ဓလောကဥတုကြီးဘက်သို့ လိုက်ပါပြီး သီတသဘောဖြင့် အေးမြတဲ့ရုပ်အစဉ်တွေ ဖြစ်ပေါ်စေတယ်။
- ၃။ သတ္တဝါက နွေးချင်တယ်။
- ၄။ တေဇောဓာတ်က အေးမြတယ်။

ဘယ်မှာ အလိုသို့လိုက်သေးသလဲ။ သို့ကလိုအလိုမလိုက် တဲ့အတွက်ကြောင့် အပူဓာတ် ကုရအောင် စောင်ခြုံခြင်း၊ မီးလှုံခြင်း၊ ကိုယ်ငွေ့ဖြင့်ကွေးခြင်း၊ လူနှစ်ယောက် ဆိုင်ကာ ကိုယ်ငွေ့ဟပ်ခြင်းကိစ္စများကိုပြုလုပ်ကြရတယ် မဟုတ်လား။ အလိုသို့လိုက်ပါလျှင် စောင်ခြုံခြင်း၊ မီးလှုံခြင်း အစရှိတဲ့ ကိစ္စပိုတွေကို လုပ်ရပါအုံးမလား။ “ဟဲ့တေဇောရဲ့ ပူလိုက် ဟဲ့၊ နွေးလိုက်ဟဲ့” လို့ အမိန့်ပေးရုံ ရှိတော့မှာပေါ့။

တေဇောဓာတ်ဆိုတာက ငါနှင့်မဆိုင်၊ ငါမဟုတ်တဲ့ သူစိမ်းပြင်ပ-ပရသဘောကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် စိမ်းကားပြီး ဗဟိဒ္ဓအပြင်သဘောသို့သာ လိုက်ပါတယ်။ အတွင်းဆုံးဆို တဲ့ကိုယ်၏သဘောသို့ မလိုက်မပါဘူး။ တရံတခါ ဥဏှ တေဇောလွန်ကဲပြီး အဖျားကြီး ဖျားလိုက်ရတယ်။ ဆေး ကုလို့ မရဘဲသေသွားရတယ်။ ပိဋိတ်ကပ်ရောဂါ၊ တုတ်ကွေး ရောဂါတွေဆိုတာ ဥဏှလွန်ကဲတဲ့ရောဂါတွေပေါ့။ သို့ကလို တေဇောလွန်၍ ဖောက်ပြန်တာကို အတ္တဒိဋ္ဌိဆရာကြီးက ငါဖျားတယ်လို့ စွဲလမ်းလိုက်သေးတယ်။ တရံတခါ သီတ တေဇောလွန်ကဲပြီး အအေးကြီးအေးတယ်။ အပူငုပ်ဝပ်၍ အအေးဓာတ်ပတ်ရံပြီးဖျားတယ်။ အစာမကျေခြင်း၊ ခြေ အေးခြင်း၊ လက်အေးခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း အစရှိတဲ့ ဝေဒ နာတွေ ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ သီတလွှမ်းခြုံမှုကို ပျောက် အောင်မကုနိုင်လျှင် သေသည်တိုင်အောင် ဒုက္ခရောက်ရ တော့တာဘဲ။

တရံတခါ ပထဝီနှင့်အာပေါတို့က စစ်တိုက်ကြ၍ အနိုင် ရသွားတဲ့အခါ တေဇောအားနည်းစွာနှင့် အရှိန် အခိုး

မလွတ်နိုင်ဘဲဝင်နေတယ်။ တရံတခါ မိတ်ဆွေကြီးဖြစ်တဲ့ ဝါယောဓာတ်က အပြင်းအထန်အားပေးသဖြင့် အရှိန်ကြီးစွာနှင့်တောက်လောင်တယ်။ သို့ကလိုဖောက်ပြန်တဲ့အခါ သတ္တဝါတွေသေလျှင်လဲသေ၊ မသေလျှင်လဲမလှတမ-ဆိုတဲ့ ဆင်းရဲကို နက်နက်နဲနဲကြီးဆိုက်ရောက်ဘို့သာ ရှိတော့တာပေါ့။ အဲ-သို့ကလိုတေဇော၏အစိုးမရပုံတွေဟာ လွန်စွာ များပြားတယ်။ ဆေးသမားနှင့် ဓာတ်ဆရာတွေဟာ တေဇော၏ ဖောက်ပြန်ပုံအမူအရာတွေကို လက်တွေ့ဒိဋ္ဌအမျိုးစုံသိနိုင်ကြစရာရှိပါရဲ့။

ဝါယော။ လှုပ်ရှားခြင်းသဘောဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်ဟာလဲ လွန်စွာသတ္တိရှိတဲ့ဓာတ်ဘုရင်ကြီးတပါးပေဘဲ။ တေဇော၏ မဟာမိတ်ကြီးဖြစ်ပေတယ်။ သတ္တဝါတို့ သွားလာပြုမူလှုပ်ရှားနေကြသမျှတွေဟာ ဝါယော၏အစွမ်းသတ္တိတွေပေါ့။ ဝါယော၏ကြိယာကို အတ္တဒိဋ္ဌဆရာကြီးက ငါသွားတယ်၊ ငါပြေးတယ်၊ ငါယိမ်းတယ်၊ ငါကဘယ်-စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးစွဲလမ်းထားလိုက်တာ ငါတံဆိပ်ကြီး တွေဟာ မြိုင်လို့သာနေပါရော။ ဝါယောဓာတ်ညီမျှခြင်း ရှိပါလျှင်-သက်သာခွင့်ရနိုင်ပါရဲ့။ အတင်းရုန်းကန်ပြီး ဖောက်ပြန်ပြီဆိုမှဖြင့် ဒုက္ခကြီးတွေနှင့်တွေ့ကြုံရပါရော။

ဝါယောလွန်ကဲတဲ့အခါ လေနာခြင်း၊ ရင်ဘတ်နာခြင်း၊ အထက်သို့ဆန်၍ ပျို့အန်ခြင်း၊ ဘေးထိုး ရင်ကြပ်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ရောဂါဆိုးတွေပေါ်လာကုန်ကြတယ်။ ရောဂါသာဆိုရတယ်။ စင်စစ်မှာတော့ - ဝါယောဆိုတဲ့ လေဓာတ်ဖောက်ပြန်မှုတွေပါဘဲ။ သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ထဲမှာ ဝါယောဓာတ်တွေပြည့်လို့ သာနေတာဘဲ။ ဘော့လုံးကြီးများကိုလေ

ထိုးသွင်းထားသလိုပေါ့၊ သည်လေတွေဟာလဲ အစဉ် အမြဲလှုပ်ရှားဖောက်ပြန်နေကြတယ်၊ တခါတခါ အကြီး အကျယ် ဖောက်ပြန်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် လှလှကြီး ဒုက္ခတွေ တော့တာဘဲ။

လေဓာတ်ညံ့ဖျင်းနေတဲ့အတွက်ဟာလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း တမျိုးဘဲ၊ လေဆိုတာ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှာ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ညီညွတ်စွာဖြစ်ပွားနေကြမှ သင့်လျော်တယ်၊ လေဓာတ်နဲ့ ရှိ လေပြတ်ပြီဆိုလျှင် သွက်ချာပါဒ်ဆိုတဲ့ရောဂါစွဲပြီး မထ နိုင်၊မထိုင်နိုင်၊ ခြေမသယ်နိုင်၊ လက်မသယ်နိုင်၊ စကား မ ပြောနိုင်၊ တခြမ်းသေ၊ တပိုင်းသေ၊ အစောင်းအရွဲ့ကြီးတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်၊ လူရှင်လတ်လတ်ကြီး တပိုင်းသေ-တခြမ်း သေ ဖြစ်ရတာလဲ မသေမရှင်ဆိုတာလို လွန်စွာကြောက် စရာကောင်းတာဘဲ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဆရာကြီးက ဝါယောသောင်း ကျန်းတဲ့အမူအရာကိုပင် “ငါတပိုင်းသေနေတယ်၊ ငါစကား မပြောနိုင်ဘူး” စသည်ဖြင့် အရဖမ်းပြီး စွဲလမ်းသေးတာ ကလား။

- ၁။ တရံတခါ အာပေါ၊ပထဝီတို့နှင့် စစ်တိုက်ကြရာ ဝါယောဓာတ်က ရှုံးသဖြင့် ဝါယောကိစ္စကိုလှလှ သန်သန်ကြီး မဆောင်ရွက်နိုင်ဘဲ လေချုပ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ရောဂါတွေပေါ်လာကုန်တယ်။
- ၂။ တရံတခါ မဟာမိတ်ဖြစ်တဲ့ တေဇောဓာတ်က အားပေးသဖြင့် လေလွန်ကဲပြီး စကားများခြင်း၊ သည်းခြေကို လေခတ်၍ ရူးသွပ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ဝေဒနာတွေပေါ်ပေါက်လာတယ်။

၃။ တရံတခါ ဝမ်းထဲမှာလေတွေထ၍ အာဟာရမှ
မစားနိုင်ဘဲ ယိုင်လဲနေရတယ်။ လေသင်စုန်းများ
ဖြတ်ပြီဆိုမှဖြင့် ဖြိုးကနဲသေသွားတာဘဲ။

သို့ကလိုဖြစ်ရခြင်းတွေဟာဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့-
လေဓာတ်ကိုအစိုးမရခြင်းကြောင့်ပေါ့။ လေဓာတ်ကိုသာ
အစိုးရပါလျှင် သို့ကလိုဖောက်ပြန်ခြင်းတွေဟာ- ဘယ်က
လာပြီး ဖြစ်နိုင်ပါတော့မလဲ။ “ဟဲ့...လေဓာတ်၊ မချောက်
ချားနှင့်၊ ငြိမ်ငြိမ်ကလေးနေ” လို့ အမိန့်ပေးလိုက်ရုံရှိတော့
တာပေါ့။

အဲ-သို့ကလိုပြုဆိုဟောကြားအပ်တဲ့အတိုင်း ရူပက္ခန္ဓာ
မှာ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေဖြစ်ကြတဲ့ မဟာဘုတ်ကြီးတွေ
ဟာ တစုံတရာမျှ အလိုမလိုက်ကြောင်းသိကြရမယ်။

- ၁။ သတ္တဝါတို့နှင့်ဘာမျှမဆိုင်တဲ့ သူစိမ်းပြင်ပတွေ။
- ၂။ သူစိမ်းပြင်ပြင်ဖြစ်တဲ့အတွက် အစိုးမရဘူး။
- ၃။ အစိုးမရတဲ့အတွက်ကြောင့်ပင်လျှင် အလိုသို့ မ
လိုက်ဘဲ ငြင်းဆန်ကြတယ်။

ယခင်က ဟောပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သည်ကိုယ်ကောင်ကြီး
ဟာ မဟာဘုတ်စစ်ဗိုလ်ကြီးတို့၏ စစ်ခင်းကျင်းရာဖြစ်တဲ့
စစ်မြေပြင်ကြီး အမှန်ဖြစ်ပေတယ်။ စစ်မြေပြင်ကျတဲ့ မြို့ပြ၊
ပြည်ရွာတွေဟာ ပျက်စီးခြင်းဘေးဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံကြရ
တာကိုး။ စစ်တလင်းဖြစ်တဲ့ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးဟာလဲ
အမြဲပင် ဒုက္ခရောက်နေတာဘဲ။ ဒုက္ခမရောက်ဘဲနေနိုင်ပ
မလား။ မဟာဘုတ်စစ်ဗိုလ်ကြီး လေးပါးတို့က နေ့တိုင်း
စစ်ပွဲကြီးကိုဆင်ပြီး အစဉ်သဖြင့် စစ်တိုက်နေကြတာကိုး။

မဟာဘုတ်စစ်ပွဲဂါထာ

သင်္ဂါမော ဟိ အယံ ကာယော၊
မဟာဘူတာ ဗြဟ္မာ ဗလော။
နိစ္စံ ယုဇ္ဈန္တိ သင်္ဂါမေ၊
တိက္ခာဝုဓေဟိ တေ ဗလော။ ။

အနက်ကား။ ဟိ၊ ဤကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်
ဖြင့်ခင်း၍ ထင်လင်းစွာပြဆိုဦးအံ့။ အယံကာယော၊ ခန္ဓာ
ငါးရပ် ပေါင်းစပ်ထူထောင် ဤကိုယ်ကောင် ကြီးသည်။
သင်္ဂါမော၊ စိန်၊ ဗုံး၊ အမြောက် ပစ်ဖောက်သွန်ကြဲ အား
ခဲ၍တိုက်ခိုက်ကြရာ မြို့ရွာစစ်တလင်းကြီးပေတည်း။ မဟာ
ဘူတာ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးသမုတ် မဟာဘုတ်
တို့သည်။ ဗြဟ္မာ၊ ကြောက်ဘွယ်လန့်ဘွယ် ကြီးကျယ်ခမ်း
နား စွမ်းအားသတ္တိ အထူး ရှိကြကုန်သော။ ဗလော၊ စစ်
ဗိုလ်ကြီးတို့ပင်တည်း။ သင်္ဂါမေ၊ ဤကိုယ်ကောင် တည်းဟူ
သော စစ်မြေတလင်း၌။ တေဗလော၊ ထိုစစ်ဗိုလ်ကြီး လေး
ဦးတို့သည်။ တိက္ခာဝုဓေဟိ၊ ခက်မာ၊ ဖွဲ့စေး၊ ပူအေး၊ လှုပ်
ရှား လေးပါးထက်မြက် လက်နက်စက်နှိန် ဝရဇိန်ကြီး
လေးစင်းတို့ဖြင့်။ နိစ္စံ၊ နေ့တိုင်း၊ ညဉ့်တိုင်း မဆိုင်း မညှာ
အမြဲသာလျှင်။ ယုဇ္ဈန္တိ၊ ကြံ့သွန်ပစ်သွင်း၍ အတင်းတိုက်
ခိုက်ခါနေကြကုန်၏။

သည်ကိုယ်ကောင် စစ်မြေတလင်းမှာ စစ်ခင်း၍ အမြဲ
တိုက်ခိုက်တဲ့ မဟာဘုတ်စစ်ဗိုလ်ကြီးလေးဦးတို့၏—

- ၁။ ခက်မာခြင်းလက်နက်၊
- ၂။ ဖွဲ့စေးယိုစီးခြင်းလက်နက်၊

- ၃။ ပူအေး လောင်မြိုက်ခြင်းလက်နက်၊
- ၄။ ထောက်ခံလှုပ်ရှားခြင်းလက်နက်၊

သည်လက်နက်ကြီး လေးစင်းတို့၏ ဒဏ်ချက်ကြောင့် ညက်ညက်ကြေအောင် ကိုယ်ခန္ဓာတွေ သိမ့်သိမ့်တုန်ပြီး ပျက်စီးခြင်းကြီးမက မလှတမ-ပျက်စီး နေကြ တာပေါ့။ သတ္တဝါတို့အထင်အမြင်မှာ အဖျားရောဂါ ဖြစ်လာတယ်၊ ဘေးထိုးရင်ကြပ်ဖြစ်လာတယ်၊ ကုဋ္ဌအနာကြီးပေါက်လာ တယ်၊ အဆိပ်သင့်တယ်၊ ဝက်ရူးနာပေါ်တယ်-စသည်ဖြင့် ပြောဆို လိုက်ကြတဲ့ အနာမျိုးတွေဟာ အလွန်တရာ များ ပြားတာပါ။ သည်လိုအနာရောဂါတွေဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲလို့ ဆိုတော့-အပြင် ဗဟိဒ္ဓာတွေကို အပြစ်တာဝန် မချကြပါနှင့်။ အတွင်းကရှိတဲ့ မဟာဘုတ် ရုပ်ဓာတ်ကြီး တွေ တိုက်ခိုက်သောင်းကျန်း ဖောက်ပြန် ချောက်ချားတဲ့ အမူအရာဆိုးကြီးတွေပါ။ အတ္တဒိဋ္ဌိ အစွဲတန်းလန်းရှိတဲ့ သတ္တဝါ တွေကတော့- ဘယ်ရောဂါဘဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်အ တွင်းသန္တာန်က ဓာတ်ရုပ်တွေပေါ်မှာ အပြစ်မချဘဲ အ ပြင်ဘက်ကိုသာလွှဲချနေကြတယ်။

မြွေကိုက်လို့ သေတဲ့ ဥပမာ

မြွေကိုက်လို့ သေတဲ့ ဥပမာတခုကို ပြဆိုကြပါအုံးစို့ ရဲ့။ မြွေကိုက်တဲ့ဒဏ်ရာဆိုတာ များစွာမကြီးကျယ်ပါဘူး။ မြွေ ဆိပ်ကလေးဟာလဲ နှင်းပေါက်လောက်မျှရှိပါတယ်။ တ ကယ်လို့သာ မဟာဘုတ် ဓာတ်ရုပ်ကြီးတွေက သတ္တဝါ အ လိုကိုလိုက်ပါမူကား မြွေဆိပ်နှင့် ရောနှော၍ မြွေဆိပ်သ ဘောသို့မလိုက်ပါဘဲ အတင်းခုခံလိုက်ကြမှာပေါ့။

မဟာဘုတ်တွေက အတွင်းအဇ္ဈတ္တအလိုသို့ မလိုက်ဘဲ ဗဟိဒ္ဓတွေနှင့်သာ ရောနှော လိုက်ပါလေ့ ရှိကြတဲ့အတွက် မြွေကိုက်လိုက်တဲ့အခါ မဟာဘုတ် ဓာတ်ရုပ်တွေက နှင်းပေါက်လောက်မျှရှိတဲ့ မြွေဆိပ်နှင့် ရောနှောကြတယ်။ မြွေဆိပ်သဘောသို့လိုက်ပါကြတဲ့အခါ တကိုယ်လုံးမှာရှိတဲ့ရုပ်တွေဟာ မူလသဘောကိုစွန့်၍ မြွေဆိပ်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ သည်အခါတကိုယ်လုံးအဆိပ်လွှမ်းမိုးပြီး သေရတော့တာဘဲ။ အတွင်းသန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်တွေက မြွေဆိပ်အလိုသို့လိုက်ပါ၍ သတ္တဝါသေအောင် သတ်လိုက်တာပါကို မြွေကိုက်လို့ သေတယ်ဆို ပြီး အပြင်ပက မြွေပေါ်မှာသာ အပြစ်ချလိုက်ကြတယ်။ ကိုယ်ကောင်ကြီး လုပ်ထားတဲ့ အတွင်းသန္တာန်ကရုပ်တွေကိုတော့ အပြစ်မချကြဘူး။

အပြစ်ချပါရိုး ။ အတ္တဒိဋ္ဌိက-ငါငါရယ်လို့ စွဲလမ်းထားတာကိုး။ သူ့နည်းအတိုင်းဘဲ နေပူတဲ့အခါ မိမိကိုယ်ကပူတာကို သည်နေနွယ်-ပူနိုင်ရန်ကောလို့ နေကိုအပြစ်တင်ကြတယ်။ ဆောင်းအခါ အလွန်နှင်းကျလို့ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီး အေးမြ တာပါကို သည်ဆောင်းနွယ်အေးနိုင်ရန်ကောလို့ ဆောင်းကာလကို အပြစ်တင်ကြတယ်။ ကိုယ်ကောင်ကြီးလုပ်ထားတဲ့ ရုပ်တွေကိုတော့ အပြစ်မတင်ကြဘူး။ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို အတွင်း ထားပြီး သိမ်းပိုက်လို့ တော်တာမဟုတ်။ သူစိမ်းပြင်ပ ပရသဘောကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် နေပူတဲ့အခါ အပြင်က နေသဘောသို့ လိုက်ပါသွားကြတယ်။ သည်အခါ ကိုယ်ကောင်ကြီးဟာ ပူပါရော၊ စင်စစ်မှာတော့ နေကပူတာမဟုတ်ဘူး။ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးအတွင်းမှာရှိတဲ့ ဓာတ်တွေကပူတာ။

ဆောင်းအခါ သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးက အပြင်ပမှာ ရှိ
 တဲ့ သီတဘက်သို့ လိုက်သွားကြတယ်။ သည်အခါ ကိုယ်
 ကောင်ကြီးဟာ အေးပါရော၊ စင်စစ်တော့ ဆောင်းရာသီ
 က အေးတာမဟုတ်ဘူး။ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးအတွင်းမှာ
 ရှိတဲ့ဓာတ်တွေက အေးမြကြတာ။ သေချာစွာစဉ်းစား၍နား
 ထောင်ကြနော်။ သည်လို နေရာများမှာ ဉာဏ်သွားချော်
 သွားတတ်တယ်။ ကိုယ်သန္တာန် အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ဓာတ်ရုပ်
 တွေက အလိုသို့လိုက်ခဲ့ပါမှနေပူချင်သလိုပူပေစေ။ ဆောင်း
 ရာသီကာလက အေးမြချင်သလို အေးမြပေစေ။ ငါ့ကိုယ်
 တွင်းမှာရှိတဲ့ ဓာတ်တွေကို “မပူကြနှင့်၊ အပြင်ကအပူကို
 လက်မခံကြနှင့်၊ မအေးကြနှင့်၊ အပြင်ကအအေးကို လက်
 မခံကြနှင့်”လို့ အမိန့်ပေးထားလိုက်ရုံရှိတော့တာပေါ့။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နေပူတဲ့အခါ ကိုယ်ကောင်ကြီး
 ပူတာလို့ ဆောင်းရာသီအခါ သည်ကိုယ်ကောင်ကြီးအေး
 တာလို့ အခြားနေရာ တကာမှာလဲ အတွင်းသန္တာန်ကရုပ်
 တွေဟာအပြင်ပက သဘောနောက်သို့ တကောက်ကောက်
 လိုက်ပုံများကို ဉာဏ်ရှိတိုင်း စဉ်းစားကြလေတော့။ စုံစေ့
 အောင်မဟောနိုင်ဘူး။ စကားကြောရှည်သွားလိမ့်မယ်။ ငါ့
 ကိုယ်-ငါ့ဟာလုပ်ပြီး အတွင်းဆိုး-အရင်းဆိုးစွဲလမ်းထားတဲ့
 ခန္ဓာတွေဟာ စင်စစ်အားဖြင့် အတွင်းထားထိုက်တာတွေ
 မဟုတ်တဲ့အတွက် အပြင်ဘက် ပရသဘောသို့ လိုက်ပါနေ
 ကြတယ်။

အဲ-သို့ကလို့ ပရသဘော အစစ်တွေ ဖြစ်တဲ့ အတွက်
 ကြောင့် အစိုးမရဘူး။ အစိုးမရတဲ့အတွက်ကြောင့် အလို

သို့မလိုက်ဘူး၊ အလိုမလိုက်တဲ့သဘောကြီး ရှိနေတဲ့အတွက် ကြောင့်ဘဲ အနတ္တလို့ ခေါ်တယ်။

လောကီဥပမာတခု

လောကီဥပမာတခုကို ပြကြအုံးစို့ရဲ့။ သားဆိုး၊ သမီး ဆိုးများကို အိမ်မှာ မွေးမိရက်သားရှိတဲ့ မိဘဟာ လွန်စွာဆင်းရဲကြတယ်။ သားဆိုး၊ သမီးဆိုး-ဆိုတာ မိဘမျက်နှာကို မထောက်ထားဘဲ ထင်တိုင်း မြင်တိုင်း အလွတ်ကျင့်ကြံတတ်ကြတယ်။ သား၊ သမီးဆိုတာ အတွင်းဆုံး-အရင်းဆုံး ပြုလုပ်ထားရတဲ့အတွက် အတွင်းသိတွေ ဖြစ်နေကြသောကြောင့် အတွင်းပစ္စည်းတွေကို ခိုးယူပြီး ဖြုန်းတီးတတ်ကြတယ်။ မိဘတို့၏အပြစ်ကို အတွင်းသိ ဖြစ်တဲ့အတွက် မိုက်မိုက်ရိုင်းရိုင်း အရမ်း ပြောဆို တတ်ကြတယ်။ အိမ်တွင်းမှာနေပြီး အပြင်က မိတ်ဆွေဆိုးတို့၏ သဘောသို့သာ လိုက်ပါတတ်ကြတယ်။ မိဘတို့၏ အရှက်တကွ အကျိုးနဲကို ပြုလုပ်တတ်ကြတယ်။

၁။ သားဆိုးကလဲ လိုက်ချင်တဲ့ မိန်းမနှင့် ထွက်လိုက်သွားတတ်တယ်။

၂။ သမီးဆိုးကလဲ သူလိုက်ချင်တဲ့ယောက်ျားနောက်သို့လိုက်သွားတတ်တယ်။

အဲ-သည်လို သားဆိုး၊ သမီးဆိုးတို့ကို မွေးပြီး အိမ်တွင်းမှာ ထားရတဲ့မိဘများဟာ ဘယ့်ကလောက် ဆင်းရဲပြီး အကျိုးနဲကြီး ဖြစ်လိမ့်မယ်ဆိုတာ ကမ်းကုန်အောင် မပြောနိုင်ပါဘူး။ စဉ်းစားလို့သာ ကြည့်ကြပေတော့။ သား၊ သမီးဖြစ်တဲ့အတွက် စွဲလမ်းခြင်း ခိုင်မြဲပြီးဖြစ်လို့ ပစ်လဲမပစ်စွန့် နိုင်တော့ဘူး။

နှိုင်းယှဉ်ချက်

အဲ-သည် ဥပမာအတိုင်းဘဲ စိမ်းစိမ်းကားကားနှင့် အပြင်သဘောသို့သာ လိုက်ပါတဲ့ အစိုးမရတဲ့ ခန္ဓာတွေကို ဝါဝါရယ်လို့ အတွင်းထားပြီးသိမ်းပိုက်ရတဲ့ သတ္တဝါတွေ ဟာ သံသရာရှည်လေသမျှ ဘယ်တော့မှ အလိုမကျနိုင်ဘဲ ဒုက္ခနှင့်သာတထွေးလုံးလုံး-တရစ်ပတ်ပတ် နေရတော့တာ ဘဲ၊ ခန္ဓာတွေကိုအတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲလမ်းပြီးရှိနေတော့- ပစ်လဲ မပစ် စွန့်နိုင်ဘူး၊ အစွဲကြီးကခိုင်နေတော့-လွတ်လဲမလွတ် နိုင်ဘူး။

အဲ-သို့ကလို စိမ်းကားခြင်းဆိုတဲ့ အပြင်ပ-ပရသဘော ဖြစ်လို့ အစိုးမရတဲ့သဘော၊ အစိုးမရလို့ အလိုမလိုက်တဲ့ သဘောများကို ဉာဏ်သွားနက်နက်နှင့် ထက်မြက်စွာရှု ဆင်ခြင်ကြရမယ်၊ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုတော့- သည်ကိုယ် ခန္ဓာကြီးကိုက အပြင်အပ သူခမ်းသဘောကြီး ဖြစ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဘေးရောဂါတွေ၊ ရန်မာန်အန္တရာယ်တွေ ဆိုသမျှ ဘယ်ကလာပြီး ပြုလုပ်ပေးကြတာမဟုတ်၊ “အရင်း စစ်တော့-အမြစ်မြေက”ဆိုတဲ့ စကားလို သည်ကိုယ်ခန္ဓာ ကြီးက ပြုလုပ်ပေးတာဘဲလို့ အမြဲမှတ်သားကြပေတော့၊ ဘယ်အပေါ်မှာမှ တာဝန်ချအိုလမ်းမရှိဘူး။

အဲ-သို့ကြောင့် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက-

ရောဂါ တိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ စတုန္ဓံ မဟာဘူတာန-
မဝိဝစနံ။

ရယ်လို့ ဟောတော်မူခဲ့တာပေါ့။

ဘိက္ခုဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ ရောဂါတိ၊ ရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုးတွေဆိုသည်ကား။ စတုန္ဒံ မဟာဘူတာနံ၊ ဓာတ်မဟာဘုတ် လွန်ကြမ်းကြုတ်သော ရုပ်ကြီးလေးပါးတို့၏။ အဓိဝနေံ၊ အမည်ကြီးပေတည်း။

ချစ်သားရဟန်းတို့...ရောဂါတွေဆိုတာ၊ အနာတွေဆိုတာ၊ ဘေးတွေဆိုတာ၊ အန္တရာယ်တွေဆိုတာ၊ ကပ်တွေဆိုတာ တခြားဟာကိုမမှတ်ကြနှင့်။ အတွင်းဓာတ်ဖြစ်နေကြတဲ့ မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါးတို့၏အမည်ဘဲလို့ အထင်အရှားဟောကြားတော်မူချက်ရှိပေတယ်။ အဲ-ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဒေသနာအစဉ်ကိုဆင်ခြင်ရှုစားပြီး ရူပက္ခန္ဓာတရားတို့၏ အလိုမလိုက်ပုံများကို ဉာဏ်သွားကြရမယ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏အလိုမလိုက်ပုံ
သုတ္တန်နည်း

ကဲကဲ-နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အလိုမလိုက်ပုံများကို ဟောကြားအုံးစို့ ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ အလိုမလိုက်ပုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောရလိမ့်မယ်။

- ၁။ ချမ်းသံသဖြင့် ခံစားခြင်း၊
- ၂။ ဆင်းရဲသဖြင့်ခံစားခြင်း၊
- ၃။ ဆင်းရဲချမ်းသာနှစ်ပါးမှ လွတ်၍ လျစ်လျူရှုသော သဘောအားဖြင့် ခံစားခြင်း၊

ရယ်လို့ ခံစားပုံဝေဒနာသုံးမျိုးရှိတယ်။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရယ်လို့ဆိုတာပေါ့။ ဘယ်ဝေဒနာကိုသတ္တဝါတို့ အကြိုက်ဆုံးလဲလို့ဆိုတော့- အထူးပြောဆို မရှိပါဘူး။ သုခဝေဒနာကို

အကြိုက်ဆုံးပေါ့၊ ပုပုရွရွမြင်သမျှတွေဟာ သုခဝေဒနာ အတွက်ကြီးပမ်းတကုတ်အားထုတ်နေကြတာဘဲမဟုတ်လား။

အဲတာကြောင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရား ကြီးရေးသားတော်မူတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာမှာ—

“ပုပုရွရွ၊ မြင်သမျှကား၊ သုခဘို့ချည်း၊ လုံ့လ သည်း၏”—

ရယ်လို့ စပ်ဆိုတော်မူခဲ့တာပေါ့၊ သတ္တဝါတွေ သုခဝေဒနာကို လုံ့လားတဲ့အတွက် ရှာမှီးလိုက်ကြတာ အားတဲ့ အချိန်အခါရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊ ရှာတဲ့အတိုင်းများ အလှိုင်းတကြီးရပါသလားလို့ ဆိုတော့- ဘယ်မှာရမလဲ၊ သုခဝေဒနာကိုရှာရင်း ဒုက္ခတွင်းကြီးထဲသို့သာ ကျကျနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ ကြောင်ကြောင်ကြီးအမြင်သားမို့ အထင် အရှားကြီးတွေပါ။ သုခဝေဒနာကို ဘာနှင့်ရှာကြ သလဲလို့ သုတ္တန်နည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်တဲ့အခါ အလုပ်အကိုင် အကြံ အစည်တွေနှင့် ရှာမှီးနေကြတယ်၊ အိုးအိမ်၊ သားမယား ထူထောင်ကာရှာမှီးနေကြတယ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းကာ ရှာမှီးနေကြတယ်၊ သည်လိုရှာမှီးပုံတွေဟာ အများကြီးပါဘဲ။

အဘိဓမ္မာနည်း

အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် ရှာမှီးပုံစစ်လိုက်တော့—

- ၁။ မျက်စိခေါ်တဲ့စက္ခုဒွါရ၊
- ၂။ နားခေါ်တဲ့ သောတဒွါရ၊
- ၃။ နှာခေါင်းခေါ်တဲ့ ယာနဒွါရ၊

- ၄။ လျှာခေါ်တဲ့ဇိဝှါဒ္ဓါရ၊
- ၅။ ကိုယ်ခေါ်တဲ့ကာယဒ္ဓါရ၊
- ၆။ စိတ်ခေါ်တဲ့ မနောဒ္ဓါရ၊

သည့်ဒ္ဓါရခြောက်ပါးနှင့် ရှာမှီးကြတယ်။ ကိုယ်ကောင်
 ကြီးအတွင်းမှာရှိတဲ့ ဒ္ဓါရခြောက်ပါးတွေနှင့် ရင်းနှီးပြီး
 အပြင်ပမှာရှိတဲ့ အာရုံခြောက်ပါးတွေနှင့် ပေါင်းသင်း
 ကာ သုခဝေဒနာကို ရှာမှီးကြတယ်။ သို့ကလိုခြောက်ဒ္ဓါရ
 နှင့် အာရုံခြောက်ပါးမပါဘဲ၊ ဘယ်အခါမှာမှ သုခဝေဒနာ
 ကိုမရနိုင်ကြဘူး။ အပြင်အာရုံတွေမှာ ကောင်းမွန်တဲ့ဣဋ္ဌာ
 ရုံမကောင်းတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိပြန်တယ်။ အ
 ကောင်းအမွန်ဘဲလို့ သမုတ်ထားတဲ့ ဣဋ္ဌာရုံနှင့်တွေ့ကြပီမှ
 သုခဝေဒနာကို ရနိုင်ကြတယ်။ အနိဋ္ဌာရုံများနှင့် တွေ့ကြ
 ပြီဆိုမှဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာဇောတွေ-တလောလောပေါ်ကုန်
 ပြန်တော့တာဘဲ။ သို့ကလို သုခဝေဒနာကို အမျိုးမျိုးကြ
 ဘန်ကာ ယုန်ထောင်သလို ငါးမျှားသလို၊ ရှာမှီးရတာ
 ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့- ဝေဒနာကအလိုမလိုက်လို့ပေါ့။

ဝေဒနာဆိုတာ-အခြားပြင်ပမှာ မရှိဘူး။ မိမိတို့အတွင်း
 သန္တာန်မှာသာရှိတယ်။ တကယ်လို့ အလိုလိုက်ခဲ့ပါလျှင်
 အပန်းတကြီးရှာမှီးနေဖို့ မလိုပါဘူး။ “ငါ၏သန္တာန်မှာ
 သုခဝေဒနာတွေသာဖြစ်ကြရမယ်”လို့ တချက်လွှတ်အမိန့်
 တော်ကြီးထုတ်ပြန်ရုံသာရှိတယ်မဟုတ်လား။ ဝေဒနာဟာ
 အတွင်းသန္တာန်မှာရှိနေသော်လဲ ဗဟိဒ္ဓအာရုံတွေနှင့် မတွေ့
 မစပ်ရလျှင် မဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အပြင်ဘက်
 က ဣဋ္ဌာရုံတွေကို ရရှိအောင် ကြံဆောင်လိုက်ရတာကလဲ
 လွန်ပါရော။ ရပ်နားခွင့်ကိုမျှမရနိုင်ဘူး။

တကယ်လို့သာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုအစိုးရခဲ့ပါလျှင် ဘယ်
ဣဋ္ဌာရုံကိုမျှ ရှာနေဘို့မလိုပါဘူး။ “ငါ၏သန္တာန်မှာ သုခ
ဝေဒနာတွေမို့ပေါက်သလို အလိုလိုပေါက်ရောက် ဖြစ်ပွား
ကြစေ”လို့သာ အခိန်ပေးထားရုံရှိတာပေါ့။ စင်စစ်တော့
ဝေဒနာဓာတ်တွေက အစိုးမရတဲ့သဘော၊ အလိုမလိုက်တဲ့
သဘော အစစ်ကြီးဖြစ်နေတယ်။ သို့အတွက်ကြောင့် သုခ
ဝေဒနာတွေဖြစ်ပေါ်စေရန် အာရုံအမျိုးမျိုးတွေနှင့် ထူ
ထောင်ရင်းနှီးရတာပေါ့။

ဣဋ္ဌာရုံနှင့်အခန့်သင့်တွေကြိုလို့ သုခဝေဒနာကလေး
တွေဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခိုက်မှာ ဘွားကနဲအနိဋ္ဌာရုံတိုက်
ဆိုက်လာပြန်လျှင်လဲ နဂိုရင်းက ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သုခဝေဒ
နာတွေဟာ “တဖုံလွဲလို့- တနဲဆင်”ဆိုတာလို တမျိုး တဖုံ
ပြောင်းလွဲသွားကြပြန်တယ်။ ပြောင်းလွဲတယ် ဆိုတာက
သုခဝေဒနာအဖြစ်ရပ်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာဇာတ်ကြီး ထူထောင်
ပြန်လာတာကို ဆိုလိုတယ်။ ဝေဒနာဟာလဲ အတွင်းသ
ဘော၊ အရင်းသဘောမဟုတ်။ စိမ်းကားတဲ့ ပရသဘော
ကြီးဖြစ်နေတော့- အပြင်ဘက်အာရုံတွေက ကြီးဆွဲတိုင်
လိုက်ပါနေကြတယ်။

ဥပမာ။ ကောင်းမွန်လှစွာသော ထမင်းဘောဇဉ်တွေ
ကို သုခဝေဒနာနှင့် မြိန်ရှက်စွာ စားနေတဲ့အခိုက် ကျောက်
ခဲကလေးမာမာတလုံးကို ကိုက်မိလျှင်ဘဲ ဘွားကနဲဒုက္ခဝေဒ
နာတွေပေါ်လာကုန်တယ်။ နဂိုရင်းက- သုခဝေဒနာတွေ
ဟာမရှိဘူး။ ပါစင်အောင်သွားကုန်ပေါ့ မဟုတ်လား။
ကောင်းမြတ်တဲ့ ရူပါရုံဣဋ္ဌကို သုခဝေဒနာဖြင့် ခံစားနေ

ခိုက် မကောင်းသတင်းဆိုတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံသံကို ကြားလိုက်လျှင် ဘွားကနဲ- ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပေါ်လာ ကုန်တယ်။ နာမ်ဓာတ်တွေဆိုတာ လွန်စွာ အပြောင်းအလဲ မြန်တာကလား။ သုခဝေဒနာဖြစ်တာကို သဘောကျလွန်းလို့ ခဏဆိုင်းပါအုံး-ဆိုတာတောင် မရဘူး။ အပြင်ကအာရုံကြီးဆွဲတဲ့အတိုင်း တဖုံလွှဲ၍တနဲဆင်ကုန်တော့တာဘဲ။ သို့ကလို ဖြစ်ရတာ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့-ဝေဒနာကုန္တာဟာ အစိုးမရဘဲ အလိုသို့မလိုက်တဲ့သဘောရင်း ရှိနေတဲ့ အတွက်ကြောင့်တဲ့။

- ၁။ စိမ်းကားတဲ့ အပြင်သဘောအားဖြင့်လဲအစိုးမရဘဲ အလိုမလိုက်ကြောင်းထင်ရှားတယ်။
- ၂။ မမြဲတဲ့ အနိစ္စသဘောအားဖြင့်လဲ အစိုးမရဘဲ အလိုမလိုက်ဘူး။

ဒိဗိသန္တာန်မှာအကြိုက်ဆုံး အနှစ်သက်ဆုံးဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ သည်ဝေဒနာအတိုင်း မပျက်မစီးစေဘဲ အမြဲထားနိုင်ပါလျှင် အလိုသို့လိုက်တယ်လို့ တမျိုးအားဖြင့် ဆိုနိုင်စရာရှိပါသေးရဲ့။ ဘယ်ကလောက်ကောင်းတဲ့ဝေဒနာ၊ ချမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာဖြစ်စေ၊ ကိုယ့်သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ အစဉ်ထာဝရ ခိုင်မြဲနေအောင်၊ မပျောက် မပျက်အောင် ထားလို့မရဘူး။ ခဏကလေးနှင့် ပျက်စီးသွားတော့တာဘဲ။ ရေပွက်ကလေးတွေကို ရွဲလုံးမှတ်လို့ -ဖမ်းတဲ့အခါ လက်ထဲသို့ ရောက်အောင် မဖမ်းမိဘဲ ပျက်စီးကုန်တာလိုဘဲ။ တကယ်လို့သာ အလိုလိုက်လို့ -အစိုးရခဲ့ပါလျှင် အကြိုက်ဆုံး၊ အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်

တဲ့ သုခဝေဒနာမျိုး ဖြစ်ပေါ်လျှင် “ထာဝရ တည်စေ၊ မပျောက်မပျက်စေနှင့်၊ အမြဲငါခံစားမယ်”လို့ အမိန့်ပေး ထားလိုက်ရုံရှိတော့တာပေါ့၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ဝေဒနာကို ခဏ ခဏ ဘာကြောင့် ထူထောင်ရှာမှီးရခြင်းဆိုတဲ့- ဗျာပါရ ကိစ္စတာဝန်တွေကို ဆောင်ရွက် နေတော့မလဲ၊ အဲ-သို့ ကြောင့် မမြဲသော သဘောအားဖြင့်လဲ ဝေဒနာကုန္တာဟာ အလိုမလိုက်ကြောင်း ထင်ရှားလှပါတယ်။

အဲ-သို့ကလို ဝေဒနာတွေ အာရုံ အားလျော်စွာ က မောက်ကမ ကတောင်ချောက်ချား ဖြစ်ပွားနေတာကိုပင် အတ္တဒိဋ္ဌိဆရာကြီးက မတရားအမြင်၊ အမှားပြင်ပြင်ကြီး နှင့် သိမ်းပိုက်ပြီး “ငါခံစားတယ်၊ ငါချမ်းသာတယ်”လို့ စွဲ လမ်းထားတယ်၊ သတ္တဝါတို့အကြိုက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သုခဝေဒနာ ကိုသာ စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်တာမဟုတ်သေးပါဘူး၊ မကြိုက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင် အတ္တလုံးတံဆိပ်ရိုက်ပြီး နှိုက်နှိုက်စွပ်စွပ် စွဲလမ်းပုံက- ငါ ဆင်းရဲတယ်၊ ငါ စိတ်နှလုံးမသာဘူးတဲ့၊ တကဲ့ကိုအစွဲကြီးတဲ့ဒိဋ္ဌိဘဲနော်၊ အဲ-သို့ကလိုဝေဒနာ၌အစိုး မရပုံ၊ အလိုမလိုက်ပုံများကို ရှုစားဆင်ခြင်ကြရမယ်။

သညာကုန္တာစသည်တို့၏အလိုမလိုက်ပုံ

သညာကုန္တာ၊ သင်္ခါရကုန္တာ၊ ဝိညာဏကုန္တာဆိုတဲ့ နာမ် ခန္ဓာကြီး သုံးပါးတို့မှာလဲ သည်နည်းအတိုင်းဘဲ၊ အလို မလိုက်ပုံတွေကို ဉာဏ်သွားစေကြရမယ်၊ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုတော့- နာမ်ခန္ဓာတွေဆိုတာ- အတွင်းသန္တာန်က ဒွါရ ခြောက်ပါးပေါ်မှာ တည်တံ့၍ အပြင်ဘက်က အာရုံတွေကို အမှီသယံပြုကာ အာရုံကြီးဆွဲရာသို့ လိုက်ပါနေတဲ့သဘော

တွေ့တဲ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒကို ဘယ်တော့မှ မလိုက်ပါဘူး။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှာ ပါတဲ့ပညာဆိုတဲ့ သဘောဟာလဲ သူ့ မူရင်း သဘောအားဖြင့် ယထာဘူတ မှန်ရာကျအတိုင်း မြင်တတ်ရှာပါရဲ့။ သို့ရာတွင် အပြင်အာရုံအမျိုးမျိုးတွေက ကြီးဆွဲပြီး နှောင့်ရှက်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့် ပညာအစွမ်း ရှိသလောက် မြင်ခွင့်ကို မရနိုင်ရှာဘူး။ မိမိသန္တာန်မှာရှိတဲ့ ပညာကိုသာ အလိုလိုက်အောင် တတ်နိုင်ပါလျှင် မသင် မကြားဘဲနှင့် သိမြင်ဘွယ် အရပ်ရပ် အတတ် ဟူသမျှကို အလိုလိုသိကျွမ်းနားလည်ကုန်မှာဘဲ မဟုတ်လား။ ပညာ ဓာတ်ကိုသာ “မှန်တဲ့အတိုင်းသိမြင်စေ၊ နားလည်တတ်ကျွမ်း စေ” လို့ အမိန့်ပေးလိုက်ရုံရှိတာပေါ့။ သည်မှတစ်ပါးလဲ—

- ၁။ မလိုချင်မှု-ဆိုတဲ့အလောဘဓာတ်၊
- ၂။ အမျက်မထွက်ဘဲ အမြဲချစ်ခင်ခြင်းဆိုတဲ့ အဒေါသ မေတ္တာဓာတ်၊
- ၃။ နှစ်သိမ့်ခြင်းဆိုတဲ့ ပီတိဓာတ်၊

များကိုလဲ တကယ်လို့သာ မိမိတို့သန္တာန်၌ အစိုးရ၍ အလိုလိုက်ခဲ့ပါလျှင် ထိုနာမ်ဓာတ် အကောင်း အမွန်တွေ ဟာ ငါ့သန္တာန်မှာ အမြဲဖြစ်နေစေလို့ အမိန့်ပေးထားပြီး အေးချမ်းသာယာစွာ စံစားနေဖို့ ရှိတော့တယ် မဟုတ် လား။ အဲ-သို့ကလိုအစိုးတရနှင့် အလိုမလိုက်တဲ့အတွက် ကြောင့် ကောင်းမွန် ကြည်အေးတဲ့-နာမ်ဓာတ်တွေကို ဖြစ် ပေါ်လာစေရန် အလွန်ခဲယဉ်းလို့နေကြတယ်။ တရံတခါ

ဖြစ်လာပြန်ပါသော်လဲ အခိုင်အမြဲ ထားလို့မရဘဲ မမြဲတဲ့ သဘောအစစ်မို့ ဖြစ်ပြီးချုပ်သွားကုန်ကြတယ်။ စင်စစ်မှာ တော့- နာမ်ဓာတ်တွေဟာ အပြင်အာရုံတွေ ကြီးဆွဲတဲ့ အတိုင်း ကနေကြရတာတွေပေါ့၊ ဘယ်တော့မှ အလိုသို့ မလိုက်ပါဘူး။

အဲ- သို့ကလို အပြင်သဘောသို့ လိုက်ပါ နေကြတဲ့ အတွက်ကြောင့် ပရသဘောအစစ်ဖြစ်တယ်။ ပရ-ဆိုသည် မှာ သူစိမ်းပြင်ပတွေကို ခေါ်တယ်။ မိမိတို့နှင့် မဆိုင်ဘူး၊ မဆိုင်တဲ့အပသဘောတွေဖြစ်လို့- အစိုးမရနိုင်၊ အစိုးမရတဲ့ အတွက် အလိုသို့မလိုက်ဘူး၊ အဆိုးကျတော့-အလိုမလိုက် တဲ့ဘက်သို့သာ ယိုင်လဲ ကုန်ကြတော့တာတဲ့။ အစိုးရလို့ အလိုလိုက်တဲ့ သဘောကို အတ္တလို့ ခေါ်တယ်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကြီးက သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးဟာ အရင်းဆုံး အတွင်းဆုံး ဖြစ်တယ်။ အစိုးရအလိုလိုက်တယ်။ အဲတာကြောင့် အတ္တ ဟုတ်တယ်။ ငါအမှန်ဖြစ်တယ်လို့ စွဲလမ်းတာပေါ့။ ယခုဟော ခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားကျမ်းဝန်အရနှင့် ကျကျနနကြီး စစ်ဆေး လိုက်တာ ဘယ်မှာအတွင်းသဘောရှိတော့သလဲ၊ ဘယ်မှာ အစိုးရတဲ့ သဘော ရှိတော့သလဲ၊ ဘယ်မှာ အလိုလိုက်တဲ့ သဘောရှိတော့သလဲ၊ အပသဘော၊ အစိုးမရတဲ့သဘော၊ အလိုမလိုက်တဲ့ သဘောတွေ ပေါ်လောကြီး ပေါ်လာတဲ့ အခါ အနတ္တဝိဇ္ဇာလမ်းပေါက်၍ သိဒ္ဓိကြီးမြောက်သွားတာ ပေါ့။ အနတ္တ ဝိဇ္ဇာလမ်းပေါက်လျှင် အမှောက်အမှား စွဲ လမ်းတဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးဟာ ဘယ်မှာလိမ်လို့ ရနိုင်ပါ တော့မလဲ။

နိဂုံးနှင့်ဥပေျာဇဉ်

အဲ-သို့ကလို မူရင်းတည်စ၍ အနတ္တဒေသနာကို ဟောကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း ဤကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆရာကြီးက “ငါငါ” ဟုစွဲလမ်းတယ်ဘယ်လို သဘောအားဖြင့် စွဲလမ်းသလဲလို့ ဆိုတော့-

- ၁။ သည်ကိုယ်ခန္ဓာကြီးဟာ အတွင်းဆုံး၊ အရင်းဆုံး ဖြစ်တယ်။
- ၂။ အတ္တသဘော၊ ငါသဘောထင်ရှားရှိတယ်။
- ၃။ အနှစ်သာရသဘောရှိတယ်။
- ၄။ အလိုသို့လိုက်တယ်။

အဲ-သည်လိုသဘောမျိုးကို အားထားပြီး ခိုင်ခိုင်ကြီးစွဲလမ်းတယ်။ သို့ကလိုအတ္တဒိဋ္ဌိဆရာကြီး စွဲလမ်းပုံတွေကို တချက်စီ တချက်စီအားဖြင့် ခြားနားရှင်းလင်းစွာ အနတ္တဒေသနာကြီးကိုဟောခဲ့ရတယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိဆရာကြီး စွဲလမ်းတဲ့အတိုင်း သည်ကိုယ် ခန္ဓာကြီးဟာ အတွင်း၊ အရင်း သဘောတရားမရှိဘူး၊ ပြင်ပသဘော၊ သူစိမ်းပြင်ပြင်-ပရသဘော အမှန်ဖြစ်တယ်။ အတ္တမှ ဆိတ်တဲ့ သုညသဘော အမှန်ဖြစ်တယ်။ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ အသာရကဋ္ဌ သဘော အမှန်ဖြစ်တယ်။ အလိုသို့မလိုက်တဲ့ အဝသဝတ္တန သဘော အမှန် ဖြစ်တယ်လို့ အကြောင်း ယုတ္တိ အထွေထွေနှင့် ဒေသနာ နည်းအတိုင်း သွင်းပြသဖြင့် အနတ္တလုံးကြီးဟာ နေဝန်း၊ လဝန်း-ကြီးတွေလို ထင်ထင်ကြီးပေါ် ကုန်ပါပြီ။

အတ္တဒိဋ္ဌိ၏အဓိဇ္ဇာမဟာမိတ်ကြီး

ယခုဟောခဲ့တဲ့ ပရသဘော၊ သုညသဘော၊ အသာရသဘော၊ အဝသဝတ္တန သဘောတွေကို ဉာဏ်သွားသွား

နှင့်များ ကြည့်ရှုလိုက်ရမယ်လို့ ဆိုပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ဖမ်းမိမှာအမှန်ဘဲ။ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးမှာ အဝိဇ္ဇာ ဆိုတဲ့ မဟာမိတ်ကြီး တဦး ရှိတယ်။ အဝိဇ္ဇာမဟာမိတ်ကြီးက—

- ၁။ သူစိမ်းပြင်ပဆိုတဲ့ ပရသဘောကို မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။
- ၂။ အတ္တမှ ဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သုညသဘောကြီးကို မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။
- ၃။ အနှစ်မရှိတဲ့ အသာရ သဘောကြီးကို မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။
- ၄။ အလိုမလိုက်တဲ့ အဝသဝတ္တန သဘောကိုမမြင်နိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းထားတယ်။

ဖုံးလွှမ်း ထားတယ် ဆိုတာက အနတ္တ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်အလင်းမရအောင် မှောင်ကြီး ချထားတယ် ဆိုလိုတာပေါ့။ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးကာမှောင်ချထားတဲ့ အချက်ကြီး လေးချက်ကို ယခု တရားဒေသနာတော်က အနတ္တ ဝိဇ္ဇာရောင်ဖြင့် တန်ဆောင်ဆီမီးကြီးကို ညှိထွန်းပေးတယ်။ အနတ္တဝိဇ္ဇာရောင်ဖြင့် တန်ဆောင်ဆီမီး ထွန်းညှိလိုက်တဲ့အခါ အဝိဇ္ဇာ၏မှောင်ချချက်ကြီးတွေဟာ ရှင်းလင်းကုန်တာပေါ့။ သည်အခါ အဝိဇ္ဇာလက်လျော့သွားရတယ်။

အနတ္တသုမ္မာဒိဋ္ဌိဘုရင်ကြီး

အဝိဇ္ဇာ၏ မှောင်ကြီးတွေ ပျက်စီးကုန်တဲ့အခါကျတော့ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးလဲ ဒိုကိုး အားထားရာမရှိဘဲ အလိုအလျောက် ပျောက်ပျက်ရတော့တာပေါ့။ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီး

ပျောက်လျှင် အနတ္တ သမ္မာဒိဋ္ဌိဘုရင်ကြီး ဆိုက်ရောက်စိုး
 အုပ်ပါရော၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အစွမ်းကောင်းတာက အဝိဇ္ဇာ
 မဟာမိတ်ကိုရလို့ အစွမ်းကောင်းတာ ကလား၊ မဟာ
 မိတ်ကြီးပြုတ်လျှင် ငုတ်တုတ်သေရတော့တာတဲ့၊ အဲ-သည်
 အချက်ကြီးတွေကို ထင်ရှားစွာဘော်ပြတဲ့ အနတ္တဒေသနာ
 ကြီးဖြစ်၍ အထူးနုလုံးပိုက်သွင်းပြီး မူရင်းတည်၍ ဟောခဲ့
 တဲ့အတိုင်း ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သူစိမ်းပြင်ပ-ပရသဘော
 ကြီး၊ အတ္တမှဆိတ်တဲ့ သုညသဘောကြီးပါ အလိုမလိုက်တဲ့
 အဝသဝတ္တနသဘောကြီးများကို စေ့စေ့စဉ်းစား၍ အား
 တက်သရော ထင်မြင်အောင် ကြိုးစားကြရမယ်၊ ယခုသာ
 သနာတော်နှင့်တွေ့ကြုံတဲ့အခါ အနတ္တဝိဇ္ဇာလမ်းပေါက်ဘို့
 ဟာ လွန်စွာအရေးကြီးသနော်။

ခန္ဓာငါးပါးတွေ ရှိသမျှအနဝသေသ ကေဝလကပ္ပ
 ဘာတရမျှမချန်ဘဲ အမှန်ကိုသိတဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့်
 ငါပင်၊ ငါ့ဘဲ၊ ငါ့အဖွဲ့ကို ဖြုတ်ကြဘို့ဟောတော်မူတဲ့ ဒေသ
 နာတော်အတိုင်း ငါ့ဖွဲ့ဖြုတ်ကြရန် အထူးကြိုးစားကြရ
 မယ်။

- ၁။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ စိမ်းကားတဲ့ ပရသဘောတွေ၊
- ၂။ အတ္တမှဆိတ်တဲ့ သုညသဘောတွေ၊
- ၃။ အနှစ်သာရမရှိတဲ့ အသာရ သဘောတွေ၊
- ၄။ အလိုမလိုက်တဲ့ အဝသဝတ္တန သဘောတွေ၊

သည်သဘော အချက်ကြီးတွေကို ထိထိမိမိ စေ့စေ့
 စပ်စပ် အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် ဘာဝနာကိစ္စဖြင့်စိမ်ပြီး
 အရှိန်ရရကြီး ရှုစားကြရမယ်လို့ ဆိုပါလျှင် ရှင်တော်မြတ်

ဘုရား၏အလိုတော်အတိုင်း ခန္ဓာ-ငါးတန်တို့၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရန်ကို ပယ်လှန်ဖျက်ချိုး အခေါင်စိုး၍ လွှမ်းမိုးနိုင်မည် အမှန်ဖြစ်ပေသတည်း။

အနတ္တဝိဇ္ဇာဓိရ်ကြီး

အဲ-သို့ကလို ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော မြို့ကြီးကို အတင်းဝင်စီး၍နေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-ရန်သူလူဆိုးကြီးကို ဖျက်ချိုးနှိမ်ဘိ၍ သိဒ္ဓိပေါက်တဲ့အခါ အနတ္တ ဝိဇ္ဇာဓိရ်ကြီး ဖြစ်ပြီးလျှင် ခန္ဓာငါးပါး- ရုပ်ဓာတ်, နာမ်ဓာတ် တရားတို့၌ ရှည်လျားတဲ့ သံသရာ ကမ္ဘာတွေအနန္တ ပရိပရ အဆင့်ဆင့် ရင့်ထက်ရင့်အောင်-စွဲကပ်၍ ငုပ်ဝပ် ငြိတွယ်လျက်ရှိသော အတ္တဒိဋ္ဌိ ပယ်သတ်ရန်အချက် အလွန်နဲနက်တဲ့ သဘောများ ထင်ရှားစွာမြင်နိုင်ကြလေသတည်း။

အဆုံးသတ်ဥပယျာဇာန်ဂါထာ

အတ္တဒိဋ္ဌိ မဟာဝေရီ၊
နိဝိဋ္ဌိ ခန္ဓပဉ္စကေ။
ပညာဝုဓေန မာရေယျ၊
ဝိက္ကမန္တာ ဝိပဿိနော။

အနက်ကား။ ဘောဇ္ဇော၊ အို-တရားနာ ပရိသတ် အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ ခန္ဓာ ငါးတန် ရုပ်နာမ်နှစ်စုံ ဝင့်ဘုံမြို့တော်ကြီး၌။ နိဝိဋ္ဌိ၊ မဆိုင်ဘဲနှင့် ရဲရဲရင့်ရင့် ဝင်ရောက်တပ်စွဲနေသော။ မဟာဝေရီ၊ ရန်သူရှိသမျှ အလုံးတို့တွင် အကြီးဆုံး ရန်သူကြီးလည်း ဖြစ်ထသော။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ငါပင်, ငါ့ဘဲ အထင်လွဲအောင် အမှောင်တိုက်

၍နေသော အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုးကြီးကို။ ဝိပဿိနော၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာ
 မိုရ်လမ်းဖြင့် အစွမ်းထုတ်ကာ အဟုတ်ဆင်ခြင်လျက် အ
 မြင်ရှုစား၍ နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိက္ခမန္တာ၊
 ရဲမာန်ကြိုးကုတ် နောက်ဆုတ်မတွန့်မရွံ့တင်းတင်းရွေတက်
 ခြင်းနှင့် ထန်ပြင်းသောလုံ့လ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပညာဝု
 ဓေန၊ ထက်မြက်တောက်ထိန် ဝရဇိန်စက် ပညာတည်းဟူ
 သောလက်နက်ဖြင့်။ မာရေယျ၊ ကျူပင်ခုတ်၍ ကျူငုတ်
 မကျန် ဆိုဟန်စကား အလားတန္တ၊ တခုမချွင်း အပြောင်
 ရှင်းအောင် တျင်းတျင်းခုတ်ဖြတ်ရာသတည်း။

မှာထားချက်။ ဤအနတ္တစက္ခုကျမ်းသည်ကား ကျေးဇူး
 ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော် မူအပ်
 သော အနတ္တနှင့်စပ်လျဉ်းသမျှသော အချက်ကြီးစု၊ ဆရာ
 တော် ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ဟောကြားတော် မူအပ်သော
 အနတ္တဒေသနာ အချက်ကြီးစုများကို တပေါင်းတည်းစုရုံး
 လျက် အဆီညှစ်၍ အနှစ် သာရတွေကို ထုတ်ယူလျက်
 ကောင်းမွန်ပြတ်သားစွာ တရားဟောပုံ သဘောအားဖြင့်
 ရေးသားအပ်သော ကျမ်းစာဖြစ်ပေသည်။

အနတ္တစက္ခုကျမ်းပြီးပြီ။

နိဂုံးကဗျာများ

- ၁။ နဂိုစရိုက်၊ လိုမလိုက်၊ မှတ်ပိုက်အနတ္တာ။
- ၂။ အတွင်းမရော၊ ပြင်သဘော၊ မှတ်လောအနတ္တာ။
- ၃။ ပုဂ္ဂိုလ်ဇီဝ၊ ရှာမရ၊ သုညအနတ္တာ။
- ၄။ အနှစ်ဆိုရွှေ၊ ရှာမတွေ့၊ မှန်ပေ့အနတ္တာ။
- ၅။ ပြုလုပ်စံစား၊ မရှိငြား၊ မှတ်သားအနတ္တာ။
- ၆။ ခန္ဓာသက်သက်၊ ဓာတ်သက်သက်၊ နက်နက်ဆင်
ခြင်ပါ။
- ၇။ ဒိဋ္ဌိအစွဲ၊ အလွန်လွဲ၊ မှောင်ခဲပိတ်ဆီးကာ။
- ၈။ အတ္တပြုတ်စေ၊ ဟောခဲ့ပေ၊ ထွေထွေနည်းစုံစွာ။
- ၉။ အနတ္တမှု၊ ဉာဏ်စက္ခု၊ စေ့ငုလွန်သေချာ။
- ၁၀။ လယ်တီအစ၊ ပဏ္ဍိတ၊ နာမ မည်သညာ။
- ၁၁။ လယ်တီတိုက်ကြီး၊ မကိုင့်လီး၊ ခိုမှီးနေစဉ်ခါ။
- ၁၂။ ဝေဠုရိယ၊ ဂဏန်းချ၊ ဒီဃနှစ်ကောဇာ။
- ၁၃။ တပို့တွဲလ၊ ဆန်းပက္ခ၊ စုဒ္ဒသမိမှာ။
- ၁၄။ ဤကျမ်းနိဂုံး၊ ကုန်ပြီးဆုံး၊ လုံးလုံးဘေးရန်ကွာ။
- ၁၅။ အနတ္တဉာဏ်၊ ပွင့်စေရန်၊ ထက်သန်စေတနာ။

နိဂုံးကဗျာ ပြီးပြီ။

အများကျက်မှတ်ရန် ရေးသားအပ်သော
ခန္ဓာငါးပါးရှစ်လုံးတွဲ ကဗျာများ

၁။ ရူပတီတိ-ပါဠိတော်လာ၊
ဘောက်လားပြန်လား-အများတကာ။
ဘောက်လုံးပြန်လုံး-မဆုံးနိုင်ပါ၊
ရုပ်ကိုမုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၂။ ဝေဒတီတိ-ပါဠိတော်လာ၊
ခံလားစံလား-အများတကာ။
ခံလုံးစံလုံး-မဆုံးနိုင်ပါ၊
ဝေဒနာမုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၃။ သဗ္ဗာနာတိ-ပါဠိတော်လာ၊
မှတ်လားသားလား-အများတကာ။
မှတ်လုံးသားလုံး-မဆုံးနိုင်ပါ၊
သညာမုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၄။ သင်္ခရေတိ-ပါဠိတော်လာ၊
ပြုလားပြင်လား-အများတကာ။
ပြုလုံးပြင်လုံး-မဆုံးနိုင်ပါ၊
သင်္ခါမုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၅။ ဝိဇာနာတိ-ပါဠိတော်လာ၊
ကြံလားသိလား-အများတကာ။
ကြံလုံးသိလုံး-မဆုံးနိုင်ပါ၊
ဝိညာဉ်မုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၆။ ရေမြိုင်ရေပွက်-နှိုင်းစက်ချိန်စာ၊
 တံလျှပ်သဘော-ငှက်ပျောပမာ။
 ဝိညာဉ်ဖွဲ့နွဲ့-မျက်လှဲ့မာယာ၊
 ခန္ဓာမုန်း-ဆိတ်သုဉ်းသုညတာ။

၇။ ခန္ဓာဆေးမြတ်-ရေးစပ်နှိုင်းချိန်၊
 လယ်တီပဏ္ဍိ-ကဝိကဝိန်၊
 နှုတ်ရကျက်လို့-နှစ်သက်မြိန်မြိန်၊
 ဆင်ခြင်ရှုတ်-အထွတ်ဉာဏ်လင်းထိန်။

အလုံးစုံပြီးပြီ။

